

VERZEKERD VAN CIJFERS 2009

DUTCH INSURANCE INDUSTRY IN FIGURES

FEBBOND VAN VERZEKERAARS

Verzekerd van Cijfers 2009

Met Verzekerd van Cijfers beoogt het Verbond van Verzekeraars een statistisch beeld te schetsen van de omvang en de betekenis van de verzekeringsbedrijfstak in Nederland. Hiernaast geeft Verzekerd van Cijfers een beeld van de economische en maatschappelijke omgeving waarin verzekeraars werkzaam zijn.

Verzekerd van Cijfers is een uitgave van het Verbond van Verzekeraars en opgesteld door het Centrum voor Verzekeringsstatistiek (CVS) met bijdragen van GfK PanelServices Benelux. De cijfers staan ook op de website van het Verbond van Verzekeraars (www.verzekeraars.nl). Deze editie van Verzekerd van Cijfers is weer bijgewerkt met de jongste cijfers.

Ofschoon uiterste zorg is besteed aan kwaliteit en geldigheid van de gegevens aanvaarden het CVS, GfK PanelServices Benelux en het Verbond van Verzekeraars geen aansprakelijkheid voor de gevolgen van eventuele onjuistheden in de opgenomen cijfers. Suggesties voor toekomstige uitgaven, alsmede andere op- of aanmerkingen zijn welkom (info@verzekeraars-cvs.nl).

drs. H.J. Herbert
adjunct-directeur

Dutch insurance industry in figures 2009

This publication is intended to provide a statistical impression of the scale and significance of the Dutch insurance industry. It also presents a picture of the economic and social context in which insurers operate.

Dutch insurance industry in figures is a publication of the Dutch Association of Insurers (Verbond van Verzekeraars) and has been compiled by the Centre for Insurance Statistics (CVS) with contributions of GfK PanelServices Benelux. The figures are also on the website of the Dutch Association of Insurers (www.verzekeraars.nl). This edition is revised.

Although the utmost care has been devoted to the quality and the validity of the data, the CVS, GfK PanelServices Benelux and the Dutch Association of Insurers accept no liability for the repercussions of any inaccuracies in the figures included. Suggestions for future publications and any other comments or remarks are welcome.

Inhoud

Contents

Voorwoord	3
Preface	

Inleiding	9
Introduction	

1 Bevolking	11
Population	

1.1 Kerngegevens bevolking	12
Key figures population	
1.2 Bevolkingsprognose naar geslacht en leeftijd	14
Population forecast by sex and age	
1.3 Loop van de bevolking	15
Changes in the population	
1.4 Sterfte naar geslacht en leeftijd	16
Mortality by sex and age	
1.5 Aantal huishoudens	17
Number of households	
1.6 Beroepsbevolking naar geslacht en leeftijd	18
Labour force by sex and age	
1.7 Levensverwachting in jaren	20
Life expectancy	
1.8 Bevolking naar land	21
Population by country	
1.9 Levensverwachting bij geboorte	22
Life expectancy at birth	

2 Economische gegevens	24
Economic data	

2.1 Kerngegevens economie	26
Key figures economic data	
2.2 Nationaal inkomen	28
National income	

2.3 Spaarsaldi en consumentief krediet	29
Savings deposits and consumers credit	
2.4 Uitgaven aan verzekeringen naar grootte van huishoudens	30
Spending on insurance by size of households	
2.5 Consumentenprijsindex	32
Consumer price index	
2.6 Dividend op gewone aandelen	33
Dividend on ordinary shares	
2.7 Rendementsmaatstaven	34
Yield value	
2.8 Premies per sociale verzekering, betalende sector en bijdragen van de overheid	35
Premiums by type of social security scheme and government contribution	
2.9 Sociale zekerheid	36
Social security	
2.10 Ontwikkeling aantal uitkeringen WAO/WAZ/WAJONG	37
Number of WAO/WAZ/WAJONG benefits	
2.11 Uitkeringen WAO/WAZ/WAJONG naar diagnose	38
WAO/WAZ/WAJONG benefits by diagnosis	
2.12 Beursindices	39
Stock exchange indices	
2.13 Reële economische groei en bruto binnenlands product in enkele EU-Landen	40
Real economic growth and gross domestic product in some EU countries	
2.14 Bruto premie-inkomen naar land	42
Gross premium income by country	

3 Algemeen	43
General	

3.1 Kerngegevens algemeen	44
Key figures general overview	

3.2	Aantal aanbieders en bruto premie-inkomen Number of non-life and life insurance companies and pension funds and their gross premium income	46	5	Schadeverzekeringen Non-life insurance	59
3.3	Uitkeringen Benefits	47	5.1	Technische voorzieningen schadeverzekeringsmaatschappijen Gross technical provisions of non-life insurance companies	60
3.4	Resultaten technische rekening Technical account results	48	5.2	Premie-inkomen van schadeverzekeringsmaatschappijen Premium income of non-life insurance companies	61
4	Verkoop verzekeringen Sale of insurances	49	5.3	Bruto geboekte premie per post Gross premium written per policy of some non-life insurance categories	62
4.1	Penetratiegraad van verzekeringen per distributiekanaal Penetration of insurances by distribution channel	50	5.4	Geboekte schade Gross and net claim amount	63
4.2	Distributiekanaal per productgroep, 2008 Distribution channel by product group, 2008	51	5.5	Top 25 schadeverzekeraars in Nederland Top 25 non-life insurers in the Netherlands	64
4.3	Premievolume per distributiekanaal Gross premium income by distribution channel	52	5.6	Grootste schadeconcerns in Nederland Largest non-life insurance concerns in the Netherlands	65
4.4	Tussenpersonen Intermediaries	53	5.7	Bruto premievolumes schadeverzekeringen in enkele EU-landen Gross non-life insurance premiums in some EU countries	66
4.5	Assurantiekantoren naar rechtsvorm Insurance offices by legal form	54	5.8	Balans van schadeverzekeringsmaatschappijen Balance sheet of non-life insurance companies	67
4.6	Assurantiekantoren naar grootte Insurance offices by number of employees	55	5.9	Beleggingen van schadeverzekeringsmaatschappijen Investments of non-life insurance companies	68
4.7	Gemiddelde kosten per assurantiekantoor Average costs per insurance office	56	5.10	Ontwikkeling van de gemiddelde bedragen van enkele veelvoorkomende schaden Trend in average amount for a number of common claims	69
4.8	Gemiddelde ontvangsten per assurantiekantoor Average receipts per insurance office	57	5.11	Claimfrequentie van enkele veelvoorkomende schaden Claim frequency for a number of common claims	70
4.9	Samenstelling provisie-inkomen uit schadeverzekeringen Composition of non-life commission	58			

6	Brand Fire	71	8	Overig Schade Other Non-life	91
6.1	Kerngegevens Brand Key figures fire	72	8.1	Kerngegevens algemene Aansprakelijkheid Key figures general liability	92
6.2	Woningvoorraad en nieuwbouwwoningen Housing stock and newly built	74	8.2	Kerngegevens Rechtsbijstand Key figures legal expenses	94
6.3	Branden en brandschade Fires and fire damage	75	8.3	Kerngegevens Reis Key figures travel insurance	96
6.4	Branden naar oorzaak Fires by cause	76	8.4	Beroepsziekten Occupational diseases	97
6.5	Branden met schade boven 1 miljoen euro Fires with claims exceeding 1 million euro	77	9	Zorg Health	99
7	Vervoer Transport	79	9.1	Kerngegevens inkomensderving Key figures loss of income	100
7.1	Kerngegevens Motor Key figures motor vehicles	80	9.2	Uitgaven van de zorgsector Expenditure of the health care sector	102
7.2	Kerngegevens Transport Key figures transportation	82	9.3	Financiering van de zorgsector Financing of the health care sector	103
7.3	Vervoersmodaliteit Kilometres travelled	83	9.4	Huisartsen, specialisten, tandartsen, fysiotherapeuten, verloskundigen, ziekenhuisbedden GPs, specialists, dentists, physiotherapists, accoucheurs/obstetricians, hospital beds	104
7.4	Motorrijtuigenpark Motor vehicles	84	9.5	Contacten met huisarts, specialist en tandarts Visits to GP, specialist and dentist	105
7.5	Verkoop van nieuwe motorvoertuigen Sales of new motor vehicles	85	9.6	Ziekteverzuim particuliere bedrijven Absenteeism in private companies	106
7.6	Geregistreerde diefstallen van motorvoertuigen Registered thefts of motor vehicles	86	10	Levensverzekeringen Life insurance	107
7.7	Uitgekeerde claims Waarborgfonds Claims paid out by Guarantee Fund	87	10.1	Kerngegevens Leven Key figures life	108
7.8	Dodelijke slachtoffers van verkeersongevallen Casualties of road accidents	88	10.2	Bruto premie-inkomen Leven, 2007 Gross premium income life, 2007	109
7.9	Slachtoffers van verkeersongevallen naar verkeersdeelname Victims of traffic accidents by traffic participation	90			

10.3	Top 25 levensverzekeraars in Nederland Top 25 life insurers in the Netherlands	110	12	Consument en verzekering Consumer and insurance	125
10.4	Grootste levenconcerns in Nederland Largest life insurance groups in the Netherlands	111	12.1	Penetratie verzekeringen per leeftijdscategorie van de hoofdkostwinner Penetration of insurances by age of main wage earner	126
10.5	Levensverzekeringsportefeuille individueel Life insurance portfolio individual	112	12.2	Penetratie verzekeringen per inkomenscategorie Penetration of insurances by income group	127
10.6	Levensverzekeringsportefeuille collectief Collective life insurance portfolio	113	12.3	Penetratie verzekeringen per soort huishouden Penetration of insurances by type of household	128
10.7	Balans van levensverzekeringsmaatschappijen Balance sheet of life insurance companies	114	12.4	Penetratie verzekeringen per regio Penetration of insurances by region	129
10.8	Beleggingen van levensverzekeringsmaatschappijen Investments of life insurance companies	115	12.5	Penetratie hypotheeklen per inkomensklasse Penetration of mortgages by income group	130
10.9	Binnenlandse productie nieuwe individuele levensverzekeringen Production of new domestic individual life insurance	116	12.6	Penetratie hypotheekvormen Penetration of mortgages by type	131
11	Pensioenen Pensions	117	12.7	Verzekeringsfraude Insurance fraud	132
11.1	Kerngegevens pensioenfondsen Key figures pension funds	118	12.8	Klachten over levensverzekeringen Complaints about life insurance	133
11.2	Premie-inkomen van pensioenfondsen Premium income of pension funds	119	12.9	Klachten over pensioenverzekeringen Complaints about pension insurance	134
11.3	Uitkeringen van pensioenfondsen Benefits of pension funds	120	12.10	Klachten over schadeverzekeringen Complaints about non-life insurance	135
11.4	Balans van pensioenfondsen Balance sheet of pension funds	121	12.11	Klachten over zorgverzekeringen Complaints about health care insurance	136
11.5	Beleggingen van pensioenfondsen Investments of pension funds	122		Veelvoorkomende begrippen Definitions	137
11.6	Aantal verzekerden bij pensioenfondsen Number of insured: pension funds	123		Trefwoordenregister Index	146 153
11.7	Pensioenregelingen bij pensioenfondsen Pension schemes of pension funds	124		Bronnen Sources	159

Inleiding

Het jaar 2008 zal de geschiedenis ingaan als het jaar van de kredietcrisis. Dit is niet geheel terecht, omdat de crisis in feite al langer speelde en omdat de eerste helft van 2008 een normale ontwikkeling vertoonde. Pas in de tweede helft barstte de crisis in volle hevigheid los. Hierbij werden beurskoersen gehalveerd en hebben enkele financiële instellingen steun ontvangen van de overheid. De solvabiliteit stond onder druk, maar omdat de uitgangspositie goed was, blijkt op basis van de in de jaarverslagen gerapporteerde solvabiliteit dat deze nog adequaat is eind 2008. Daarnaast leidden de beursverliezen tot lagere inkomsten, waardoor het technisch resultaat voor de totale sector onder de nul uitkwam. Vooral de levensverzekeraars hebben door de kredietcrisis verlies geleden. De zorgverzekeraars boekten ondanks de crisis een flinke premiestijging, maar het resultaat blijft ook daar zeer laag.

Levensverzekeringen

Door de kredietcrisis stagneerde de premieomzet van levensverzekeraars (26,6 miljard euro) en werd het technisch resultaat over 2008 negatief (-20%). De beleggingsresultaten zijn zo sterk gedaald dat het negatieve resultaat van 2008 kan worden aangemerkt als een historisch dieptepunt. Hierbij speelden overigens ook de afkoopsommen en de negatieve effecten van de discussies over beleggingsverzekeringen mee. Vooral bij de nieuwe beleggingsverzekeringen zijn de gevolgen van de crisis goed te merken. Waar andere producten soms nog een lichte productiestijging wisten te boeken, nam de productie van de beleggingsproducten af. De verkoop van traditionele verzekeringen nam juist toe.

Introduction

The year 2008 will go down in history as the year of the credit crunch. This is not entirely correct, as the crisis had already been a concern for some time, and the first half of 2008 developed quite normally. It was not until the second half of the year that the crisis really came down. Prices on stock exchanges halved and various financial institutions received support from the government. Solvability came under pressure, but as the initial position was good, solvability as reported in the annual reports proved to still be adequate at the end of 2008. In addition, the losses on the stock exchange led to lower returns, causing the result after interest for the total sector to come out to a loss. Especially the life insurance sector suffered losses due to the credit crunch. Accident and Health insurers, despite the crisis, managed to realise extensive premium increases, but the results were extremely modest even there.

Life insurance

The credit crunch caused the premium income of life insurers to stagnate (€ 26.6 billion) and pushed the result after interest on 2008 into the negative (-20%). Investment results plummeted so dramatically that the negative results of 2008 may be called a record low. This was also partly due to redemption payments and the negative effects of the various discussions about investment insurances. The consequences of the crisis are particularly conspicuous in the new investment insurances. Whereas other products could at times manage to realise small production increases, production of investment products diminished. The sale of traditional insurances, on the other hand, rose.

Schadeverzekeringen

Alhoewel het totaal van de schadebranches een stijging van het premievolume laat zien naar 13 miljard euro, is de verdeling over de branches gemengd. Brand, Transport en Overige boekten een stijging van het premievolume, terwijl Motor een daling laat zien. Het technisch resultaat voor de gehele schadebranche kwam uit op 5%. Ten opzichte van 2007 (10%) is dit een duidelijke daling, wat voor een deel is toe te schrijven aan verminderde renteopbrengsten als gevolg van de kredietcrisis. Alleen bij Brand nam het resultaat toe ten opzichte van 2007, maar dit komt vooral omdat 2007 een erg slecht jaar was door een aantal forse schade-incidenten, zoals de storm aan het begin van dat jaar.

Zorgverzekeringen

De sector Zorg bestaat uit de branches Ziektekosten en Inkomen. In 2008 boekte de sector een stijging van het premievolume naar 36,7 miljard euro, terwijl het technisch resultaat daalde tot 2%. Sinds de invoering van het nieuwe zorgstelsel in 2006 boeken ziektekostenverzekeraars verlies op hun portefeuille. Premieverhogingen hebben deze trend in 2008 doen omslaan in een technisch resultaat dat voor het eerst net boven de nullijn uitkomt. Beleggingsverliezen toegerekend aan de niet-technische rekening maken dat het resultaat voor belasting van ziektekostenverzekeraars negatief is. Bij inkomensverzekeraars is de trend net andersom. Vrijvallende voorzieningen op de oude producten genereerden in het verleden nog positieve getallen. Dit effect is bijna voorbij, terwijl het resultaat op arbeidsongeschiktheidsverzekeringen en ziekteverzuimverzekeringen juist daalde. Het resultaat vóór rente is gehalveerd.

Non-life insurance

Although the non-life sector as a whole experienced an increased premium income to € 13 billion, the distribution across the branches was mixed. Fire, Transport and Other non-life saw a rise in premium income, while Motor Vehicles diminished. The result after interest for the entire non-life sector amounted to 5%. This is a clear drop in comparison to 2007 (10%), which can be partly attributed to reduced revenue from interest due to the credit crunch. Fire was the only branch in which the results increased compared to 2007, but this was mainly because 2007 was a very bad year with a number of major damage incidents, such as the storm at the beginning of that year.

Accident and Health insurance

The Accident and Health sector consists of the branches Health Care Costs and Income. The sector realised an increase in premium income to € 36.7 billion, while the result after interest dropped to 2%. Accident and Health insurers had suffered losses in terms of their portfolio since the introduction of the new health care system in 2006. Premium increases turned this trend around in 2008, causing the result after interest to rise over the neutral line for the first time, if only just. Investment losses that fall under the non-technical account bring about a negative result before taxes for the health insurance sector. The opposite applies to income insurers. Expiring provisions on the old products used to generate some positive numbers in the past, but this effect has nearly completely passed, while the results of disability insurances and absence due to illness insurances diminished. Results before interest halved.

Hoofdstuk 1 Bevolking

Population

1.1	Kerngegevens bevolking _____	12	
	Key figures population		
1.2	Bevolkingsprognose naar geslacht en leeftijd _____	14	
	Population forecast by sex and age		
1.3	Loop van de bevolking _____	15	
	Changes in the population		
1.4	Sterfte naar geslacht en leeftijd _____	16	
	Mortality by sex and age		
1.5	Aantal huishoudens _____	17	
	Number of households		
1.6	Beroepsbevolking _____	18	
	Labour force		
1.7	Levensverwachting in jaren _____	20	
	Life expectancy		
1.8	Bevolking naar land _____	21	
	Population by country		
1.9	Levensverwachting bij geboorte _____	22	
	Life expectancy at birth		

Tabel 1.1 **Kerngegevens bevolking****Key figures population**

	2006	2007	2008	2009 ⁴	2020 ¹	2030 ¹	
	<i>dzd</i>						'000
Totale bevolking (op 1 januari)	16 334	16 358	16 405	16 487	16 748	16 976	Total population (at January 1st)
< 20 jaar	% 24,3	24,2	24,0	23,9	22,0	21,4	< 20 years
20 - 64 jaar	61,4	61,3	61,3	61,2	58,4	55,4	20 - 64 years
> 65 jaar	14,3	14,5	14,7	15,0	19,6	23,3	> 65 years
	<i>dzd</i>						'000
Allochtonen ²	3 148	3 170	3 215	3 281	3 791	4 238	Immigrants ²
- eerste generatie	1 604	1 601	1 619	1 659	1 872	2 076	first generation
- tweede generatie	1 543	1 569	1 596	1 623	1 920	2 162	second generation
Migratie-overschot ³	-31,3	-5,8	26,8	4,9	13,9	14,3	Net out-migration ³
Levensverwachting bij geboorte							Life expectancy at birth
- mannen	<i>jaren</i> 77,6	78,0	78,4 ⁴	78,6	80,3	81,4	- men (years)
- vrouwen	81,9	82,3	82,4 ⁴	82,5	83,3	84,1	- women
Gemiddeld aantal personen per huishouden	2,26	2,25	2,24	2,22	2,12	2,07	Average number of persons per household
Levendgeborenen (per 10 000 inw.)	113	111	113 ⁴	110	108	109	Live births (per 10 000 inhabitants)
Aantal jongens per 1 000 meisjes	1054	1043					Boys per 1 000 girls born
Overledenen (per 10 000 inw.)	83	84	81 ⁴	82	92	106	Deaths (per 10 000 inhabitants)
Beroepsbevolking (jaargemiddelde)	<i>dzd</i> 7 486	7 603	7 714				Labour force (annual average) '000
Leerlingen/studenten							Pupils and students
Totaal alle onderwijssoorten ⁵	3 747	3770					Total of all types of education ⁵

Bron: CBS

¹ Bevolkingsprognose 2008 middenvariant, respectievelijk allochtonenprognose 2008, middenvariant.

² Allochtonen volgens de 'standaarddefinitie'. Personen worden gerekend tot allochtonen van de eerste generatie als zijzelf en ten minste één van de ouders in het buitenland zijn geboren. Allochtonen behorende tot de tweede generatie zijn personen die zelf in Nederland zijn geboren en van wie beide ouders in het buitenland zijn geboren.

³ Inclusief administratieve correcties.

⁴ Voorlopige cijfers.

⁵ Regulier onderwijs inclusief basiseducatie, Nederlands als tweede taal en Open Universiteit.

¹ Population forecasts 2008 medium variant and forecasts of foreign population 2008 medium variant.

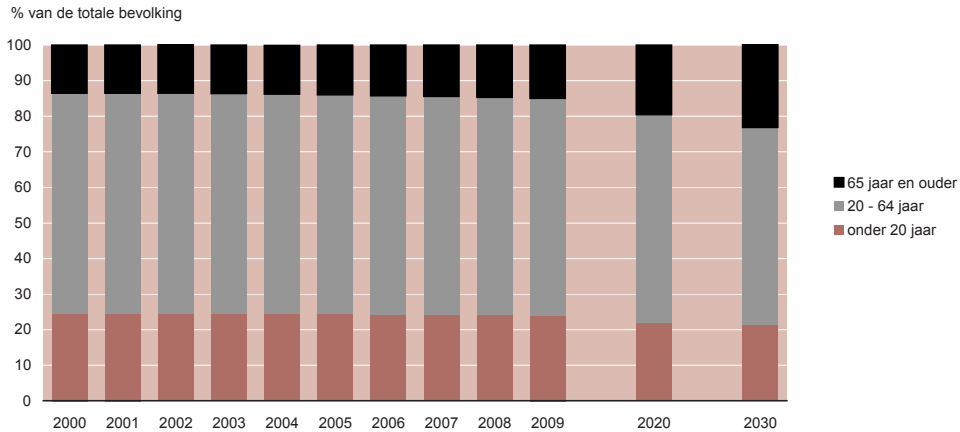
² Immigrants according to the standard definition. First generation immigrants are defined as persons born outside the Netherlands having one or both parents who were also born outside the Netherlands. Second generation immigrants are defined as persons born in the Netherlands having both parents born abroad.

³ Including administrative corrections.

⁴ Provisional figures.

⁵ Regular education including basiseducation, Dutch as second language and Open university.

Bevolkingssamenstelling naar leeftijdscategorie

Tabel 1.2 **Bevolkingsprognose naar geslacht en leeftijd****Population forecast by sex and age**

	2009	2010	2020	2030	2040	2050	
<i>dzd</i>							<i>'000</i>
Totaal	16 481	16 536	17 014	17 380	17 474	17 343	Total
< 10 jaar	1 943	1 922	1 805	1 885	1 880	1 833	< 10 years
10 - 19 jaar	1 992	1 998	1 948	1 837	1 917	1 914	10 - 19 years
20 - 39 jaar	4 228	4 171	4 163	4 271	4 150	4 142	20 - 39 years
40 - 64 jaar	5 845	5 907	5 739	5 285	5 045	5 205	40 - 64 years
≥ 65 jaar	2 473	2 538	3 360	4 102	4 482	4 249	≥ 65 years
Mannen	8 149	8 176	8 415	8 584	8 607	8 527	Men
< 10 jaar	993	982	922	964	962	938	< 10 years
10 - 19 jaar	1 018	1 022	995	938	980	979	10 - 19 years
20 - 39 jaar	2 122	2 090	2 084	2 136	2 072	2 068	20 - 39 years
40 - 64 jaar	2 943	2 973	2 864	2 620	2 491	2 568	40 - 64 years
≥ 65 jaar	1 072	1 109	1 550	1 926	2 102	1 974	≥ 65 years
Vrouwen	8 332	8 360	8 599	8 797	8 867	8 816	Women
< 10 jaar	949	940	882	921	918	894	< 10 years
10 - 19 jaar	974	976	953	899	937	935	10 - 19 years
20 - 39 jaar	2 106	2 080	2 079	2 135	2 078	2 074	20 - 39 years
40 - 64 jaar	2 902	2 934	2 875	2 665	2 553	2 637	40 - 64 years
≥ 65 jaar	1 401	1 430	1 810	2 177	2 380	2 275	≥ 65 years

Bron: CBS

Tabel 1.3 **Loop van de bevolking****Changes in the population**

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
<i>personen</i>							<i>people</i>
Bevolking, primo	16 192 572	16 258 032	16 305 526	16 334 210	16 357 992	16 405 399	Population, primo
Levendgeborenen	200 297	194 007	187 910	185 057	181 336	184 669	Live births
Overledenen	141 936	136 553	136 402	135 372	133 022	134 996	Deaths
Geboorte-overschot ¹	58 361	57 454	51 508	49 685	48 314	49 673	Natural increase in population ¹
Immigratie	104 514	94 019	92 297	101 150	116 819	142 669	Immigration
Emigratie ²	104 831	110 235	119 725	132 470	122 576	115 827	Emigration ²
Migratiesaldo	- 317	-16 216	-27 428	-31 320	-5 757	26 842	Net external migration
Totale bevolkingsgroei ³	65 460	47 494	28 684	23 782	47 407	81 188	Total population growth ³
Bevolking, ultimo ⁴	16 258 032	16 305 526	16 334 210	16 357 992	16 405 399	16 486 587	Population, ultimo ⁴

Bron: CBS

¹ Geboorte-overschot is aantal levendgeborenen min de overledenen.² Emigratie inclusief saldo administratieve correcties.³ Totale bevolkingsgroei is geboorteoverschot plus saldo buitenlandse migratie plus saldo correcties.⁴ Bevolking einde van jaar is bevolking aan begin van jaar plus totale bevolkingsgroei.¹ Natural increase in population: live births less deaths.² Emigration including net administrative corrections.³ Total population growth: natural increase plus net external migration and net corrections.⁴ Population at year end: the population at the beginning of the year plus total population growth.

Tabel 1.4 Sterfte naar geslacht en leeftijd

Mortality by sex and age

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
	<i>personen</i>						<i>people</i>
Totaal	141 936	136 553	136 402	135 372	133 022	135 136	Total
< 10 jaar	1 298	1 127	1 209	1 086	961	914	< 10 years
10 - 19 jaar	425	379	360	321	346	302	10 - 19 years
20 - 39 jaar	2 613	2 428	2 316	2 171	2 092	2 035	20 - 39 years
40 - 64 jaar	22 527	22 120	21 421	21 400	21 048	21 551	40 - 64 years
≥ 65 jaar	115 073	110 499	111 096	110 394	108 575	110 334	≥ 65 years
Mannen	69 012	66 359	66 362	65 294	64 797	64 902	Men
< 10 jaar	764	644	665	619	560	493	< 10 years
10 - 19 jaar	259	255	223	196	211	178	10 - 19 years
20 - 39 jaar	1 649	1 537	1 412	1 372	1 325	1 291	20 - 39 years
40 - 64 jaar	13 493	13 194	12 640	12 591	12 317	12 550	40 - 64 years
≥ 65 jaar	52 847	50 729	51 422	50 516	50 384	50 390	≥ 65 years
Vrouwen	72 924	70 194	70 040	70 078	68 225	70 234	Women
< 10 jaar	534	483	544	467	401	421	< 10 years
10 - 19 jaar	166	124	137	125	135	124	10 - 19 years
20 - 39 jaar	964	891	904	799	767	744	20 - 39 years
40 - 64 jaar	9 034	8 926	8 781	8 809	8 731	9 001	40 - 64 years
≥ 65 jaar	62 226	59 770	59 674	59 878	58 191	59 944	≥ 65 years

Bron: CBS

Tabel 1.5 **Aantal huishoudens**
naar grootte per 1 januari

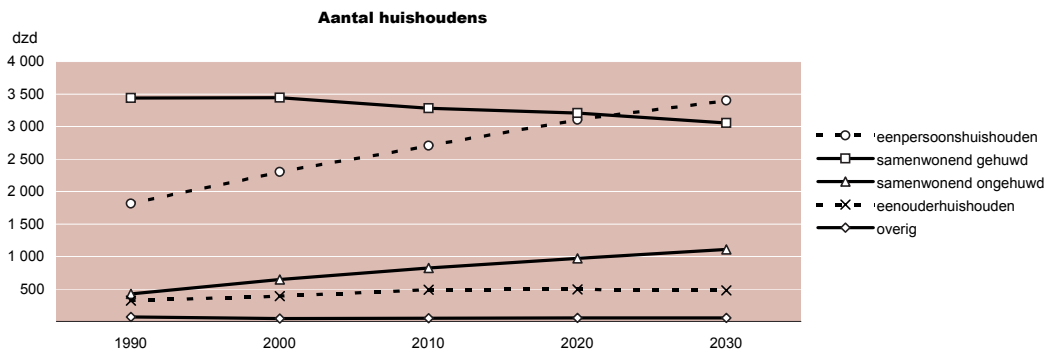
**Number of households by size
as at January 1st**

	2006	2007	2008	2010 ¹	2020 ¹	2030 ¹	
<i>dzd</i>							<i>'000</i>
Totaal	7 146	7 191	7 242	7 350	7 821	8 094	Total
Eenpersoonshuishouden	2 502	2 537	2 571	2 705	3 103	3 401	Single-person household
Meerpersoonshuishouden	4 644	4 654	4 671	4 645	4 717	4 693	Multi-person household
Samenwonend paar	4 144	4 146	4 155	4 105	4 174	4 160	Couple
- gehuwd	3 385	3 369	3 355	3 282	3 206	3 053	- married
- niet-gehuwd	759	777	800	823	968	1 107	- non-married
Eenouderhuishouden	452	459	466	490	491	480	Single parent
Overige	48	49	51	50	52	53	Other
Gemiddeld aantal personen per huishouden	<i>x1</i> 2,3	2,3	2,2	2,2	2,1	2,1	Average number of people per household

Bron: CBS

¹ Huishoudensprognose 2007.

¹ Household forecast 2007.

Tabel 1.6 **Beroepsbevolking naar geslacht en leeftijd****Labour force by sex and age**

Jaar	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Year
<i>dzd</i>							'000
Totaal	7 401	7 398	7 401	7 486	7 603	7 714	Total
15 - 24 jaar	907	876	842	846	870	894	15 - 24 years
25 - 34 jaar	1 936	1 882	1 827	1 789	1 755	1 740	25 - 34 years
35 - 44 jaar	2 117	2 137	2 155	2 171	2 173	2 172	35 - 44 years
45 - 54 jaar	1 726	1 745	1 784	1 836	1 882	1 925	45 - 54 years
55 - 64 jaar	715	758	793	844	924	982	55 - 64 years
Mannen totaal	4 332	4 314	4 283	4 276	4 299	4 332	Total men
15 - 24 jaar	483	467	448	452	464	481	15 - 24 years
25 - 34 jaar	1 074	1 038	993	964	942	929	25 - 34 years
35 - 44 jaar	1 239	1 244	1 245	1 238	1 219	1 209	35 - 44 years
45 - 54 jaar	1 039	1 045	1 059	1 069	1 076	1 090	45 - 54 years
55 - 64 jaar	498	521	538	554	597	623	55 - 64 years
Vrouwen totaal	3 068	3 084	3 117	3 210	3 304	3 382	Total women
15 - 24 jaar	424	409	395	395	405	414	15 - 24 years
25 - 34 jaar	862	844	834	826	813	811	25 - 34 years
35 - 44 jaar	879	893	910	934	954	962	35 - 44 years
45 - 54 jaar	687	701	724	767	806	836	45 - 54 years
55 - 64 jaar	217	237	255	290	326	360	55 - 64 years

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
<i>dzd</i>							'000
Totaal							Total
Totaal beroepsbevolking	7 401	7 398	7 401	7 486	7 603	7 714	Total labour force
- waarvan werknemers	6 124	6 018	5 998	6 131	6 292	6 428	- of which employees
- waarvan zelfstandigen	878	901	919	943	966	982	- of which self-employed
- waarvan werklozen	399	479	483	413	344	304	- of which unemployed
Totaal niet-beroepsbevolking	3 502	3 527	3 539	3 465	3 360	3 256	Total non-labour force
	%						%
Bruto arbeidsparticipatie	67,9	67,7	67,7	68,4	69,4	70,3	Gross workforce participation
Netto arbeidsparticipatie	64,2	63,3	63,2	64,6	66,2	67,5	Net workforce participation
<i>dzd</i>							'000
Mannen							Men
Totaal beroepsbevolking	4 332	4 314	4 283	4 276	4 299	4 332	Total labour force
- waarvan werknemers	3 515	3 451	3 408	3 434	3 475	3 516	- of which employees
- waarvan zelfstandigen	612	617	637	651	670	674	- of which self-employed
- waarvan werklozen	205	246	238	191	153	141	- of which unemployed
Totaal niet-beroepsbevolking	1 179	1 202	1 233	1 241	1 219	1 184	Total non-labour force
	%						%
Bruto arbeidsparticipatie	78,6	78,2	77,6	77,5	77,9	78,5	Gross workforce participation
Netto arbeidsparticipatie	74,9	73,7	73,3	74,0	75,1	76,0	Net workforce participation
<i>dzd</i>							'000
Vrouwen							Women
Totaal beroepsbevolking	3 068	3 084	3 117	3 210	3 304	3 382	Total labour force
- waarvan werknemers	2 609	2 567	2 590	2 697	2 817	2 912	- of which employees
- waarvan zelfstandigen	266	284	282	291	297	307	- of which self-employed
- waarvan werklozen	194	233	245	222	190	162	- of which unemployed
Totaal niet-beroepsbevolking	2 323	2 325	2 305	2 224	2 141	2 072	Total non-labour force
	%						%
Bruto arbeidsparticipatie	56,9	57,0	57,5	59,1	60,7	62,0	Gross workforce participation
Netto arbeidsparticipatie	53,3	52,7	53,0	55,0	57,2	59,0	Net workforce participation

Bron: CBS

Tabel 1.7 **Levensverwachting in jaren**
naar geslacht en leeftijd (periode-overlevingstafels)¹
bij het bereiken van de leeftijd van

**Life expectancy by sex and age
(period life expectancy tables)¹
at the age of**

	geboorte birth	1,5 jaar years	10,5 jaar years	20,5 jaar years	50,5 jaar years	65,5 jaar years	80,5 jaar years	
<i>in jaren</i>								<i>in years</i>
Mannen								Men
1950	70,3	71,0	62,7	53,1	25,4	13,7	5,6	1950
1975	71,5	70,8	62,2	52,5	24,4	13,2	5,9	1975
2000	75,5	74,5	65,6	55,8	27,3	15,0	6,3	2000
2007	78,0	76,9	68,0	58,1	29,3	16,6	7,0	2007
2008 ²	78,4	77,3	68,4	58,5	29,7	16,9	7,2	2008
2009 ²	78,6	77,4	68,5	58,7	29,8	17,0	7,3	2009 ²
2025 ²	80,9	79,7	70,8	60,9	31,9	18,7	8,3	2025 ²
2050 ²	83,2	81,9	72,9	63,0	33,8	20,2	9,2	2050 ²
Vrouwen								Women
1950	72,6	72,9	64,4	54,7	26,5	14,2	5,8	1950
1975	77,7	77,0	68,2	58,4	29,7	16,8	7,0	1975
2000	80,6	79,5	70,6	60,7	31,9	18,8	8,1	2000
2007	82,3	81,1	72,2	62,3	33,2	20,0	8,9	2007
2008 ²	82,4	81,2	72,3	62,4	33,3	20,1	9,0	2008
2009 ²	82,5	81,3	72,4	62,4	33,3	20,2	9,0	2009 ²
2025 ²	83,7	82,5	73,5	63,6	34,4	21,0	9,7	2025 ²
2050 ²	85,5	84,3	75,3	65,3	35,9	22,2	10,5	2050 ²

Bron: CBS

¹ Deze gegevens geven aan hoeveel van de 100 000 pasgeboren jongens, resp. meisjes de leeftijd van 1,5 - 10,5 jaar enz. zullen bereiken op basis van de sterfteverhoudingen, welke bij de bevolking gedurende een bepaalde periode zijn waargenomen.

² Bevolkingsprognose.

¹ These data indicate how many of the 100 000 newly born boys and girls will attain the age of 1,5 - 10,5 years etc. on the basis of the mortality rates observed among the population during a certain period.

² Population forecast.

Tabel 1.8 **Bevolking naar land**
en naar geslacht per 1 januari

**Population by country and sex
as at January 1st**

	2007			2008			
	totaal	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	
	total	men	women	total	men	women	
<i>dzd</i>							<i>'000</i>
België	10 585	5 181	5 403	10 667	5 224	5 443	Belgium
Denemarken	5 447	2 697	2 750	5 476	2 713	2 763	Denmark
Duitsland	82 315	40 301	42 014	82 218	40 274	41 944	Germany
Finland	5 277	2 584	2 693	5 300	2 597	2 704	Finland
Frankrijk	63 392	30 804	32 588	63 753	30 982	32 771	France
Griekenland	11 172	5 532	5 640	11 214	5 554	5 660	Greece
Ierland	4 313	2 158	2 155	4 401	2 197	2 204	Ireland
Italië	59 131	28 718	30 413	59 619	28 950	30 670	Italy
Luxemburg	476	236	240	484	240	244	Luxembourg
Nederland	16 358	8 089	8 269	16 405	8 112	8 293	The Netherlands
Oostenrijk	8 299	4 037	4 262	8 332	4 054	4 278	Austria
Portugal	10 599	5 130	5 469	10 618	5 139	5 479	Portugal
Spanje	44 475	21 943	22 532	45 283	22 357	22 926	Spain
Verenigd Koninkrijk	60 817	29 818	30 999	61 186	30 003	31 183	United Kingdom
Zweden	9 113	4 524	4 590	9 183	4 564	4 619	Sweden

Bron: Eurostat

Tabel 1.9 **Levensverwachting bij geboorte**
naar land en geslacht

Life expectancy at birth
by country and sex

	2005		2006		
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	
	men	women	men	women	
	<i>jaren</i>				<i>years</i>
België	76,2	81,9	76,6	82,3	Belgium
Denemarken	76,0	80,5	76,1	80,7	Denmark
Duitsland	76,7	82,0	77,2	82,4	Germany
Finland	75,6	82,5	75,9	83,1	Finland
Frankrijk	76,8	83,7	77,3	84,4	France
Griekenland	76,8	81,6	77,2	81,9	Greece
Ierland	77,3	81,7	77,3	82,1	Ireland
Italië	78,0	83,6	78,5	84,2	Italy
Luxemburg	76,7	82,3	76,8	81,9	Luxembourg
Nederland	77,3	81,7	77,7	82,0	The Netherlands
Oostenrijk	76,7	82,3	77,2	82,8	Austria
Portugal	74,9	81,3	75,5	82,3	Portugal
Spanje	77,0	83,7	77,7	84,4	Spain
Verenigd Koninkrijk	77,1	81,1	77,3	81,7	United Kingdom
Zweden	78,5	82,9	78,8	83,1	Sweden

Bron: Eurostat

Hoofdstuk 2 Economische gegevens

Economic data

2.1	Kerngegevens economie _____	26	
	Key figures economic data		
2.2	Nationaal inkomen _____	28	
	National income		
2.3	Spaarsaldi en consumptief krediet _____	29	
	Savings deposits and consumer credit		
2.4	Uitgaven aan verzekeringen naar grootte van huishoudens _____	30	
	Spending on insurance by composition of households		
2.5	Consumentenprijsindex _____	32	
	Consumer price index		
2.6	Dividend op gewone aandelen _____	33	
	Dividend on ordinary shares		
2.7	Rendementsmaatstaven _____	34	
	Yield value		
2.8	Premies per sociale verzekering, betalende sector en bijdragen van de overheid _____	35	
	Premiums by type of social security scheme and government contribution		
2.9	Sociale zekerheid _____	36	
	Social security		
2.10	Ontwikkeling aantal uitkeringen WAO/WAZ/WAJONG _____	37	
	Number of WAO/WAZ/WAJONG benefits		
2.11	Uitkeringen WAO/WAZ/WAJONG naar diagnose _____	38	
	WAO/WAZ/WAJONG benefits by diagnosis		
2.12	Beursindices _____	39	
	Stock exchange indices		

2.13	Reële economische groei en bruto binnenlands product in enkele EU landen	40	
	Real economic growth and gross domestic product in some EU countries		
2.14	Bruto premie-inkomen naar land	42	
	Gross premium income by country		

Tabel 2.1 **Kerngegevens economie****Key figures economic data**

		2003	2004	2005	2006 ¹	2007 ¹	
Bruto binnenlands product (bbp)	€ mrd	477	491	513	540	567	Gross domestic product (GDP) (€bn)
Bbp per hoofd van de bevolking	€ dzd	29	30	31	33	35	GDP per capita (€'000)
Consumptieve bestedingen	€ mrd	355	362	372	391	407	Final consumption expenditure(€bn)
Consumentenprijsindex (CPI) ²	%	2,1	1,2	1,7	1,2	1,6	Consumer price index (CPI) ²
Werkloze beroepsbevolking	dzd	399	479	483	413	344	Unemployed labor force (€'000)
Toegevoegde waarde per bedrijfsklasse							Value added by industry as a percentage of GDP
Landbouw en visserij	% bbp	2,0	1,8	1,8	1,8	1,8	Agriculture and fishing
Industrie en bouw		18,8	18,7	18,6	18,2	18,3	Manufacturing and construction
Bank- en verzekeringswezen en financiële hulpactiviteiten		6,7	6,8	7,0	6,1	5,5	Banking, insurance and activities auxiliary to financial intermediation
Besparingen							Savings
Nationale besparingen (bruto)	€ mln	121 292	135 411	136 036	158 753	167 115	National saving (gross) (€m)
Afschrijvingen		71 461	73 498	75 709	78 538	81 547	Depreciation
Nationale besparingen (netto)		49 831	61 913	60 327	80 215	85 568	National saving (net)
Besparingen van de niet-financiële vennootschappen		34 233	42 362	37 350	50 163	48 034	Saving of non-financial companies
Besparingen van de financiële instellingen		4 849	5 806	4 283	10 121	10 818	Saving of financial institutions
Besparingen van de overheid		-8 918	-5 611	1 650	5 776	5 993	Government savings
Besparingen van huishoudens incl. instellingen zonder winstoogmerk t.b.v. huishoudens (IZWh)		19 667	19 356	17 044	14 155	20 723	Saving of households incl. non-profit institutions serving households (NPISH)

¹ Voorlopige cijfers.¹ Provisional figures.² Het betreft consumentenprijsindexcijfer (CPI) alle huishoudens.² This is the consumer price index (CPI) all households.

	2003	2004	2005	2006 ¹	2007 ¹
Volumemutaties					
Consumptieve bestedingen huishoudens incl. IZWh	-0,2	1,0	1,0	0,0	2,1
Bruto-investeringen in vaste activa vennootschappen, huishoudens en IZWh	-2,0	-0,3	3,2	8,3	4,9
Bruto-investering in vaste activa vennootschappen, huishoudens en IZWh (excl. woningen)	-1,1	-2,7	2,2	10,4	4,9
Investeringen in woningen van vennootschappen, huishoudens en IZWh	-3,6	4,0	5,0	4,9	4,9
Bruto binnenlands product	0,3	2,2	2,0	3,4	3,5
Loonsom per werknemer marktsector (nominaal)	4,4	3,5	1,5	2,5	3,4

Volume changes

Final consumption expenditure of households incl. NPISH

Fixed capital formation (gross) companies, households and NPISH

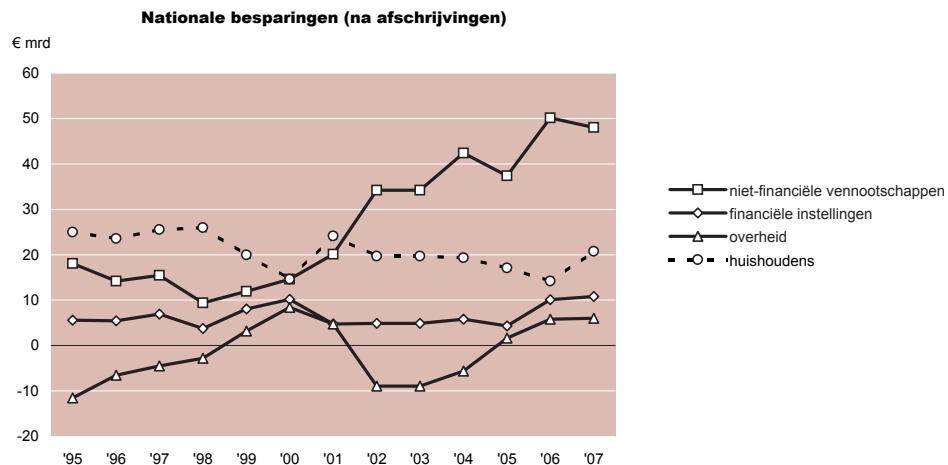
Fixed capital formation (gross) companies, households and NPISH (excl. dwellings)

Investments in dwellings of companies, households and NPISH

Gross domestic product

Average earnings per employee in market sector (nominal)

Bron: CBS

Tabel 2.2 **Nationaal inkomen**
naar inkomens- en bestedingscomponent

**National income in the Netherlands
by income and spending component**

	2003	2004	2005	2006 ¹	2007 ¹	
	<i>€ mln</i>					
Binnenlands product (bruto, marktprijzen)	476 945	491 184	513 407	539 929	567 066	Domestic product (gross, market prices)
Invoer van goederen en diensten	270 538	289 894	313 688	351 014	376 111	Import of goods and services
Beschikbaar voor						Disposable for
finale besteding (bruto)	747 483	781 078	827 095	890 943	943 177	final expenditure (gross)
Saldo buitenland ontvangen						Net primary income
primair inkomen	5 423	13 149	2 478	17 088	15 229	from abroad
Nationaal inkomen (bruto, marktprijzen)	482 368	504 333	515 885	557 017	582 295	National income (gross, market prices)
Saldo buitenland inkomens-						Net current transfers
overdrachten om niet	-6 452	-7 492	-8 219	-8 198	-8 707	from abroad
Beschikbaar nationaal inkomen						Disposable national income
(bruto, marktprijzen)	475 916	496 841	507 666	548 819	573 588	(gross, market prices)
Consumptieve bestedingen	354 896	361 723	372 028	390 507	406 826	Final consumption expenditure
Correctie pensioenvoorziening						Adjustment for net equity in pension funds
(saldo buitenland)	272	293	398	441	353	(reserve from abroad)
Investerings in vaste activa (bruto)	92 848	92 426	97 016	106 379	113 173	Fixed capital formation (gross)
Verandering voorraden	- 759	818	598	- 339	-1649	Changes in inventories
Saldo buitenland kapitaaloverdrachten	-1 022	-1 320	-1 751	-2 694	-2 259	Net capital transfers from abroad
Nationaal inkomensoverschot	29 203	42 167	38 422	52 713	55 591	National income surplus
Totale finale bestedingen (bruto)	747 483	781 078	827 095	890 943	943 177	Total final expenditure (gross)
Nationale finale bestedingen (bruto)	446 985	454 967	469 642	496 547	518 350	National final expenditure (gross)
Uitvoer van goederen en diensten	300 498	326 111	357 453	394 396	424 827	Export of goods and services

Bron: CBS

¹ Voorlopige cijfers.

¹ Provisional figures.

Tabel 2.3 **Spaarsaldi en consumptief krediet**
per 31 december

Savings deposits and consumers credit
at year end

	2003	2004	2005	2006	2007	2008 ¹	
	€ mln						€m
Spaargelden							Total savings balances
Spaartegoeden	185 094	201 718	210 968	221 339	237 131	251 258	Balance
- spaarrekeningen	165 076	181 341	191 797	199 199	176 323	157 776	- savings accounts
- deposito's	20 018	20 377	19 171	22 140	60 808	93 482	- deposits classified as savings accounts
- stortingen	100 863	97 964	126 865	133 244	235 284	317 743	- deposits
- terugbetalingen	88 957	87 282	121 019	126 278	224 014	307 876	- withdrawals
- bijgeschreven rente	4 123	3 570	3 808	3 578	4 522	3 411	- interest paid
- besparingen	16 029	14 252	9 654	10 544	15 792	13 278	- gains
Consumptief krediet							Consumers credit
Verstrekt consumptief krediet	890	885	770	801	786	784	Consumers credit granted
Rente	128	129	123	126	134	147	Interest
Aflossingen	963	995	988	963	925	930	Repayments
Debiteurenstand ultimo	17 322	18 101	17 594	17 429	17 525	17 743	Balance cons. credit at year end
- aflopend krediet	2 507	2 315	2 161	2 213	2 427	2 884	- limited credit
- doorlopend krediet	12 428	13 311	13 141	13.853	13 748	13 493	- revolving credit
- spaar-/leenkrediet ²	1 395	1 360	1 042				- savings-based credit ²
- creditcard-krediet	992	1 115	1 249	1 363	1 350	1 366	- credit card credit
Toegezegde limieten	30 246	31 958	32 704	33 615	34 578	33 342	Credit limit

Bron: CBS

¹ Voorlopige cijfers consumptief krediet.

² Per 1 januari 2006 wordt het spaar- en leenkrediet gerekend tot het doorlopend krediet.

¹ Provisional figures for consumers credit.

² As of January 1 2006 the savings-based credit is counted as revolving credit.

Tabel 2.4 **Uitgaven aan verzekeringen naar grootte van huishoudens, 2007**

**Spending on insurance
by size of households, 2007**

Grootte huishouden	1 pers.	2 pers.	3 pers.	4 pers.	≥ 5 pers.	Totaal	Size of households
€	€						€
Besteedbaar inkomen	18 044	32 539	38 413	41 899	49 723	30 573	Disposable income
Totale bestedingen	19 111	31 995	35 878	39 671	41 252	29 644	Total spending
Uitgaven aan verzekeringen							Spending on insurance:
Levens- en kapitaalsom- verzekeringen	241	521	749	998	955	544	Life and endowment insurance
Vrijwillige pensioenverzekering	12	92	150	157	707	118	Voluntary pension insurance
Autoverzekeringen	190	438	486	511	491	371	Car insurance
Overige voertuigverzekeringen	15	39	31	53	48	32	Other vehicle insurance
Woonverzekeringen (o.a. opstal-, brand-, inboedel-)	201	336	341	390	353	298	Household insurance (such as home, contents, fire insurance)
Ziekengeld-/arbeidsongeschikt- heidsverzekeringen	55	101	179	286	502	145	Sickness benefit/disability insurance
Vakantieverzekeringen	25	55	53	60	58	45	Holiday insurance
Ziektekostenverzekeringen ¹	1 314	2 542	2 751	2 880	2 893	2 210	Health insurance/medical expenses insurance ¹
Andere schadeverzekeringen	64	100	114	111	108	91	Other non-life insurance

Bron: CBS

¹ Schatting.

¹ Estimation.

als percentage van het netto gezinsinkomen

as a percentage of
the net family income

Netto gezinsinkomen per maand		< 1 000	1 000 - 1 500	1 500 - 2 000	2 000 - 2 500	2 500 - 3 000	> 3 000	Monthly family income
	%							%
Totale verzekerings- portefeuille	2006	5,9	6,9	8,3	9,4	8,8	8,0	Total of insurances
	2008	6,2	5,6	7,3	7,2	8,1	7,3	
Levensverzekering hypotheek ²	2006	14,9	6,4	7,1	5,9	5,2	4,1	Mortgage life insurance ²
	2008	27,1	9,0	7,0	5,9	5,2	4,0	
Levensverzekering pensioen ³	2006	7,9	6,8	5,9	4,7	3,8	4,1	Pension life insurance ³
	2008	8,8	6,9	4,2	4,4	4,1	4,0	
Natura-uitvaart ⁴	2006	1,2	0,8	0,8	0,5	0,5	0,3	Funeral expenses and benefits in kind ⁴
	2008	1,2	0,9	0,7	0,7	0,6	0,4	
Motorrijtuigen	2006	4,6	3,0	2,4	2,1	2,1	1,8	Motor vehicle
	2008	4,6	2,7	2,1	1,9	1,8	1,6	
Inboedel	2006	1,0	0,7	0,6	0,5	0,4	0,3	Contents
	2008	1,0	0,7	0,5	0,4	0,4	0,3	
Opstal	2006	2,1	1,0	0,7	0,6	0,5	0,4	Buildings
	2008	2,2	1,1	0,7	0,6	0,5	0,4	
AVP	2006	0,4	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	General liability (family)
	2008	0,5	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	
Rechtsbijstand ⁵	2006	1,1	0,8	0,6	0,5	0,4	0,3	Legal aid ⁵
	2008	1,6	0,8	0,6	0,5	0,4	0,3	

Bron: GfK/TOF

² Definitie levensverzekering hypotheek: alle gekoppelde verzekeringen aan de hypotheek, zowel risico- als kapitaalverzekeringen.

³ Definitie levensverzekering pensioen: alle verzekeringen (kapitaal, lijfrente, beleggingsverzekeringen, etc.) ten behoeve van de oude dag.

⁴ Definitie natura-uitvaart: alle begrafenis-/crematie-/uitvaartverzekeringen met uitkering in natura.

⁵ Definitie rechtsbijstand: apart afgesloten polissen, dus exclusief onderdelen van auto-/motorverzekering.

² Definition of mortgage life insurance: all insurance policies linked to mortgages both term and endowment insurance policies.

³ Definition of pension life insurance: all insurance policies for old age provision (endowment, annuity, investment, etc.).

⁴ Definition of funeral expenses and benefits in kind: all burial/cremation/funeral insurance with payment in kind.

⁵ Definition legal aid separate policies, i.e. exclusive components of parts of car/motorcycle insurance.

Tabel 2.5 **Consumentenprijsindex**
van alle huishoudens

**Consumer price index,
total households**

	2004	2005	2006	2007	2008	
	<i>2006 = 100</i>					
Totaal	97,2	98,9	100,0	101,6	104,1	Total
Alcoholhoudende dranken en tabak	96,2	99,1	100,0	101,9	106,8	Alcohol beverages and tobacco
Communicatie	106,4	102,3	100,0	97,2	93,2	Communication
Consumptie in het buitenland	94,0	97,5	100,0	102,3	107,3	Consumption in other countries
Consumptiegebonden belasting en overheidsdiensten	112,5	114,8	100,0	102,9	107,2	Consumer related taxes and government services
Diverse goederen en diensten	99,0	100,4	100,0	102,9	106,8	Other goods en services
- verzekeringen i.v.m. de woning	96,4	97,9	100,0	100,6	102,7	- insurance, house
- verzekeringen i.v.m. vervoer	104,0	104,6	100,0	97,2	97,7	- insurance, transport
- financiële diensten	98,1	99,7	100,0	105,2	109,5	- financial services
Gezondheid	99,6	99,8	100,0	101,2	101,6	Medical care
Hotel, cafe's en restaurants	95,5	97,3	100,0	103,5	107,9	Hotel, bars and restaurants
Huisvesting, water en energie	92,0	96,3	100,0	102,6	104,7	House, water and energy
Kleding en schoeisel	101,1	98,5	100,0	101,2	101,6	Clothing and shoes
Onderwijs	95,1	98,5	100,0	98,6	100,8	Education
Recreatie en cultuur	100,4	99,9	100,0	99,3	98,0	Entertainment and culture
- goederen	95,2	96,4	100,0	102,2	103,8	- goods
- diensten	94,2	97,4	100,0	103,1	107,2	- services
Stoffering en huishoudelijke apparaten	100,3	100,0	100,0	101,2	103,3	Furniture and household equipment
Vervoer	93,5	97,5	100,0	101,8	105,7	Transport
- auto aankoop nieuw	96,0	98,3	100,0	101,2	100,4	- new cars, purchase
Voedingsmiddelen en alcoholvrije dranken	99,6	98,3	100,0	101,0	106,7	Food and beverages (non-alcohol)

Bron: CBS

Tabel 2.6 **Dividend**
op gewone aandelen van Nederlandse beursgenoteerde bedrijven

**Dividend on ordinary shares of
companies listed on the
Amsterdam stock exchange**

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
	€ mln						€m
Totaal	14 634	16 351	20 517	20 034	22 869	20 454	Total
Bouwnijverheid en installatie	166	110	111	156	193	313	Construction and installation
Delfstoffenwinning	3 653	3 688	4 868	3 801	3 783	3 682	Mineral extraction
Handel	154	109	137	144	242	368	Trade
Industrie	2 524	2 566	2 750	3 478	3 920	3 800	Manufacturing industry
Niet-financiële dienstverlening	657	718	831	764	1 105	2 355	Non-financial services
Transport, opslag en communicatie	280	1 147	2 037	1 413	1 475	1 500	Transport, storage and communication
Banken/financiële dienstverlening	1 507	1 690	1 904	2 335	2 434	125	Banking/financial services
Verzekeraars	3 395	3 920	5 172	5 051	6 138	5 726	Insurers
Beleggingsfondsen	1 361	1 377	1 548	1 556	1 945	1 821	Investment funds
Vastgoedfondsen	809	889	996	1 006	846	566	Property funds
Overige fondsen	129	136	161	329	787	199	Other funds

Bron: CBS

Tabel 2.7 **Rendementsmaatstaven¹**
jaargemiddelden

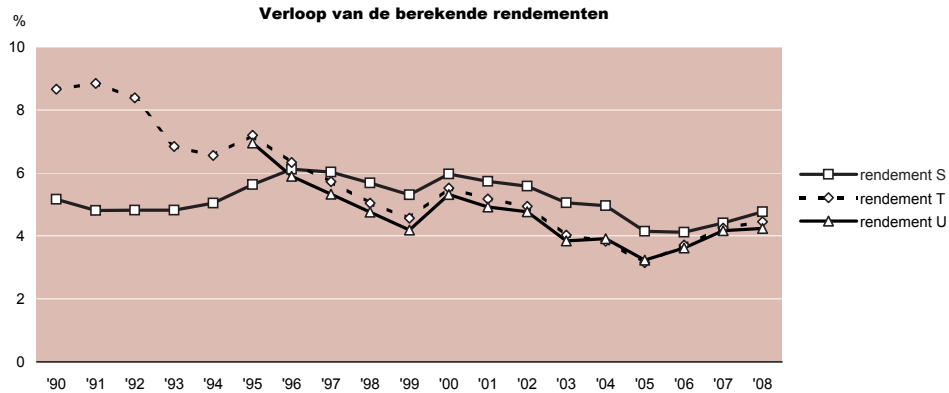
Yield value¹
average per year

	1990	1995	2000	2005	2007	2008	
	%						%
Rendement S	5,16	5,63	5,97	4,15	4,41	4,77	Yield S
Rendement T	8,66	7,20	5,52	3,15	4,25	4,45	Yield T
Rendement U		6,95	5,32	3,23	4,17	4,24	Yield U

Bron: CVS

¹ Het rendement dat levensverzekeraars gebruiken om de winstdeling/
rentekorting voor polishouders te berekenen.

¹ The yield used by life insurers to calculate the
profit sharing/interest reduction for policy-
holders.

Tabel 2.8 **Premies per sociale verzekering, betalende sector en bijdragen van de overheid**

Premiums by type of social security scheme and government contribution

	2002	2003	2004	2005	2006 ¹	2007 ¹	
€ mln							€m
Zorgverzekeringswet (ZVW)	10 748	13 080	12 121	11 817	25 012	26 373	Compulsory Care Insurance Act
Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)	11 955	14 142	16 104	16 135	14 117	13 085	Exceptional Medical Expenses Act
Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA)	9 295	8 108	8 493	8 813	9 169	9 900	Work and income according to Ability act= contributory
Arbeidsongeschiktheidskas (AOK)	2 947	3 557	3 534	2 154	1 242	670	Supplementary Disablement Benefits Act = contributory
Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ)	882	867	253	178	44	16	DisablementBenefits Act for self-employed = contributory
Algemene Ouderdomswet (AOW)	18 136	17 935	19 007	17 944	17 364	17 637	General Old Age Pension Act
Algemene nabestaandenwet (Anw)	1 452	1 437	1 516	1 434	1 361	1 374	General Surviving Relatives Act
Werkloosheidswet (WW)	5 993	6 277	6 800	7 544	7 165	7 218	Unemployment Insurance Act
Uitvoeringsfonds Overheid (UFO)	310	419	504	458	471	480	Executive Fund of the Government
Totaal premies							Total premiums
Sociale verzekering	61 718	65 822	68 332	66 477	75 945	76 753	Social security
- werkgevers	20 224	20 629	21 231	20 595	24 719	25 755	- employers
- huishoudens/werknemers	41 494	45 193	47 101	45 882	51 226	50 998	- households/employees
Bijdragen van de overheid	8 388	11 684	12 654	13 935	13 938	14 324	Government contributions

Bron: CBS

¹ Voorlopige cijfers.

¹ Provisional figures.

Tabel 2.9 **Sociale zekerheid**
uitkering per sociale verzekering

Social security benefits by type

	2002	2003	2004	2005	2006 ¹	2007 ¹	
<i>€ mln</i>							<i>€m</i>
Totaal	68 403	73 639	75 537	76 430	85 750	86 939	Total
Wet op de Arbeidsongeschiktheid (WAO)	9 399	9 623	9 331	8 708	7 970	7 880	Disablement Benefits Act
Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA)					131	421	Work and Income According to Ability Act = contributory
Wet arbeidsongeschiktheid zelfstandigen (WAZ)	502	525	507	474	441	388	Disablement Benefits Act for self-employed = contributory
Werkloosheidswet (WW)	2 489	3 583	4 318	4 424	3 717	2 950	Unemployment Insurance Act
Wet arbeid en zorg (WAZO)	600	754	744	594	696	679	Work and Care Act
Ziektewet (ZW)	1 007	1 089	947	1 089	1 448	1 478	Sickness Benefits Act
Algemene Ouderdomswet (AOW)	21 383	22 428	22 890	23 369	24 169	25 198	General Old Age Pension Act
Algemene nabestaandenwet (Anw)	1 528	1 506	1 442	1 367	1 321	1 265	General Surviving Relatives Act
Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)	16 536	18 052	18 990	19 708	20 765	21 114	Exceptional Medical Expenses Act
Zorgverzekeringswet (ZVW)					25 093	25 565	Compulsory Care Insurance Act
Ziekenfondswet (ZFW)	14 959	16 079	16 368	16 697			Health Insurance Act

Bron: CBS

¹ Voorlopige cijfers.

¹ Provisional figures.

Tabel 2.10 **Ontwikkeling aantal uitkeringen WAO/WAZ/WAJONG**
invalidering naar leeftijd, beëindiging naar oorzaak

Number of WAO/WAZ/WAJONG
benefits, invalidation by age, termination by cause

	2003	2004	2005	2006 ¹	2007 ¹	2008	
Invalidering totaal	81 442	74 837	34 980	46 810	50 448	49 777	Invalidation, total
15 - 24 jaar	9 292	9 550	8 847	11 450	12 271	12 614	15 - 24 years
25 - 44 jaar	33 919	30 551	12 368	17 446	17 922	16 530	25 - 44 years
45 - 64 jaar	38 231	34 736	13 765	17 914	20 255	20 633	45 - 64 years
Beëindigingen totaal	94 812	90 471	94 769	89 231	67 612	59 463	Terminations, total
Overlijden	10 441	10 263	9 504	9 070	7 886	7 871	Death
Pensionering	35 467	35 830	35 705	34 961	33 861	31 438	Retirement
Herstel/herbeoordeling	38 898	34 275	40 394	35 523	19 177	12 681	Recovery/re-evaluation
Overig/onbekend	10 006	10 103	9 166	9 677	6 688	7 473	Other/unkown
Saldo	- 13 370	- 15 634	- 59 789	- 42 421	- 17 164	- 9 686	Balance
Lopende uitkeringen	979 626	964 024	903 662	861 304	844 282	834 830	Current benefits
HEVA's ²	811 442	799 146	747 199	626 565	624 044	712 557	HEVA's ²

Bron: UWV

¹ WIA bevat WGA en IVA.

² Herleid tot volledige arbeidsongeschiktheidsuitkeringen.

UWV werkt met steekproeven; de getallen zijn schattingen.

¹ WIA includes WGA and IVA.

² Reduced to full disability benefits.

Sample surveys of UWV; estimated figures.

Tabel 2.11 **Uitkeringen WAO/WAZ/WAJONG**
naar diagnose, aantal per 31 december

WAO/WAZ/WAJONG benefits
by diagnosis, number at year end

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
Totaal¹	979 626	964 847	903 662	842 222	805 839	791 018	Total¹
Psyche	360 380	360 667	333 177	255 028	242 241	347 041	Psyche
Hart en vaat	48 865	47 513	39 798	32 683	29 803	41 742	Heart/vascular
Ademhaling	16 174	15 569	13 261	10 087	9 286	12 929	Respiratory system
Bewegingsstelsel	246 291	237 161	182 983	161 135	149 599	188 821	Motor nervous system
Ongevallen	98 034	50 807	42 826	29 967	28 146	42 529	Accidents
Overige diagnoses	204 897	247 614	286 396	348 853	342 561	135 088	Other diagnoses
Onbekend ²	4 985	5 516	5 221	4 469	4 203	22 868	Unknown ²

Bron: UWV

¹ Het UWV werkt met steekproeven; de getallen zijn schattingen.

² Exclusief onvoldoende omschreven klachten.

¹ Sample surveys of UWV; estimated figures.

² Excluding insufficiently defined complaints.

Tabel 2.12 **Beursindices**
slotstanden laatste handelsdag

Stock exchange indices
closing rates at year end

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
AEX	338	349	437	495	516	246
Brussel Bel-20	2 246	2 933	3 549	4 389	4 127	1 909
Dow Jones	10 450	10 784	10 718	12 463	13 265	8 776
Frankfurt Dax	3 995	4 256	5 408	6 597	8 067	4 810
Londen Ftse-100	4 492	4 820	5 619	6 221	6 457	4 434
Midkap	357	411	521	678	657	312
NASDAQ Composite	2 004	2 175	2 205	2 415	2 652	1 577
Parijs Cac-40	3 567	3 821	4 715	5 542	5 614	3 218
S & P 500 Index	1 112	1 212	1 248	1 418	1 468	903
Tokio Nikkei-225	10 677	11 489	16 111	17 226	15 308	8 860

Bron: FD

Tabel 2.13 **Reële economische groei en bruto binnenlands product**
in enkele EU-landen

**Real economic growth
and gross domestic
product in some EU
countries**

	Groei BBP (lopende prijzen) Growth GDP (current prices)			Groei particuliere consumptie Growth private consumption			Groei bruto investeringen Growth gross investment			
	2008	2009 ¹	2010 ¹	2008	2009 ¹	2010 ¹	2008	2009 ¹	2010 ¹	
%										%
België	1,2	0,1	0,9	5,3	2,9	3,2	7,4	1,3	2,9	Belgium
Duitsland	1,3	0,0	1,0	2,1	2,2	2,6	5,6	0,3	2,7	Germany
Frankrijk	1,6 ¹	0,0	0,8	2,6 ¹		2,6	2,0 ¹		2,0	France
Nederland	2,1	0,4	0,9	4,0	3,7	3,3	7,7	-0,3	1,4	The Netherlands
Verenigd Koninkrijk	0,7	-1,0	0,4	-10,8	-10,6	0,5	-16,5	-11,1	3,4	United Kingdom
Eurogebied	0,8	0,1	0,9	3,4	2,6	3,1	2,3	-0,5	2,1	Euro region

Bruto binnenlands product (marktprijzen)

Gross domestic product (market prices)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009 ¹	2010 ¹	
€ mrd										€bn
België	268	275	290	302	318	335	345	353	364	Belgium
Duitsland	2 143	2 163	2 211	2 243	2 322	2 423	2 492	2 545	2 612	Germany
Frankrijk	1 549	1 595	1 660	1 726	1 807	1 892	1 938 ¹	1 986	2 037	France
Nederland	465	477	491	513	540	567	595	612	629	The Netherlands
Verenigd Koninkrijk	1 710	1 647	1 769	1 832	1 939	2 047	1 812	1 642	1 686	United Kingdom
Overige EU	3 282	3 427	4 101	4 345	4 628	5 091	5 325	5 686	5 916	Others EU
Europese Unie ²	9 417	9 584	10 522	10 961	11 554	12 355	12 507	12 824	13 244	European Union ²

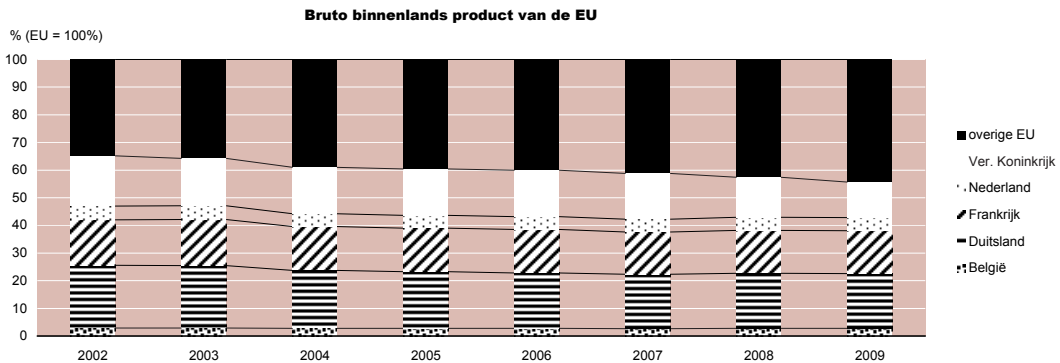
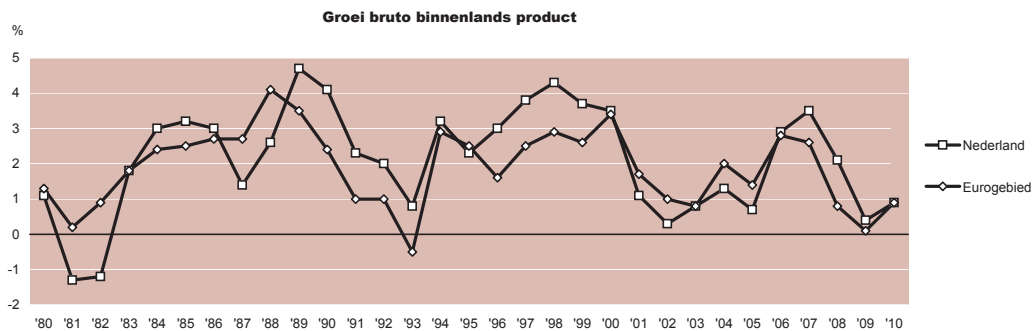
Bron: Eurostat

¹ Prognose.

² 15 landen 2002-2003, 25 landen 2004-2006, 27 landen 2007-2010.

¹ Forecast.

² 15 countries 2002-2003,
25 countries 2004-2006,
27 countries 2007-2010.

Tabel 2.14 **Bruto premie-inkomen naar land**
per hoofd van de bevolking en in procenten van het bbp in 2007

**Gross premium income by country
per capita and as percentage
of gdp: 2007**

	Bruto premie inkomen (US\$ mln)			Per hoofd v.d. bevolking (US\$)			Totaal in %	
	Gross premium income (US\$m)			Per capita (US\$)			v.h. bbp	
	Totaal	Leven	Schade	Totaal	Leven	Schade	Total as %	
	Total	Life	Non-life	Total	Life	Non-life	of GDP	
Wereld	4 152 210	2 476 212	1 675 998	621	371	251	7,6	World
Europa	1 764 047	1 114 090	649 957	2 057	1 315	742	8,3	Europe
- EU (27)	1 650 022	1 070 506	579 516	3 137	2 067	1 070	9,2	- EU (27)
- Verenigd Koninkrijk	539 468	423 743	115 725	8 326	6 943	1 383	18,3	- United Kingdom
- Frankrijk	272 732	189 540	83 191	4 170	2 947	1 223	10,3	- France
- Duitsland	223 429	102 038	121 392	2 667	1 227	1 440	6,6	- Germany
- Italië	142 328	88 215	54 112	2 322	1 439	883	6,4	- Italy
- Nederland	102 831	35 998	66 834	6 263	2 192	4 071	13,4	- Netherlands
- Spanje	74 696	31 166	43 530	1 700	709	991	5,2	- Spain
- België	44 897	30 377	14 520	4 023	2 865	1 158	9,3	- Belgium
- Zwitserland	43 313	23 923	19 390	5 706	3 151	2 554	10,2	- Switzerland
- Rusland	29 846	873	28 973	209	6	203	2,4	- Russia
- Polen	15 625	7 949	7 676	411	209	202	3,7	- Poland
- Turkije	8 221	1 019	7 201	110	14	96	1,3	- Turkey
- Oekraïne	3 566	155	3 411	77	3	74	2,8	- Ukraine
Noord-Amerika	1 330 674	624 558	706 116	3 987	1 871	2 116	8,7	North America
- Verenigde Staten	1 230 526	579 215	651 311	4 089	1 925	2 164	8,9	- United States
- Canada	100 148	45 343	54 805	3 046	1 379	1 667	7,0	- Canada
Azië	844 929	627 758	217 171	212	158	54	6,2	Asia
- Japan	424 755	330 648	94 106	3 319	2 584	735	9,6	- Japan
- China	92 483	58 673	33 810	70	44	26	2,9	- China
- India	58 725	51 322	7 402	50	44	6	5,0	- India
Zuid-Amerika	89 860	36 338	53 522	158	64	94	2,6	South America
- Brazilië	39 251	18 980	20 271	205	99	106	3,0	- Brazil
- Mexico	17 856	7 653	10 203	168	72	96	2,0	- Mexico
Oceanië	68 889	35 807	33 082	2 062	1 071	990	6,6	Oceania
Afrika	53 810	37 661	16 150	56	39	17	4,4	Africa

Bron: Swiss Re

Hoofdstuk 3 Algemeen

General

3.1	Kerngegevens algemeen _____	44	
	Key figures general overview		
3.2	Aantal aanbieders en bruto premie-inkomen naar deelmarkt en herkomst _____	46	
	Number of non-life and life insurance companies and pension funds and their gross premium income by origin		
3.3	Uitkeringen bruto geboekt naar sector _____	47	
	Benefits, gross written by class		
3.4	Resultaten technische rekening _____	48	
	Technical account results		

Tabel 3.1 **Kerngegevens algemeen**

Key figures general overview

	2004	2005	2006	2007	2008 ¹	
Aantal maatschappijen²						Number of companies²
Levensverzekeraars	82	76	75	72	67	Life insurance
Pensioenfondsen	839	800	767	713	656	Pension funds
Natura-uitvaartverzekeraars ³	41	41	38	36	34	Benefits in kind and funeral expenses insurers ³
Schadeverzekeraars	229	227	247	237	228	Non-life
Premie-inkomen	<i>€ mrd</i>					Premium income (€bn)
Levensverzekeraars, bruto geboekt	25,7	25,4	26,3	26,4	26,6	Life insurance, gross written
Levensverzekeraars, eigen rekening	24,5	24,2	25,1	25,7	26,0	Life, net
Pensioenfondsen, bruto	22,6	25,2	23,7	25,1		Pension funds, gross
Schadeverzekeraars, bruto geboekt	23,6	23,7	47,9	49,6	50,5	Non-life, gross written
Schadeverzekeraars, eigen rekening	20,8	21,0	43,2	46,1	45,5	Non-life, net
Uitkeringen						Benefits
Levensverzekeraars, bruto geboekt	18,0	17,7	20,9	22,3	22,5	Life insurance, gross written
Pensioenfondsen	16,6	17,9	19,0	20,8		Pension funds
Schadeverzekeraars, bruto geboekt	14,9	14,7	37,2	39,3	41,4	Non-life, gross written
Kosten en provisie						Costs and commission
Levensverzekeraars	3,3	3,4	3,5	3,5	3,8	Life insurance
Schadeverzekeraars	4,8	5,1	6,1	6,6	6,8	Non-life
Resultaat technische rekening						Technical account result
Levensverzekeraars	1,9	2,7	2,9	4,3	-5,4	Life insurance
Schadeverzekeraars	1,9	2,5	2,0	2,6	1,4	Non-life

		2004	2005	2006	2007 ¹	2008	
Resultaat na belastingen	€ mrd						Result after tax
Levensverzekeraars		2,3	3,3	3,9	7,0	-4,8	Life (bn)
Als percentage van de geboekte premie	%	9,2	13,4	15,3	26,3	-18,2	As a percentage of written premium (%)
Schadeverzekeraars		1,8	2,5	1,8	2,4		Non-life
Als percentage van de geboekte premie	%	7,0	9,8	6,8	4,9		As a percentage of written premium (%)
Aantal medewerkers van verzekeraars							Number of insurance employees
per 31-12		53 010	52 930	52 490	52 040	51 010	at year end
fte's		48 030	48 110	46 890	46 300	45 710	fte

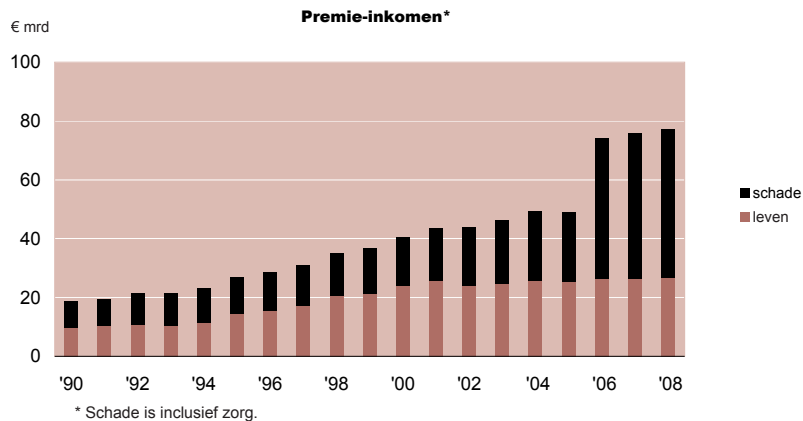
Bron: CBS/CVS/DNB

¹ Voorlopige cijfers.

² Onder toezicht van DNB staande verzekeraars: Nederlandse instellingen in bezit van een vergunning per 31 december en buitenlandse maatschappijen met bijkantoor in Nederland.

¹ Provisional figures.

² Insurance companies under supervision of DNB: Dutch companies holding license as at 31 December and foreign companies with offices in the Netherlands.

Tabel 3.2 **Aantal aanbieders en bruto premie-inkomen**
naar deelmarkt en herkomst¹

**Number of non-life and life insurance
companies and pension funds and their
gross premium income by origin¹**

	Aanbieders ultimo Number year end			Bruto premie-inkomen Gross premium income			
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	
	<i>x1</i>			<i>€ mln</i>			<i>€m</i>
Levensverzekeraars, totaal	244	248	266	25 365	26 250	26 437	Life, total
Met zetel in Nederland	76	75	72	23 791	24 529	25 030	Domestic
Bijkantoor in Nederland ²	1	1	1	1 033	1 201	1 407	Foreign companies ²
Op basis van kennisgeving	167	172	193				By virtue of a completed notification
Pensioenfondsen, totaal	802	769	714	24 891	23 518	23 844	Pension funds, total
Bedrijfstakpensioenfondsen	103	103	96	17 527	16 855	17 926	Industry-wide
Ondernemingspensioenfondsen	683	650	604	6 952	6 277	5 488	Company
Beroepspensioenfondsen ³	16	16	14	412	386	430	For professions ³
Schadeverzekeraars, totaal	740	771	827	23 695	47 878	48 516	Non-life, total
Met zetel in Nederland	227	247	237	23 415	47 581	48 363	Domestic
Bijkantoor in Nederland ²	7	7	6	295	291	153	Foreign companies ²
Op basis van kennisgeving	506	517	584				By virtue of a completed notification

Bron: CBS/DNB

¹ In bezit van vergunning per 31-12.

² Nederlandse vestigingen van bedrijven met hoofdzetel in buitenland (niet EU/EER).

³ Inclusief overige pensioenfondsen.

¹ With permit as at 31-12.

² Dutch offices of companies whose head office is abroad (not EU/EER).

³ Including other pension funds.

Tabel 3.3 **Uitkeringen bruto geboekt naar sector**

**Benefits,
gross written by class**

	2004	2005	2006	2007	2008 ¹	
	<i>€ mln</i>					<i>€m</i>
Totaal uitkeringen	32 866	32 362	58 117	62 085	63 603	Benefits, total
Leven	17 955	17 661	20 943	22 268	22 483	Life
Schade	6 661	6 529	6 767	7 216	7 744	Non-life
Motorrijtuigen	3 045	2 955	2 914	3 075	3 360	Motor
Transport	341	365	380	383	484	Transport
Brand	1 812	1 535	1 620	1 996	2 021	Fire
Overige schadeverzekeringen	1 463	1 674	1 853	1 762	1 879	Other non-life
Zorg	8 250	8 172	30 407	32 601	33 376	Health and accident
Inkomensverzekeringen	1 776	1 898	1 914	1 824	2 037	Health
Ziektekosten	6 474	6 274	28 493	30 777	31 636	Accident and disability

Bron: CVS/DNB

¹ Voorlopige cijfers.

¹ Provisional figures.

Tabel 3.4

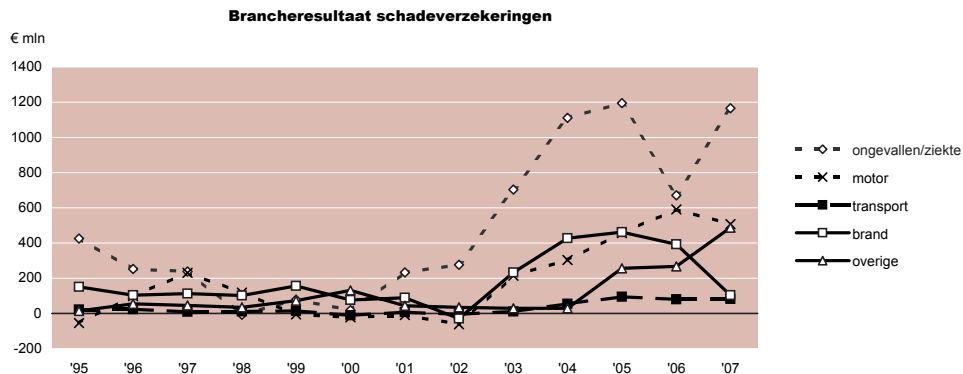
Resultaten technische rekening

voor belasting, schadeverzekeringen en levensverzekeringen

Technical account results by category non-life, life (pre-tax)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
	€ mln						€m
Schadeverzekeringen	215	1 191	1 925	2 463	2 002	2 347	Non-life
Ongevallen en ziekte	276	704	1 110	1 194	670	1 165	Accident and health
Motorrijtuigen	-61	215	304	456	591	508	Motor vehicles
Transport	-5	11	54	94	80	81	Transport
Brand	-30	232	428	462	393	103	Fire
Overige	35	29	29	257	268	488	Other non-life
Levensverzekeringen	761	2 198	1 872	2 710	2 862	4 269	Life

Bron: DNB

Hoofdstuk 4 Verkoop van verzekeringen

Sale of insurances

4.1	Penetratiegraad van verzekeringen per distributiekanaal _____	50
	Penetration of insurances by distribution channel	
4.2	Distributiekanaal per productgroep, 2008 _____	51
	Distribution channel by product group, 2008	
4.3	Premievolume per distributiekanaal _____	52
	Gross premium income by distribution channel	
4.4	Tussenpersonen _____	53
	Intermediaries	
4.5	Assurantiekantoren naar rechtsvorm _____	54
	Insurance offices by legal form	
4.6	Assurantiekantoren naar grootte _____	55
	Insurance offices by number of employees	
4.7	Gemiddelde kosten per assurantiekantoor _____	56
	Average costs per insurance office	
4.8	Gemiddelde ontvangsten per assurantiekantoor _____	57
	Average receipts per insurance office	
4.9	Samenstelling provisie-inkomen uit schadeverzekeringen _____	58
	Composition of non-life commission	

Tabel 4.1 **Penetratiegraad van verzekeringen per distributiekanaal¹**

**Penetration of insurances
by distribution channel¹**

		Tussenpersoon Intermediaries	Rechtstreeks Direct writing	Bank Bank insurance	Overig Other	
	%					%
Totaal verzekeringen	2006	79,3	74,3	42,9	12,9	Total of insurances
	2008	75,8	92,5	42,5	20,6	
Levensverzekering hypotheek ²	2006	17,6	6,1	11,2	1,7	Mortgage life insurance ²
	2008	17,9	6,1	11,0	2,3	
Natura-uitvaart ³	2006	18,0	16,4	0,3	1,0	Funeral expenses and benefits in kind ³
	2008	17,8	17,3	0,3	1,1	
Motorrijtuigen	2006	33,2	36,3	9,4	2,2	Motor vehicle
	2008	28,4	35,8	10,2	2,9	
Inboedel	2006	50,0	29,6	16,0	0,7	Contents
	2008	46,8	29,6	16,7	2,2	
Opstal	2006	29,2	15,5	11,0	1,4	Buildings
	2008	26,8	16,2	10,9	2,2	
AVP	2006	49,6	29,5	15,8	0,8	General liability (family)
	2008	47,2	29,3	16,0	1,9	
Rechtsbijstand ⁴	2006	17,7	15,1	8,7	1,2	Legal aid ⁴
	2008	18,7	17,6	10,1	1,4	

Bron: GfK/TOF

¹ Percentage Nederlandse huishoudens dat een bepaalde verzekering heeft afgesloten via een bepaald distributiekanaal.

² Definitie levensverzekering hypotheek: alle gekoppelde verzekeringen aan de hypotheek, zowel risico- als kapitaalverzekeringen.

³ Definitie natura-uitvaart: alle begrafenis-/crematie-/uitvaartverzekeringen met uitkering in natura.

⁴ Definitie rechtsbijstand: apart afgesloten polissen, dus exclusief onderdelen van auto-/motorverzekering.

¹ Percentage of Dutch households with a specific insurance policy written by a specific distribution channel.

² Definition of mortgage life insurance: all insurance policies linked to mortgages both term and endowment insurance policies.

³ Definition of funeral expenses and benefits in kind: all burial/cremation/funeral insurance with payment in kind.

⁴ Definition legal aid separate policies, i.e. exclusive components of vehicle/motorcycle insurance.

Tabel 4.2 **Distributiekanaal per productgroep, 2008**

**Distribution channel
by product group, 2008**

	Tussenpersoon Intermediaries	Rechtstreeks Direct writing	Bank Bank insurance	Overig Other	Totaal Total	
%						%
Totaal Leven	57,6	25,9	12,9	3,5	100,0	Total life
Levensverzekering hypotheek ¹	49,5	15,4	29,4	5,7	100,0	Mortgage life insurance ¹
Levensverzekering pensioen ²	57,6	20,4	18,8	3,2	100,0	Pension life insurance ²
Natura-uitvaart ¹	51,9	44,7	0,8	2,6	100,0	Funeral expenses and benefits in kind ¹
Totaal Schade	42,1	38,0	16,7	3,2	100,0	Total non-life
Motorrijtuigen	37,9	45,7	13,1	3,3	100,0	Motor vehicle
Inboedel	49,1	31,0	17,7	2,3	100,0	Contents
Opstal	47,8	28,9	19,4	3,9	100,0	Buildings
AVP	50,0	31,0	17,0	2,0	100,0	General liability (family)
Rechtsbijstand ¹	38,9	36,9	21,2	3,0	100,0	Legal aid ¹
Totaal Zorg	9,2	82,5	2,5	5,9	100,0	Total health
Basisverzekering ziektekosten	9,2	82,6	2,5	5,8	100,0	Basic health insurance
Aanvullende verzekering	9,2	82,3	2,5	6,0	100,0	Supplementary health insurance

Bron: GfK/TOF

¹ Zie tabel 4.1.

² Definitie levensverzekering pensioen: alle verzekeringen (kapitaal, lijfrente, beleggingsverzekeringen, etc.) ten behoeve van de oude dag.

¹ See table 4.1.

² Definition of pension life insurance: all insurance policies for provision for old age (endowment, annuity, investment, etc.).

Tabel 4.3 **Premievolume per distributiekanaal**

bruto, aandelen op totaal

**Gross premium income
by distribution channel,
gross and share in total**

	premievolume premium income	Afzet via derden Intermediaries	Afzet rechtstreeks Direct writing	Totaal Total		Afzet via derden Intermediaries	Afzet rechtstreeks Direct writing	
	€ mln				€m %			%
Totaal bedrijfstak	2007	39 035	36 084	75 119		52	48	Total insurance industry
	2008	21 992	30 594	52 586		42	58	
Leven	2007	18 666	7 771	26 437		71	29	Life
	2008	19 330	7 234	26 564		73	27	
Schade	2007	10 005	2 687	12 692		79	21	Non-life
	2008	10 374	2 587	12 961		80	20	
- motor	2007	3 269	1 467	4 736		69	31	- motor
	2008	3 247	1 422	4 669		70	31	
- transport	2007	646	60	706		92	9	- transport
	2008	778	56	834		93	7	
- brand	2007	3 154	480	3 634		87	13	- fire
	2008	3 255	466	3 721		88	13	
- overige	2007	2 936	680	3 616		81	19	- other non-life
	2008	3 094	643	3 737		83	17	
Zorg	2007	10 364	25 626	35 990		29	71	Health and accident
	2008	11 618	28 007	39 625		29	71	
- ziektekosten	2007	7 207	25 040	32 247		22	78	- health
	2008	8 161	27 497	35 658		23	77	
- inkomensverzekeringen	2007	3 156	587	3 743		84	16	- income
	2008	3 458	511	3 969		87	13	

Bron: CVS

Tabel 4.4 **Tussenpersonen**
aantal per 31 december

Intermediaries
number at year end

	2003	2004	2005	2007 ¹	2007	2008	
Totaal	20 834	20 184	20 086	10 957 ²	10 271 ²	10 987 ²	Total
A-inschrijvingen	3 622	3 538	3 484				Register A
B-inschrijvingen	17 212	16 646	16 602				Register B
Gevolmachtigde agenten	420	406	398	364 ³	368 ³	377 ³	Underwriting agents
Verleende volmachten	1 742	1 942	1 905	1 849	1 681	2 015	Authorities granted

Bron: AFM/SER

¹ Per 1 juli.

² Totaal aantal bemiddelaars in verzekeringen (inclusief van rechtswege partijen, die per 1 januari over een DNB-vergunning beschikten).

³ Exclusief van rechtswege partijen.

¹ As of July 1st.

² Total number of intermediaries (including parties in possession of a DNB license as of January).

³ Excluding legal parties.

Opmerkingen, ideeën of suggesties bij deze of andere tabellen?
Mail uw reactie naar: info@verzekeraars-cvs.nl

Tabel 4.5 **Assurantiekantoren naar rechtsvorm**

Insurance offices by legal form

	2005		2006		2007 ¹		2008 ¹		
	<i>aantal</i>	%	<i>aantal</i>	%	<i>aantal</i>	%	<i>aantal</i>	%	
	<i>number</i>	%	<i>number</i>	%	<i>number</i>	%	<i>number</i>	%	
Totaal	6 805	100	6 665	100	5 940	100	5 535	100	Total
Eenmanszaak	2 485	37	2 380	36	1 830	31	1 675	30	Self-employed
Besloten vennootschap	2 620	38	2 640	40	2 400	40	2 275	41	Private limited liability company
Vennootschap onder firma	1 525	22	1 475	22	1 530	26	1 420	26	Partnership firm
Commanditaire vennootschap	110	2	100	2	105	2	95	2	Limited partnership
Coöperatie	15	0	15	0	5	0	10	0	Mutual
Naamloze vennootschap	5	0	5	0	10	0	5	0	Limited liability company
Overig	40	1	45	1	60	1	55	1	Other

Bron: CBS/Bureau D&O

¹ Herzien, nieuwe reeks.

¹ Revised data.

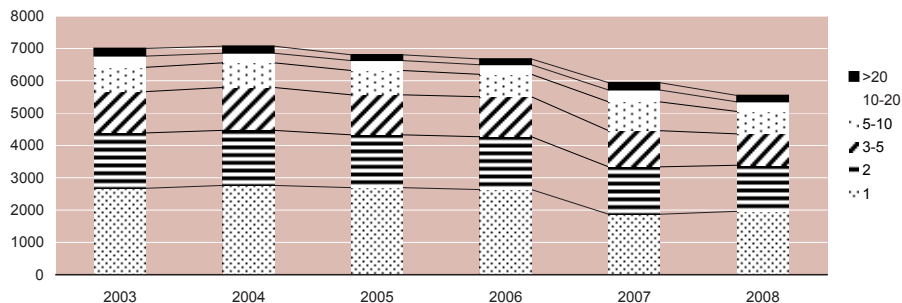
Tabel 4.6 **Assurantielokantoren naar grootte**
in aantal werkzame personen, per 1 januari

Insurance offices by number of employees as at January 1st

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
Totaal	7 000	7 075	6 805	6 665	5 940	5 540	Total
1	2 675	2 760	2 690	2 635	1 870	1 965	1
2	1 710	1 710	1 635	1 635	1 465	1 425	2
3 - 5	1 275	1 320	1 240	1 235	1 120	965	3 - 5
5 - 10	755	760	755	695	895	695	5 - 10
10 - 20	345	305	300	295	365	300	10 - 20
20 - 50	170	150	125	115	165	130	20 - 50
50 - 100	40	45	40	40	40	35	50 - 100
> 100	30	20	20	20	25	25	> 100

Bron: CBS

Assurantielokantoren naar grootte

Tabel 4.7 **Gemiddelde kosten per assuratiekantoor**

Average costs per insurance office

	2003	2004	2005	2006	2007	
	%					
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Total
Personeelskosten	64,8	65,3	61,3	62,7	62,8	Personnel costs
Algemene kosten	12,4	12,2	11,1	9,3	11,0	General costs
Huisvestingskosten	5,9	6,0	5,8	5,8	6,7	Accommodation costs
Reis- en autokosten	4,3	4,0	4,2	4,4	3,7	Travelling expenses and car costs
Reclame- en advertentiekosten	2,5	2,6	3,5	3,1	3,5	Costs of advertising
Automatiseringskosten	4,2	4,8	4,3	4,4	4,2	Costs of automation
Afschrijvingen portefeuilles	3,9	3,0	8,0	8,3	6,1	Deprecation of portfolios
Toegerekende vermogenskosten	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	Attributed costs of assets

Bron: NVA

Tabel 4.8 **Gemiddelde ontvangsten per assurantiekantoor**

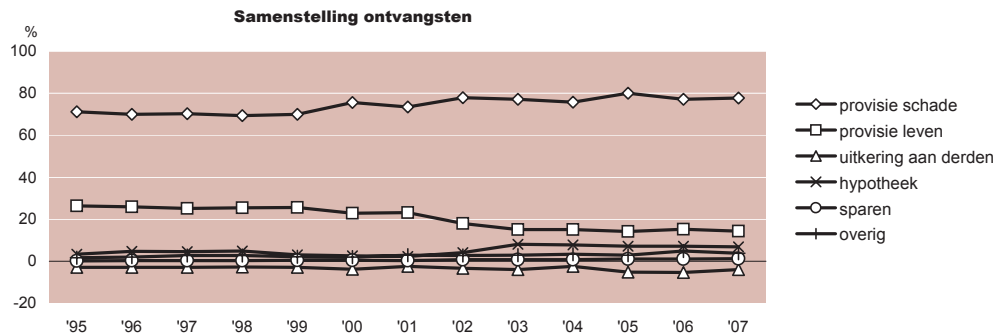
Average receipts per insurance office

	Gemiddelde ontvangsten (€)			Aandeel (%)			
	Average receipts			Share			
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	
Totaal	1 946 277	1 949 921	1 458 691	100,0	100,0	100,0	Total
Provisie schade	1 557 979	1 504 468	1 133 928	80,0	77,2	77,7	Non-life commission
Provisie leven	274 144	296 554	209 518	14,1	15,2	14,4	Life commission
Uitkering aan derden ¹	-101 422	-104 458	-57 417	-5,2	-5,4	-3,9	Payment to third parties ¹
Hypotheken	140 144	138 895	100 560	7,2	7,1	6,9	Mortgages
Sparen en beleggen	19 253	21 257	17 411	1,0	1,1	1,2	Savings and investment
Overige ontvangsten	56 179	93 205	54 691	2,9	4,8	3,7	Other receipts

Bron: NVA

¹ Aan sub-agenten uitbetaalde vergoedingen en provisie en aan klanten uitgekeerde retourprovisie.

¹ Allowances and commission for sub-agents and commission refund for clients.

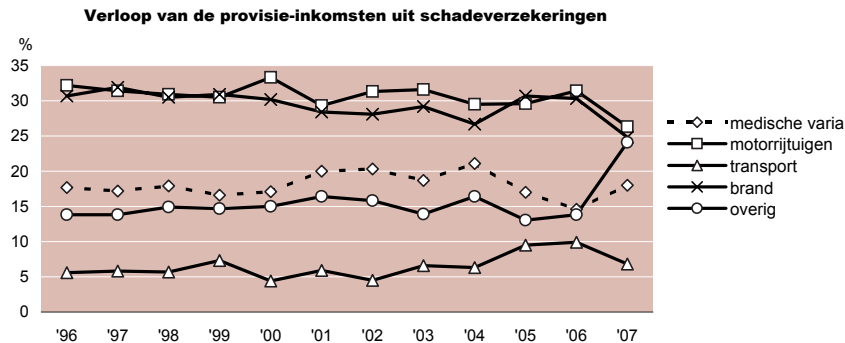

Tabel 4.9 **Samenstelling provisie-inkomen uit schadeverzekeringen**

Composition of non-life commission

	2003	2004	2005	2006	2007	
	%					
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Total
Motorrijtuigen	31,6	29,5	29,6	31,4	26,3	Motor vehicles
Brand	29,2	26,7	30,7	30,3	24,8	Fire
Medische varia	18,7	21,1	17,0	14,6	18,0	Medical
Transport	6,6	6,3	9,5	9,9	6,8	Transport
Overige	13,9	16,4	13,1	13,8	24,1	Other non-life

Bron: NVA

Hoofdstuk 5 Schadeverzekeringen

Non-life insurance

5.1 Technische voorzieningen schadeverzekeringsmaatschappijen	60
Gross technical provisions of non-life Insurance companies	
5.2 Premie-inkomen van schadeverzekeringsmaatschappijen	61
Premium income of non-life insurance companies	
5.3 Bruto geboekte premie per post van enkele schadeverzekeringsproducten	62
Gross premium written per policy of some non-life insurance categories	
5.4 Geboekte schade	63
Gross and net claim amount	
5.5 Top 25 schadeverzekeraars in Nederland	64
Top 25 non-life insurers in the Netherlands	
5.6 Grootste schadeconcerns in Nederland	65
Largest non-life insurance concerns in the Netherlands	
5.7 Bruto premievolumes schadeverzekeringen in enkele EU-landen	66
Gross non-life insurance premiums in some EU countries	
5.8 Balans van schadeverzekeringsmaatschappijen	67
Balance sheet of non-life Insurance companies	
5.9 Beleggingen van schadeverzekeringsmaatschappijen	68
Investments of non-life Insurance companies	
5.10 Ontwikkeling van de gemiddelde bedragen van enkele veelvoorkomende schaden	69
Trend in average amount for a number of common claims	
5.11 Claimfrequentie van enkele veelvoorkomende schaden	70
Claim frequency for a number of common claims	

Tabel 5.1 **Technische voorzieningen schadeverzekeringsmaatschappijen**
naar branchegroep, bruto

**Net gross technical provisions of non-life
insurance companies by class line of business**

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
	€ mln						€ m
Technische voorziening niet-verdiende premies en lopende risico's							Technical provision for unearned premiums
Motorrijtuigen	3 117	3 261	3 365	3 427	3 503	3 537	Motor vehicle
Transport	1 359	1 374	1 389	1 403	1 376	1 341	Transport
Brand	82	101	107	120	156	184	Fire
Overige verzekeringen	939	956	973	985	1 009	1 011	Other non-life
	737	830	896	919	962	1 001	
Technische voorziening voor te betalen schaden/uitkeringen							Technical provision for outstanding claims/benefits
Motorrijtuigen	11 710	12 116	12 825	13 168	13 388	13 758	Motor vehicle
Transport	5 201	5 396	5 536	5 574	5 590	5 449	Transport
Brand	657	720	764	841	882	1 028	Fire
Overige verzekeringen	1 333	1 091	1 390	1 460	1 634	1 732	Other non-life
	4 519	4 909	5 135	5 293	5 282	5 549	

Bron: CVS

Tabel 5.2 **Premie-inkomen van schadeverzekeringsmaatschappijen**
naar branchegroep, voor (bruto) en na herverzekering (netto)

**Premium income of non-life insurance
companies by line of business
(before and after reinsurance)**

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
€ mln							€m
Totaal, bruto	20 098	21 608	23 574	23 695	47 878	48 516	Total non-life, gross
Herverzekering	2 422	2 500	2 822	2 664	4 786	4 964	Reinsurance
Netto	17 676	19 108	20 752	21 031	43 092	43 552	Net
Ongevallen en ziekte, bruto	9 661	10 373	11 644	11 477	35 245	35 786	Accident and health, gross
Herverzekering	532	510	549	359	2 188	2 480	Reinsurance
Netto	9 129	9 863	11 095	11 118	33 057	33 306	Net
Motorrijtuigen, bruto	4 233	4 469	4 581	4 565	4 662	4 669	Motor vehicle, gross
Herverzekering	178	189	194	194	326	338	Reinsurance
Netto	4 055	4 280	4 387	4 371	4 336	4 331	Net
Transport, bruto	579	616	657	681	725	742	Transport, gross
Herverzekering	124	136	141	134	136	132	Reinsurance
Netto	455	480	516	547	589	610	Net
Brand, bruto	3 130	3 432	3 529	3 520	3 534	3 659	Fire, gross
Herverzekering	838	906	868	772	767	752	Reinsurance
Netto	2 292	2 526	2 661	2 748	2 767	2 907	Net
Overige¹, bruto	2 495	2 718	3 163	3 452	3 712	3 659	Other non-life¹, gross
Herverzekering	750	759	1 070	1 205	1 369	1 262	Reinsurance
Netto	1 745	1 959	2 093	2 247	2 343	2 397	Net

Bron: DNB

¹ Waaronder aansprakelijkheid, krediet, rechtsbijstand en reisverzekering.

¹ Including liability, credit, legal aid and travel insurance.

Tabel 5.3 **Bruto geboekte premie¹ per post**
van enkele schadeverzekeringsproducten

Gross premium written¹ per policy
of some non-life insurance products

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
€							€
Motorrijtuigen							Motor vehicle
Personenauto's WA	271	283	290	288	274	274	Cars third party
Personenauto's casco	278	297	299	275	258	255	Cars accidental damage
Vrachtauto's WA	705	765	675	714	719	699	Trucks third party
Vrachtauto's casco	591	628	651	668	668	710	Trucks accidental damage
Motoren	150	152	181	192	183	181	Motorcycles
Bromfietsen	71	73	74	71			Moped
Caravans casco	133	140	143	144	149	156	Caravans accidental damage
Brand							Fire
Woonhuizen	154	195	190	165	192	203	Dwellings
Inboedels	103	110	110	112	120	119	Contents
Aansprakelijkheid							General liability
Particulier	42	43	40	40	41	41	Family
Bedrijven	723	704	811	826	846	864	Company
Rechtsbijstand							Legal aid
Gezins	155	167	165	164	168	168	Family
Motorrijtuigen	48	47	53	52	54	55	Motor vehicle
Bedrijven	549	451	491	532	547	530	Companies
Reis				76	74	75	Travel

Bron: CVS

Gangbaar verzekeringspakket = personenauto's WA + casco, AVP en inboedel.

Common package: third party plus comprehensive car insurance, general liability (family) and contents.

¹ Premie zoals betaald door verzekerde.

¹ As paid by insured party.

Tabel 5.4 **Geboekte schade**
naar branchegroep, voor (bruto) en na herverzekering (netto)

**Gross and net claim amount
by line of business**

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
	€ mln						€m
Totaal, bruto	13 732	14 253	14 911	14 701	37 174	39 815	Total non-life, gross
Herverzekering	1 318	1 165	1 337	1 311	2 636	2 789	Reinsurance
Netto	12 414	13 088	13 574	13 390	34 538	37 026	Net
Ongevallen en ziekte, bruto	7 173	7 633	8 250	8 172	30 407	32 601	Accident and health, gross
Herverzekering	252	256	263	304	1 408	1 638	Reinsurance
Netto	6 921	7 377	7 987	7 868	28 999	30 963	Net
Motorrijtuigen, bruto	3 014	3 045	3 045	2 955	2 914	3 075	Motor vehicle, gross
Herverzekering	113	112	96	111	149	207	Reinsurance
Netto	2 901	2 933	2 949	2 844	2 765	2 868	Net
Transport, bruto	402	396	341	365	380	383	Transport, gross
Herverzekering	116	89	72	75	67	63	Reinsurance
Netto	286	307	269	290	313	320	Net
Brand, bruto	1 776	1 864	1 812	1 535	1 620	1 996	Fire, gross
Herverzekering	436	447	543	310	305	306	Reinsurance
Netto	1 340	1 417	1 269	1 225	1 315	1 690	Net
Overige¹, bruto	1 367	1 315	1 463	1 674	1 853	1 762	Other non-life¹, gross
Herverzekering	401	261	363	511	707	574	Reinsurance
Netto	966	1 054	1 100	1 163	1 146	1 188	Net

Bron: DNB

¹ Waaronder aansprakelijkheid, krediet, rechtsbijstand en reisverzekering.

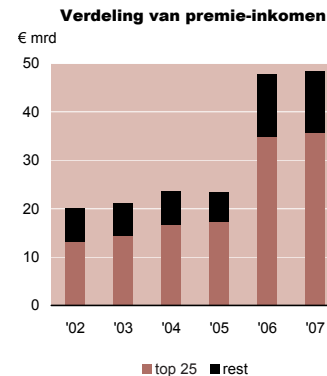
¹ Including liability, credit, legal expenses and travel insurance.

Tabel 5.5 **Top 25 schadeverzekeraars in Nederland**

	Bruto premie-inkomen Gross premium income		Marktaandeel Marketshare	
	2006	2007	2006	2007
	€ dzd	€'000	%	%
CZ Zorg	4 279 351	4 453 941	8,9	9,2
VGZ Zorg	3 797 730	3 568 851	7,9	7,4
Menzis Zorg	3 057 633	3 563 598	6,4	7,3
Zilveren Kruis Achmea Zorg	3 034 825	2 964 422	6,3	6,1
Agis Zorg	2 440 169	2 496 531	5,1	5,1
Achmea Schade	1 489 255	1 586 319	3,1	3,3
Interpolis Schade	1 507 103	1 558 592	3,1	3,2
Groene Land PWZ Achmea	1 528 380	1 488 332	3,2	3,1
IZA Zorg	1 342 419	1 260 434	2,8	2,6
Nationale-Nederlanden Schade	1 111 868	1 100 956	2,3	2,3
Fortis ASR Schade	1 074 209	1 093 601	2,2	2,3
Atradius Credit Insurance	947 377	1 010 710	2,0	2,1
De Friesland Zorg	875 853	949 708	1,8	2,0
Trias Zorg	792 985	857 557	1,7	1,8
Avéro Achmea Zorg	676 162	837 334	1,4	1,7
Achmea Zorg	770 792	809 950	1,6	1,7
IZZ Zorg	864 467	795 076	1,8	1,6
Delta Lloyd Schade	776 062	753 614	1,6	1,6
Zorg en Zekerheid	710 710	699 734	1,5	1,4
Univé Zorg	747 039	698 646	1,6	1,4
ONVZ Ziektekosten	624 700	659 080	1,3	1,4
Fortis Corporate Insurance	597 310	656 342	1,2	1,4
AEGON Schade	626 019	636 637	1,3	1,3
OHRA Ziektekosten	612 766	610 654	1,3	1,3
Univé Zorg	580 529	606 383	1,2	1,2

Bron: AM

**Top 25 non-life insurers
in the Netherlands**

Tabel 5.6

Grootste schadeconcerns in Nederland**Largest non-life insurance groups in the Netherlands**

	Bruto premie-inkomen Gross premium income		Marktaandeel Marketshare	
	2006	2007	2006	2007
	€ mln	€m	%	%
Eureko	12 268	12 574	26,7	26,7
Uvit	8 864	8 550	19,3	18,1
CZ Groep	6 163	6 282	13,4	13,3
Menzis	3 988	4 457	8,0	9,5
Fortis	2 972	3 227	6,5	6,8
ING	1 556	1 553	3,4	3,3
Delta Lloyd Groep	1 340	1 316	2,9	2,8
Allianz	1 025	1 023	2,2	2,2

Bron: AM

Allianz Allianz, London, Elvia, Euler Hermes

CZ Groep CZ, OHRA, Delta Lloyd

Delta Lloyd Groep Delta Lloyd, ABN Amro, OHRA, Erasmus, NOWM

Eureko Achmea, Interpolis, Hagelunie, EuroCross, Zilveren Kruis, Agis, Groene Land PWZ, Avéro, Achmea Zorg, FBTO, OZF, Risicofonds vh Ondenwijs, AZVZ, Zee-Risico 1996

Fortis Fortis ASR, De Amersfoortse, Fortis Corporate Insurance, Europeesche, Fortis Ziektelkosten

ING Nationale-Nederlanden, RVS, Movir, Postbank, AO Artsenverzekering

Menzis Menzis, Azivo, Confior, Anderzorg

Uvit Univé, Onderlingen Univé, VGZ, IZA, Trias, IZZ, UMC, Mij voor Zorgv. Gouda

Tabel 5.7 **Bruto premievolumes schadeverzekeringen in enkele EU-landen**
naar branchegroep

**Gross non-life insurance premiums in
some EU countries by line of business**

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
<i>€ mln</i>							<i>€m</i>
Motorrijtuigen							Motor vehicles
België	2 736	2 835	2 931	2 982	3 019	3 089	Belgium
Duitsland	21 968	2 235	22 504	22 005	21 200	20 800	Germany
Verenigd Koninkrijk	20 483	18 762	19 105	19 304	19 496	19 549	United Kingdom
Nederland	4 191	4 424	4 535	4 496	4 481	4 652	The Netherlands
Europese Unie (25)	111 058	114 444	117 380	118 900	119 779	120 078	European Union (25)
Opstal en inboedel							Building and Contents
België	1 657	1 785	1 825	1 813	1 973	2 121	Belgium
Duitsland	13 113	13 844	14 110	14 172	14 300	14 200	Germany
Verenigd Koninkrijk	17 031	16 494	18 348	19 231	20 643	18 228	United Kingdom
Nederland	2 711	3 018	3 185	3 159	3 111	3 526	The Netherlands
Europese Unie (25)	63 279	68 241	70 964	73 983	76 781	81 455	European Union (25)
Zorg							Accident and health
België	2 029	2 121	2 194	2 297	2 396	2 539	Belgium
Duitsland	28 759	30 638	32 382	33 470	34 600	35 760	Germany
Verenigd Koninkrijk	8 725	8 396	8 465	8 614	9 303	8 602	United Kingdom
Nederland	8 507	9 253	10 996	11 285	28 404	36 715	The Netherlands
Europese Unie (25)	72 687	77 465	83 886	87 723	108 827	125 944	European Union (25)

Bron: CEA

Tabel 5.8

Balans van schadeverzekeringsmaatschappijen

per 31 december

**Balance sheet of non-life insurance
companies at year end**

	2004	2005	2006	2007	2008	
	<i>€ mln</i>					<i>€m</i>
Activa	40 287	43 976	61 238	62 100	61 202	Assets
Beleggingen	36 565	39 873	47 880	49 230	44 260	Investments
Overige activa	3 722	4 103	13 358	12 870	16 942	Other assets
Passiva	40 287	43 977	61 238	62 100	61 202	Liabilities
Technische voorzieningen	26 616	26 919	37 819	35 848	34 509	Technical provision for claims
Overige passiva	13 671	17 058	23 419	26 252	26 693	Other liabilities

Bron: DNB

Tabel 5.9 **Beleggingen van schadeverzekeringsmaatschappijen**
actuele waarde per 31 december

**Investments of non-life insurance companies
at market value, at year end**

	2003	2004	2005	2006	2007	
	€ mln					€m
Totaal beleggingen	29 521	33 055	37 270	40 129	38 467	Total investments
Terreinen en gebouwen	410	420	432	480	334	Land and buildings
Beleggingen in groepsmaatschappijen	2 201	2 135	2 342	2 997	4 314	Investments in affiliated companies
Aandelen	4 247	4 854	6 511	7 609	6 980	Shares
Obligaties	18 518	21 309	23 574	23 029	21 894	Bonds
Belangen in beleggingspools					2 190	Participations in investment pools
Hypothecaire leningen	540	550	453	219	172	Loans guaranteed by mortgages
Andere leningen	1 363	1 202	982	1 016	408	Other loans
Deposito's	1 071	1 212	1 384	908	1 208	Deposits
Overige beleggingen	1 018	1 229	1 425	3 769	884	Other financial investments
Depots bij verzekeraars	152	145	166	102	83	Deposits with ceding undertakings

Bron: DNB

Opmerkingen, ideeën of suggesties bij deze of andere tabellen?
Mail uw reactie naar: info@verzekeraars-cvs.nl

Tabel 5.10 **Ontwikkeling van de gemiddelde bedragen**
van enkele veelvoorkomende schaden

**Trend in average amount for a number
of common claims**

	2003	2004	2005	2006	2007	
Personenauto's WA	€ 2 445	3 005	2 692	2 307	2 433	€ Cars third party
Personenauto's casco	973	1 096	1 047	805	838	Cars accidental damage
Inboedelverzekeringen	916	787	982	1 117	1 011	Contents
Woonhuisverzekeringen	1 010	955	1 133	1 158	1 229	Dwellings
Aansprakelijkheid voor particulieren	579	617	560	607		General liability (family)
Gezinsrechtsbijstand	865	943	805	820	847	Legal aid (family)

Bron: CVS

Tabel 5.11 **Claimfrequentie¹**
van enkele veelvoorkomende schaden

**Claim frequency¹ for a number of
common claims**

	2003	2004	2005	2006	2007	
Personenauto's WA	5	4	4	4	5	Cars third party
Personenauto's casco	18	17	16	16	17	Cars accidental damage
Inboedelverzekeringen	5	4	4	4	4	Contents
Woonhuisverzekeringen	5	5	6	6	7	Dwellings
Aansprakelijkheid voor particulieren	4	5	4	4		General liability (family)
Gezinsrechtsbijstand	13	13	13	12	12	Legal aid (family)

Bron: CVS

Source: CVS

¹ Aantal claims per 100 verzekeringen, exclusief nulschaden.

¹ Number of claims per 100 policies, excluding zero-claims.

Hoofdstuk 6 Brand

Fire

6.1	Kerngegevens Brand	72	
	Key figures fire		
6.2	Woningvoorraad en nieuwbouwwoningen	74	
	Housing stock and newly built		
6.3	Branden en brandschade	75	
	Fires and fire damage		
6.4	Branden naar oorzaak	76	
	Fires by cause		
6.5	Branden met schade boven 1 miljoen euro	77	
	Fires with claims exceeding 1 million euro		

Tabel 6.1 **Kerngegevens Brand****Key figures fire**

		2004	2005	2006	2007	2008	
Verzekeringsmaatschappijen							Insurance companies
Aantal maatschappijen brand en natuur- evenementen ¹		218	190	185	120	121	Number of fire and natural events companies ¹
Premie-inkomen							Premium income
Bruto geboekt	€ mrd	3,5	3,5	3,5	3,7	3,7	Gross written (€bn)
Per post, inboedels	€	110	110	112	120	119	Per item, contents (€)
Per post, woonhuizen		195	191	196	192	197	Per item, dwellings
Schade							Amount of claims
Bruto geboekt	€ mrd	1,8	1,5	1,6	2,0	2,0	Gross written (€bn)
Bruto geleden schade		1,7	1,8	1,7	2,2	2,1	Gross incurred loss
Resultaat na interest	%	27	19	22	10	12	Result after interest (%)
Aantal polissen							Number of policies
Woonhuizen/inboedels	dzd	8 550	8 610	8 930	8 920	8 870	Dwellings, contents ('000)
Aantal woningen per 31 december	mln	6,9	6,9	7,0	7,0	7,0	Number of dwellings at 31 December (m)
Aantal bedrijven per 1 januari	dzd	705	719	746	761	798	Number of enterprises at 1 January ('000)
Met nul werknemers		376	388	414	383	394	With zero employees
Branden							Fires
Aantal branden, totaal	dzd	43,0	43,2	49,8	47,3		Fires, total ('000)
Totaal schadebedrag	€ mln	944	735	715	864		Total claim sum (€m)
Aantal grote branden, schadebedrag boven € 1 mln	x1	84	73	79	108	96	Major fires, claim sum above € 1 mln (x1)
Grote branden, schadebedrag	€ mln	458	251	293	446	491	Major fires, claim sum (€m)

	2004	2005	2006	2007	2008
Branden					
Claimfrequentie brandschade-/schroei schade inboedel ²	<i>x1</i> 1,4	1,4	1,2	0,9	
Claimfrequentie Brandschade, woonhuizen ²	0,3	0,4	0,4	0,3	
Diefstal					
Diefstal met geweld	<i>dzd</i> 18	15	14	13	
Eenvoudige diefstal	334	316	294	303	
Gekwalificeerde diefstal	444	393	372	340	
Claimfrequentie					
Inbraakschade inboedel ²	<i>x1</i> 1,2	0,9	0,9	0,6	

Fires
Claim frequency fire damage, contents²

Claim frequency, Fire damage, dwelling²

Theft

Theft with assault ('000)

Simple theft

Aggravated theft

Claim frequency

Burglary damage to contents²

Bron: CBS/CVS/DNB

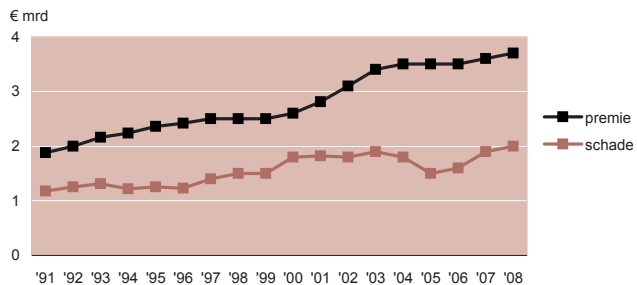
¹ Maatschappijen in bezit van vergunning per 31-12; onder DNB-toezicht staande maatschappijen inclusief buitenlandse maatschappijen met bijkantoor in Nederland

² Claimfrequentie is het aantal claims per 100 verzekeringen.

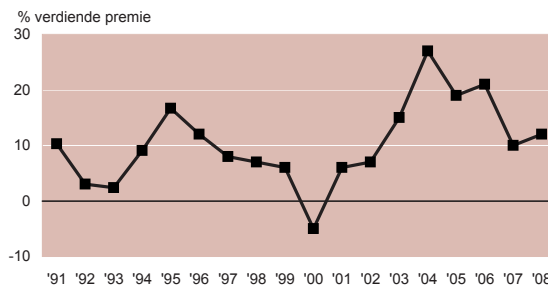
¹ Companies holding license as at 31-12; companies under supervision of DNB including foreign companies with offices in the Netherlands.

² Claim frequency is the number of claims per 100 policies.

Premie-inkomen en schade brand

Resultaat brand, na interest

Tabel 6.2 **Woningvoorraad en nieuwbouwwoningen****Housing stock and newly built**

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
Woningvoorraad primo	6 764 066	6 809 581	6 858 719	6 912 405	6 967 046	7 029 975	Housing stock at start of year
Vermindering	17 763	19 313	19 057	21 656	23 840	22 373	Decrease
Vermeerdering	64 837	71 609	74 370	79 670	87 537	86 096	Increase
Correcties	- 1 559	- 3 158	- 1 627	- 3 373	- 2 137	- 371	Corrections
Woningvoorraad ultimo	6 809 581	6 858 719	6 912 405	6 967 046	7 028 606	7 093 327	Housing stock at year end
Nieuwbouw	59 629	65 314	67 016	72 382	80 193	78 882	Newly built
Overheid en woningcorporaties	13 365	14 609	16 993	18 971	20 960	21 415	Government and housing corporations
Bouwers van de markt	37 726	42 233	42 527	45 184	50 885	49 054	Builders of the market
Andere particuliere opdrachtgevers	8 538	8 472	7 496	8 227	8 348	8 413	Other private principals
Huurwoningen	12 974	14 140	16 900	20 216	22 764	23 781	Rentals
Eigen woningen	46 655	51 174	50 116	52 166	57 429	55 101	Ownership
Eengezinswoningen	43 203	48 968	47 170	47 019	49 453	48 111	Single-family dwellings
Meergezinswoningen	16 426	16 346	19 846	25 363	30 740	30 771	Multi-family dwellings

Bron: CBS

Tabel 6.3 **Branden en brandschade****Fires and fire damage**

	2002	2003	2004	2005	2006	2007 ¹	
<i>x1</i>							<i>x1</i>
Branden	46 507	53 953	43 038	43 199	49 770	47 327	Fires
Zonder materiële schade ²	18 232	21 406	16 629	17 250	20 444	20 451	Without material damage ²
Met materiële schade	28 275	32 547	26 409	25 949	29 326	26 876	With material damage
<i>€ dzd</i>							<i>€'000</i>
Schadebedrag	993 034	1 272 454	944 481	735 152	714 844	864 061	Total loss
Schoorsteenbranden	4 929	8 362	4 203	3 210	10 291	4 609	Chimney fires
Binnenbranden	878 466	1 093 940	830 150	634 028	627 255	778 469	Fire inside the building
Buitenbranden	109 639	170 152	110 128	97 914	77 298	80 983	Fire outside the building

Bron: CBS

¹Voorlopige cijfers.²Brand zonder materiële schade is een brand waarbij de verbrande goederen, bijvoorbeeld door hun aard, een dusdanige waarde vertegenwoordigen dat er geen schadeclaim/schadevergoeding plaatsvond.¹Provisional figures.²Fire without material damage is a fire in which the burnt goods, because of their nature for example, did not warrant a claim payment or compensation.

Tabel 6.4 **Branden naar oorzaak****Fires by cause**

	2002	2003	2004	2005	2006	2007 ¹	
Schoorsteenbranden	1 824	1 728	1 697	1 505	1 740	1 546	Chimney fires
Binnenbranden	14 192	13 928	13 040	13 147	14 272	14 801	Fire inside the building
Brandstichting	2 006	2 092	1 876	1 503	1 673	1 630	Arson
Spelen met vuur door kinderen	282	186	163	154	181	109	Children playing with fire
Roken	468	514	423	439	435	417	Smoking
Brandgevaarlijke werkzaamheden	653	663	531	500	537	511	Hazardous activity
Defect/verkeerd gebruik apparaat/product	3 518	3 450	3 312	3 229	3 366	3 149	Mechanical defects, wrong use of device/product
Broei, zelfverhitting	530	542	454	444	473	446	Heating
Vuurwerk	86	74	106	114	96	158	Fireworks
Overige oorzaken	2 623	2 442	2 277	2 508	2 758	3 080	Other causes
Onbekend	4 026	3 965	3 898	4 256	4 753	5 301	Unknown
Buitenbranden	30 491	38 297	28 301	28 547	33 758	30 980	Fire outside the building
Brandstichting	8 196	10 649	8 133	8 252	9 339	8 975	Arson
Vandalisme	7 575	7 419	5 350	5 426	5 737	5 080	Vandalism
Spelen met vuur door kinderen	842	1 023	824	731	764	710	Children playing with fire
Af-/verbranden van bermen/afval	707	1 213	793	638	786	662	Burning of verges, garbage
Ongeluk, aanrijding	264	247	202	203	226	228	Accident, collision
Overige oorzaken	3 345	4 017	3 024	3 199	3 688	3 095	Other causes
Onbekend	9 562	13 729	9 975	10 098	13 218	12 230	Unknown

Bron: CBS

¹ Voorlopige cijfers.¹ Provisional figures.

Tabel 6.5 **Branden met schade boven 1 miljoen euro**

**Fires with claims exceeding
1 million euro**

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
<i>x1</i>							<i>x1</i>
1e kwartaal	38	17	13	21	23	23	1st quarter
2e kwartaal	33	22	20	15	21	26	2nd quarter
3e kwartaal	36	20	15	20	22	27	3rd quarter
4e kwartaal	22	25	25	23	41	20	4th quarter
Gehele jaar	129	84	73	79	108	96	Year
<i>€ mln</i>							<i>€m</i>
1e kwartaal	223	45	83	73	50	115	1st quarter
2e kwartaal	117	183	56	61	162	237	2nd quarter
3e kwartaal	120	77	52	76	104	74	3rd quarter
4e kwartaal	177	154	60	83	131	65	4th quarter
Gehele jaar	637	458	251	293	446	491	Year
Gemiddeld bedrag per schade	4,9	5,5	3,4	3,7	4,1	5,1	Average amount per claim

Bron: Verbond van Verzekeraars

Hoofdstuk 7 Vervoer

Transport

7.1	Kerngegevens Motor _____	80	
	Key figures motor vehicles		
7.2	Kerngegevens Transport _____	82	
	Key figures transportation		
7.3	Vervoersmodaliteit _____	83	
	Kilometres travelled		
7.4	Motorrijtuigenpark _____	84	
	Motor vehicles		
7.5	Verkoop van nieuwe motorvoertuigen _____	85	
	Sales of new motor motor vehicles		
7.6	Geregistreerde diefstallen van motorvoertuigen _____	86	
	Registered thefts of motor vehicles		
7.7	Uitgekeerde claims Waarborgfonds _____	87	
	Claims paid out by Guarantee Fund		
7.8	Dodelijke slachtoffers van verkeersongevallen _____	88	
	Casualties of road accidents		
7.9	Slachtoffers van verkeersongevallen naar verkeersdeelname _____	90	
	Victims of traffic accidents by traffic participation		

Tabel 7.1

Kerngegevens Motor**Key figures motor vehicles**

	2004	2005	2006	2007	2008 ¹	
Verzekeringsmaatschappijen						Insurance companies
Aantal maatschappijen voertuigcasco ²	135	87	74	65	61	Number of companies, accidental damage ²
Aantal maatschappijen aansprakelijkheid motorrijtuigen ²	97	63	61	57	49	Number of companies, third party vehicle ²
Premie-inkomen						Premium income
Bruto geboekt ²	€ mrd	4,6	4,6	4,7	4,7	Gross written ² (€bn)
Bruto geboekt, waarvan WA		2,5	2,5	2,5	2,5	Gross written third party
Schade						Claims
Bruto geboekt		3,0	3,0	2,9	3,1	Gross written
Bruto geleden schade		3,2	3,1	3,0	3,1	Gross incurred damage
Bruto geleden schade, waarvan WA		2,0	2,0	1,7	1,6	Gross incurred damage third party
Gem. schadebedrag per claim WA personenauto's	€	3 005	2 692	2 307	2 433	Average amount per claim third party cars (€)
Claimfrequentie WA personenauto's ³	%	4	4	4	5	Claim frequency third party cars ³ (%)
Resultaat na interest	%	8	11	13	11	Result after interest (%)
Premie per polis						Premium per policy
Personenauto's WA	€	283	290	288	274	Cars third party (€)
Personenauto's casco + WA		297	299	275	255	Cars accidental damage
Motorrijtuigenpark						Fleet
Aantal personenauto's	dzd	6 909	6 992	7 092	7 230	Number of passenger cars ('000)
Aantal overige motorvoertuigen ⁴		1 587	1 635	1 624	1 633	Number of other motor vehicles ⁴
Aantal personenauto's per 1000 inwoners	x1	425	429	434	442	Number of passenger cars per 1000 inhabitants

	2004	2005	2006	2007	2008
Verkeersongevallen⁵					
Verkeersongevallen	x1 9 487	9 401	9 055		
Met dodelijke afloop	804	750	730		
Verkeersslachtoffers					
Gewonde personen opgenomen in ziekenhuis	18 941	18 497	16 750	18 420	
Overleden personen	881	817	811	791	750

Traffic accidents⁵

Traffic accidents

Fatal

Victims of traffic accidents

Admitted to hospitals

Of which fatal

Bron: DNB/CBS/CVS

¹ Voorlopige cijfers.

² Maatschappijen in bezit van vergunning per 31-12; onder DNB-toezicht staande maatschappijen inclusief buitenlandse maatschappijen met bijkantoor in Nederland.

³ Aantal claims per 100 verzekeringen.

⁴ Exclusief bromfietzen.

⁵ Reeks gestaakt.

¹ Provisional figures.

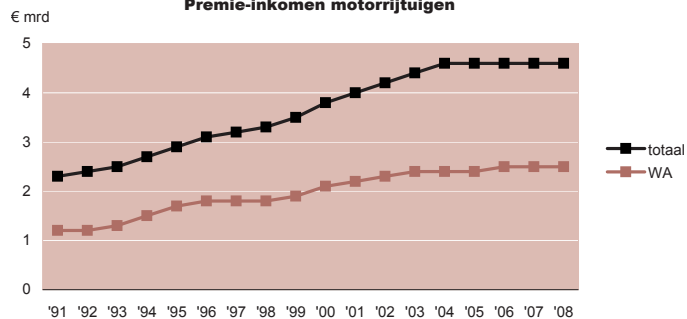
² Companies holding license as at 31-12; companies under supervision of DNB including foreign companies with offices in the Netherlands.

³ Number of claims per 100 policies.

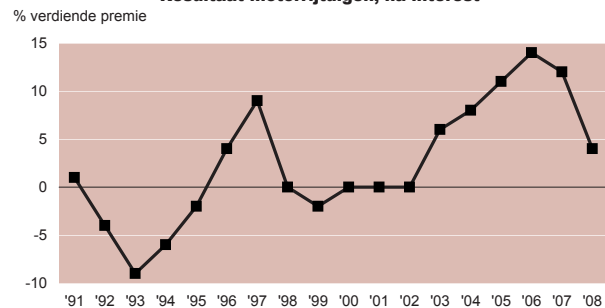
⁴ Excluding mopeds.

⁵ Data gathering ended.

Premie-inkomen motorrijtuigen

Resultaat motorrijtuigen, na interest

Tabel 7.2

Kerngegevens Transport**Key figures transportation**

	2004	2005	2006	2007	2008		
	€ mln					€m	
Premie-inkomen						Premium income	
Bruto geboekt	657	681	725	742	862	Gross written	
Bruto verdiend	638	675	712	706	834	Gross earned	
Schade						Claims	
Bruto betaald	341	365	380	383	484	Gross booked	
Bruto geleden	404	409	453	448	630	Gross incurred	
Netto resultaat	%	9	13	9	13	4	Nett result after interest (%)

Bron: DNB/CVS

Tabel 7.3 **Vervoersmodaliteit**
van de Nederlandse bevolking

**Kilometres travelled by Dutch
population**

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
<i>mrd km</i>							<i>bn kilometres</i>
Totaal	189,3	190,9	196,9	194,0	195,1	197,2	Total
Autobestuurder	91,9	92,9	95,3	94,9	95,8	97,5	Car driver
Autopassagier	52,3	53,2	56,2	53,9	52,2	52,0	Car passenger
Trein	15,5	14,5	15,5	14,1	16,1	15,7	Train
Bus/tram/metro	7,2	6,6	6,7	6,5	5,9	5,8	Bus/tram/underground
Brom-/snorfiets	0,9	0,9	0,8	1,0	0,9	0,9	Moped
Fiets	13,0	13,9	13,8	14,4	14,1	14,2	Bicycle
Lopen	4,0	3,9	4,0	4,2	4,5	4,5	Foot
Overig	4,6	5,1	4,5	5,1	5,5	6,7	Other

Bron: CBS

Tabel 7.4 **Motorrijtuigenpark**
per 1 januari naar soort motorrijtuig

Motor vehicles as at January 1st by type

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
Totaal (excl. bromfietsen)	8 387 745	8 495 499	8 627 180	8 715 847	8 862 935	9 059 630	Total (excl. mopeds)
Personenauto's	6 854 947	6 908 890	6 991 974	7 092 293	7 230 178	7 391 903	Passenger cars
Per 1000 inwoners	423	427	429	434	442	451	Per 1000 inhabitants
In het bezit van natuurlijke personen	6 074 894	6 149 742	6 220 467	6 301 176	6 407 804	6 518 812	Owned by natural persons
Per 1000 inwoners	375	380	381	386	392	397	Per 1000 inhabitants
Motoren	494 250	516 395	536 931	552 949	567 911	585 204	Motorcycles
Per 1000 inwoners	31	32	33	34	35	36	Number of motorcycles per 1000 inhabitants
Bedrijfsauto's	1 038 548	1 070 214	1 098 275	1 070 605	1 064 846	1 082 523	Industrial vehicles
Bestel	835 710	866 753	893 455	862 974	849 348	862 303	Vans
Vracht	81 668	79 444	77 619	75 924	75 841	75 313	Trucks
Trekkers	62 889	63 445	64 519	65 608	70 544	72 786	Tractors
Speciale auto's	46 899	49 228	51 451	55 104	58 268	61 030	Special vehicles
Autobussen	11 382	11 344	11 231	10 995	10 845	11 091	Buses

Bron: CBS

Tabel 7.5 **Verkoop van nieuwe motorvoertuigen****Sales of new motor vehicles**

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
	<i>x1</i>						<i>x1</i>
Personenauto's	510 744	488 977	483 885	465 196	483 999	504 300	Passenger cars
Bedrijfsauto's	95 388	90 992	100 781	80 787	84 718	97 234	Industrial vehicles
- bestel	80 733	77 048	86 787	65 908	64 474	79 846	- vans
- vracht	6 633	5 790	4 730	5 627	7 373	6 788	- trucks
- trekkers	6 968	6 735	7 951	7 741	11 695	9 075	- tractors
- speciale auto's	359	541	380	376	384	376	- special vehicles
- autobussen	695	878	933	1 135	792	1 149	- buses
Motoren	16 845	16 737	17 566	16 814	14 790	16 237	Motorcycles
Bromfietsen	33 721	26 917	22 147	22 388	24 920	28 942	Mopeds (max. speed 45 km/h)
Snorfietsen	20 136	18 961	16 984	18 471	23 856	28 485	Mopeds (max. speed 25 km/h)
	<i>% van totaal</i>						<i>% of total</i>
Personenauto's naar koetswerk							Passenger cars by type of body
Hatchback	47,5	42,1	42,6	43,5	47,2	47,8	Hatchback
Combi/stationwagen	19,0	20,2	18,7	18,6	17,6	16,7	Estate car
MPV	15,8	19,3	20,6	18,7	16,7	15,8	MPV
4 deurs sedan	11,6	10,9	9,9	9,6	8,6	7,2	4-door saloon
Terreinwagen	2,6	3,5	4,0	5,7	6,5	7,0	Off-road vehicle
Coupé	1,0	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	Coupe
Cabrio	1,6	1,5	2,0	1,6	1,4	1,8	Convertible
Bus	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,7	Van
Camper	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,0	Camper
2 deurs coach	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2-door coach
Overig						2,2	Other

Bron: RDC/RAI

Tabel 7.6 **Geregistreerde diefstallen van motorvoertuigen**

Registered thefts of motor vehicles

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
<i>dzd</i>							<i>'000</i>
Aantal diefstallen							Number of thefts
Personenauto's	19,0	16,5	13,8	12,8	11,9	11,2	Passenger cars
Vrachtauto's < 3500 kg	3,4	3,3	2,7	2,5	2,2	2,2	Trucks 3500 kg max
Vrachtauto's > 3500 kg	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	Trucks more than 3500 kg
Aanhangers/opleggers ¹	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	Trailers ¹
Motoren	1,9	1,8	1,8	1,5	1,7	1,9	Motorcycles
Bromfietsen ²	16,6		0,2	4,4	9,8	11,7	Mopeds ²
<i>%</i>							<i>%</i>
Terugvindpercentages							Recovered as percentage of
Personenauto's	67,0	66,3	61,2	55,4	55,9	55,9	Passenger cars
Vrachtauto's < 3500 kg	45,7	44,2	44,9	41,3	45,3	43,6	Trucks 3500 kg max
Vrachtauto's > 3500 kg	61,7	66,6	68,0	60,3	67,5	69,3	Trucks more than 3500 kg
Aanhangers/opleggers ¹	28,9	32,0	34,0	28,8	27,1	21,1	Trailers ¹
Motoren	30,2	29,0	23,9	27,3	26,4	28,4	Motorcycles
Bromfietsen ³				21,9	28,0	28,7	Mopeds ³

Bron: AVc

¹ Voertuigen vanaf 750 kg maximum massa.

² Reeks gestaakt per 1-1-2004. Vanaf september 2005 worden de statistieken weer bijgehouden.

De bromfietsen zijn vanaf die datum voorzien van een kenteken.

³ Sinds januari 2006 bijgehouden, het betreft enkel de gekentekende objecten.

¹ Vehicles from 750 kg maximum mass.

² Data gathering stopped per 1-1-2004. The statistics were resumed as per September 2005. From then on the mopeds are required to have a registration number.

³ Data gathering commenced as from September 2005, this applies only to mopeds that have a registration number.

Tabel 7.7

Uitgekeerde claims Waarborgfonds

naar oorzaak en totaal uitgekeerd bedrag (inclusief heropende zaken)

**Claims paid out by Guarantee Fund
by cause and total paid amount
(including reopened cases)**

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
	<i>x1</i>						<i>x1</i>
Aantal in behandeling genomen nieuwe claims	62 178	64 070	58 970	51 919	53 241	56 557	Number of claims to be dealt with
Onbekend gebleven motorrijtuigen	58 125	59 957	55 429	48 890	50 397	53 702	Unidentified vehicles
Niet-verzekerde motorrijtuigen	3 387	3 348	2 967	2 546	2 403	2 377	Uninsured vehicles
Door diefstal verkregen motorrijtuigen	605	690	527	410	376	399	Stolen cars
Gemoedsbezwaarden	61	75	47	73	65	79	Objection on principle
Aantal toegewezen claims	50 545	57 856	46 540	40 648	40 401	40 191	Number of settled claims
	<i>€ dzd</i>						<i>€'000</i>
Totaal uitgekeerd bedrag	67 385	77 849	63 835	55 790	57 817	57 091	Total submitted amount
Onbekend gebleven motorrijtuigen	56 340	64 929	53 227	45 148	46 551	46 100	Unidentified vehicles
Niet-verzekerde motorrijtuigen	8 473	9 745	8 718	9 163	9 970	9 482	Uninsured vehicles
Door diefstal verkregen motorrijtuigen	2 333	3 006	1 712	1 358	1 133	954	Stolen cars
Gemoedsbezwaarden	239	169	178	121	163	555	Objection on principle

Bron: Waarborgfonds Motorverkeer

Guarantee Fund for Motorised Traffic: special fund for payments in the event of accidents where the guilty party is unidentified or uninsured.

Tabel 7.8 **Dodelijke slachtoffers van verkeersongevallen**
naar leeftijd, geslacht en verkeersdeelname

Casualties of road accidents
by age, sex and traffic participation

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
Totaal	1 088	881	817	811	791	750	Total
< 20 jaar	179	121	102	101	115	91	< 20 years
20 - 39 jaar	376	285	255	228	244	225	20 - 39 years
40 - 59 jaar	218	198	201	193	173	184	40 - 59 years
60 jaar en ouder	315	277	259	289	259	250	60 years and older
Totaal mannen	804	630	594	576	574	552	Total men
< 20 jaar	121	77	67	70	76	60	< 20 years
20 - 39 jaar	306	224	206	193	194	190	20 - 39 years
40 - 59 jaar	175	150	153	124	135	145	40 - 59 years
60 jaar en ouder	202	179	168	189	169	157	60 years and older
Totaal vrouwen	284	251	223	235	217	198	Total women
< 20 jaar	58	44	35	31	39	31	< 20 years
20 - 39 jaar	70	61	49	35	50	35	20 - 39 years
40 - 59 jaar	43	48	48	69	38	39	40 - 59 years
60 jaar en ouder	113	98	91	100	90	93	60 years and older
Personenauto	496	420	356	340	317	317	Passenger car
< 20 jaar	77	49	40	39	34	37	< 20 years
20 - 39 jaar	227	178	157	146	141	146	20 - 39 years
40 - 59 jaar	97	90	78	77	72	62	40 - 59 years
60 jaar en ouder	95	103	81	78	70	72	60 years and older
Motor	96	91	78	59	65	67	Motorcycles
< 20 jaar	2	4	1	1	2	2	< 20 years
20 - 39 jaar	64	53	41	30	34	30	20 - 39 years
40 - 59 jaar	29	32	32	22	28	33	40 - 59 years
60 jaar en ouder	1	2	4	6	1	2	60 years and older

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
							<i>number</i>
Brom- en snorfiets	99	87	78	87	80	76	Mopeds
< 20 jaar	31	22	22	15	28	19	< 20 years
20 - 39 jaar	23	9	11	21	12	11	20 - 39 years
40 - 59 jaar	8	13	14	12	11	15	40 - 59 years
60 jaar en ouder	37	43	31	39	29	31	60 years and older
Fiets	219	180	181	216	189	181	Bicycle
< 20 jaar	36	33	26	33	31	25	< 20 years
20 - 39 jaar	22	21	21	11	17	14	20 - 39 years
40 - 59 jaar	37	36	38	44	34	35	40 - 59 years
60 jaar en ouder	124	90	96	128	107	107	60 years and older
Overige voertuigen¹	71	26	35	36	49	47	Other vehicles¹
< 20 jaar	12	4	0	4	7	1	< 20 years
20 - 39 jaar	24	10	11	9	20	16	20 - 39 years
40 - 59 jaar	27	9	20	20	10	22	40 - 59 years
60 jaar en ouder	8	3	4	3	12	8	60 years and older
Voetganger	107	77	89	73	91	62	Pedestrian
< 20 jaar	21	9	13	9	13	7	< 20 years
20 - 39 jaar	16	14	14	11	20	8	20 - 39 years
40 - 59 jaar	20	18	19	18	18	17	40 - 59 years
60 jaar en ouder	50	36	43	35	40	30	60 years and older

Bron: CBS

¹ Inclusief bestel-/vrachtauto's en onbekende deelname.

¹ Including vans, trucks and unknown.

Tabel 7.9 **Slachtoffers van verkeersongevallen**
naar verkeersdeelname

Victims of traffic accidents
by traffic participation

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
Totaal	18 380	19 040	18 060	17 680	16 750	18 420	Total
Personen-/bestelauto	5 610	5 500	5 150	4 670	4 310	4 570	Passenger car/van
Vrachtauto/bus	140	80	110	100	80	100	Truck
Motor/scooter	1 290	1 310	1 210	1 170	1 120	1 220	Motorcycle
Brom- en snorfiets	3 430	3 550	3 340	3 140	2 980	3 250	Moped
Fiets	6 680	7 440	7 110	7 460	7 240	8 110	Bicycle
Voetganger	1 170	1 040	1 070	1 060	960	1 090	Pedestrian
Overige	60	110	70	80	60	80	Other

Bron: DVS

Source: DVS

Hoofdstuk 8 Overig Schade

Other Non-life

8.1	Kerngegevens algemene Aansprakelijkheid _____	92	
	Key figures general liability		
8.2	Kerngegevens Rechtsbijstand _____	94	
	Key figures legal expenses		
8.3	Kerngegevens Reis _____	96	
	Key figures travel insurance		
8.4	Beroepsziekten _____	97	
	Occupational diseases		

Tabel 8.1 **Kerngegevens algemene Aansprakelijkheid****Key figures general liability**

		2004	2005	2006	2007	2008 ¹	
Verzekeringsmaatschappijen							Insurance companies
Aantal maatschappijen ²		111	103	90	80	73	Number of companies ²
Premie-inkomen							Premium income
Bruto geboekt	€ mln	1 047	1 098	1 136	1 197	1 294	Gross written (€m)
Particulieren		303	309	307	296	304	Family
Bedrijven		657	695	734	691	763	Company
Schade							Claims
Bruto geleden schade		758	617	616	667	656	Gross incurred damage
Particulieren		209	181	185	169	205	Family
Bedrijven		475	375	386	395	324	Company
Resultaat na interest	%						Result after interest
Totaal, als percentage verdiende premie ³			18	16	19	19	Total as a percentage of premium earned ³
Particulieren		-7	9	6	12	0	Family
Bedrijven		6	24	22	24	32	Company
Aantal polissen							Number of policies
Particulieren	dzd	6 184	6 858	6 802	6 915	6 923	Family ('000)
Bedrijven		1 397	1 277	1 323	1 491	1 631	Company
Gemiddeld schadebedrag per claim							Average amount per claim
Particulieren	€	617	560	607		759	Family (€)
Bedrijven		5 629	4 933	5 268	4 577	4 944	Company

		2004	2005	2006	2007	2008
Claimfrequentie⁴						
Particulieren	%	4,8	4,2	4,0		
Bedrijven		9,1	8,9	8,3	8,0	9,2
Huishoudens						
Aantal huishoudens per 1 januari	dzd	7 049	7 091	7 146	7 191	7 242
Bedrijven						
Aantal bedrijven per 1 januari	dzd	705	719	746	761	798

Claim frequency⁴

Family (%)
Company

Households

Number of households as at 1 January
(*'000*)

Companies

Number of companies as at 1 January
(*'000*)

Bron: DNB/CBS/CVS

¹ Voorlopige cijfers.

² Maatschappijen in bezit van vergunning per 31-12; onder DNB-toezicht staande maatschappijen inclusief buitenlandse maatschappijen met bijkantoor in Nederland.

³ Inclusief aansprakelijkheidsverzekeringen voor landbouw en garages.

⁴ Aantal claims per 100 verzekeringen.

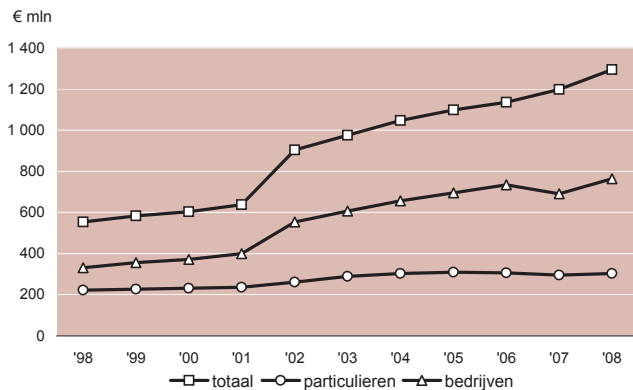
¹ Provisional figures.

² Companies holding license as at 31-12; companies under supervision of DNB including foreign companies with offices in the Netherlands.

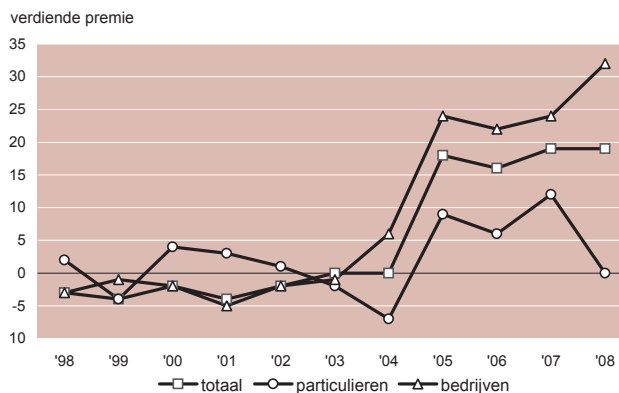
³ Including liability insurance for agriculture and garages.

⁴ Number of claims per 100 policies.

Premie-inkomen aansprakelijkheid

Resultaat aansprakelijkheid, na interest

Tabel 8.2 **Kerngegevens Rechtsbijstand****Key figures legal expenses**

		2004	2005	2006	2007	2008 ¹	
Verzekeringsmaatschappijen							Insurance companies
Aantal maatschappijen ²		86	79	74	71	66	Number of companies ²
Premie-inkomen							Premium income
Bruto geboekt	€ mln	533	601	641	639	675	Gross written (€m)
Gezins		305	329	357	359	381	Family
Motorrijtuigen en verkeers		81	91	90	84	85	Motor vehicles
Bedrijven		130	135	147	147	158	Companies
Schade							Non-life
Bruto geleden		358	342	345	321	356	Gross incurred
Gezins		235	220	227	203	230	Family
Motorrijtuigen en verkeers		23	19	20	19	29	Vehicles
Bedrijven		83	79	79	70	65	Companies
Resultaat na interest	%	2	11	13	18	13	Result after interest (%)
Gezins		-12	1	2	9	5	Family
Motorrijtuigen en verkeers		43	49	52	50	33	Motor vehicle
Bedrijven		1	8	15	19	23	Companies
Aantal polissen	dzd						Number of policies ('000)
Gezins		1 717	1 886	2 065	2 132	2 212	Family
Motorrijtuigen en verkeers		1 555	1 570	1 539	1 570	1 444	Motor vehicle
Bedrijven		170	163	163	171	192	Companies

		2004	2005	2006	2007	2008
Gemiddeld schadebedrag per claim						
Gezins	€	1 080	923	940	821	872
Bedrijven		1 571	1 465	1 440	1 370	1 169
Claimfrequentie³						
Gezins	%	13	13	12	12	12
Bedrijven		23	23	22	21	29

Average amount per claim

Family (€)

Companies

Claim frequency³

Family (%)

Companies

Bron: DNB/CVS

¹ Voorlopige cijfers.

² Maatschappijen in bezit van vergunning per 31-12; onder DNB-toezicht staande maatschappijen inclusief buitenlandse maatschappijen met bijkantoor in Nederland.

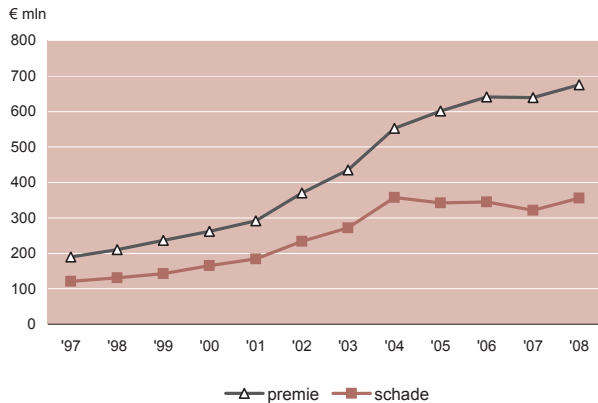
³ Aantal claims per 100 verzekeringen.

¹ Provisional figures.

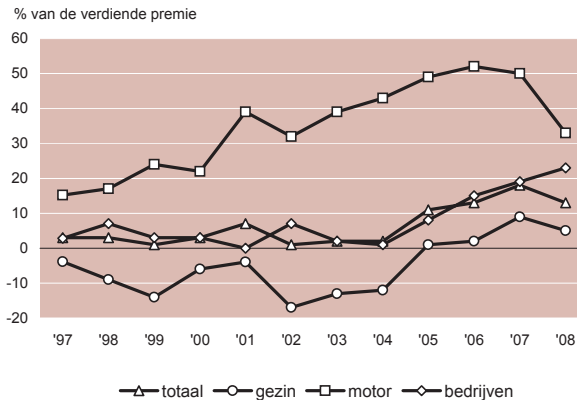
² Companies holding license as at 31-12; companies under supervision of DNB including foreign companies with offices in the Netherlands.

³ Number of claims per 100 policies.

Premie-inkomen en schade rechtsbijstand

Resultaat rechtsbijstand, na interest

Tabel 8.3 **Kerngegevens Reis**

Key figures travel insurance

		2004	2005	2006	2007	2008 ¹	
Premie-inkomen, bruto geboekt	€ mln	441	447	458	445	465	Premium income, gross written (€m)
Bruto geleden schade		200	200	205	196	196	Gross incurred damage
Resultaat na interest	%	15	17	17	17	19	Result after interest (%)
Aantal polissen	dzd	3 820	4 379	4 017	4 257	4 487	Number of policies ('000)
Gemiddeld schadebedrag per claim	€	446	372	457		612	Average amount per claim
Claimfrequentie ¹	%	8	8	7		5	Claim frequency ¹ (%)

Bron: CVS/DNB

¹ Aantal claims per 100 verzekeringen.

¹ Number of claims per 100 policies.

Tabel 8.4 **Beroepsziekten**
gemiddeld schadebedrag per claim¹ naar meldingsjaar

**Occupational diseases,
average amount per claim¹ per year of notification**

	2004	2005	2006	2007	2008	
	€					€
Totaal (gemiddeld)	31 941	35 568	33 040	29 017	30 815	Total (average)
Mesotheliom	25 372	31 305	33 934	29 983	35 938	Mesotheliom
Overige asbest ziekten	18 256	72 102	34 449	25 430	18 620	Other asbest related diseases
OPS	44 132	59 608	10 356	43 184	16 967	OPS
RSI	63 892	27 182	32 555	26 426	14 624	RSI
Gehoorschadiging	74 540	17 435	25 239	16 136	16 000	Hearing damage
Overige	19 945	29 942	31 377	22 873	31 842	Other

Bron: CVS

¹ Exclusief afgesloten, maar niet betaalde claims (nulclaims).

¹ Excluding settled, but not paid out, claims.

Hoofdstuk 9 **Zorg** Health

9.1	Kerngegevens inkomensderving _____	100	
	Key figures loss of income		
9.2	Uitgaven van de zorgsector _____	102	
	Expenditure of the health care sector		
9.3	Financiering van de zorgsector _____	103	
	Financing of the health care sector		
9.4	Huisartsen, specialisten, tandartsen, fysiotherapeuten, verloskundigen, ziekenhuisbedden _____	104	
	GP's, specialists, dentists, physiotherapists, accoucheurs/obstetricians, hospital beds		
9.5	Contacten met huisarts, specialist en tandarts _____	105	
	Visits to GP, specialist and dentist		
9.6	Ziekteverzuim particuliere bedrijven _____	106	
	Absenteeism in private companies		

Tabel 9.1 **Kerngegevens inkomensderving****Key figures loss of income**

	2004	2005	2006	2007	2008	
Verzekeringsmaatschappijen¹						Insurance companies¹
Aantal maatschappijen ongevallen	149	164	144	138	118	Number of companies accidents
Aantal maatschappijen ziekte	131	138	128	124	131	Number of companies health
Premie-inkomen, bruto geboekt € mrd	4,0	3,7	3,8	3,8	4,0	Premium income, gross written (€bn)
Arbeidsongeschiktheidsverzekeringen ²	1,6	1,9	1,7	1,7	1,8	Disability insurance ²
WAO-gat-/WIA-verzekeringen ³	0,4		0,4	0,4	0,5	Disablement benefits shortfall insurance ³
Ziekteverzekeringen	1,5	1,5	1,3	1,3	1,3	Absenteeism insurance
Overige verzekeringen tegen inkomensderving	0,5	0,3	0,4	0,5	0,0	Other insurance againsts loss of income
Schade, bruto geleden	2,3	1,8	1,6	1,8	2,4	Claims, gross incurred
Arbeidsongeschiktheidsverzekeringen ²	1,2	1,0	0,7	0,8	1,1	Disability insurance ²
WAO-gat-/WIA-verzekeringen ³	0,4		0,4	0,3	0,3	Disablement benefits shortfall insurance ³
Ziekteverzuimverzekeringen	0,7	0,7	0,5	0,5	0,9	Absenteeism insurance
Overige verzekeringen tegen inkomensderving	0,2	0,2	0,2	0,2	0,0	Other insurance againsts loss of income
Ziekteverzuim⁴ %	4,3	4,3	4,4	4,4	4,3	Absenteeism⁴ (%)
naar bedrijfsgrootte						by size of company
1 - 9 werknemers	2,5	2,4	3,1	3,2	3,4	1 - 9 employees
10 - 99 werknemers	3,7	3,5	3,7	3,7	3,3	10 - 99 employees
100 werknemers of meer	5,1	5,2	5,1	5,1	5,0	100 employees or more

¹ Maatschappijen in bezit van vergunning per 31-12; onder DNB-toezicht staande maatschappijen inclusief buitenlandse maatschappijen met bijkantoor in Nederland

² Voor zelfstandigen en DGA's.

³ M.i.v. 2005 WAO-gatverzekeringen opgeheven. Per 2006 vervangen door de WIA.

⁴ Voorlopige cijfers.

¹ Companies holding license as at 31-12; companies under supervision of DNB including foreign companies with offices in the Netherlands.

² For self-employed and director/large shareholder.

³ As of 2005 disablement benefits shortfall insurance canceled. As of 2006 replaced by Work and Income according to Ability Act.

⁴ Provisional figures.

		2004	2005	2006	2007	2008
Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen						
Uitkeringen Ziektewet ⁵	€ mrd	0,8	1,0	1,0	1,0	1,0
Uitkeringen WAO/WAZ/WAJONG/WIA		11,5	10,9	10,2	10,3	10,6
Aantal uitkeringsgerechtigden						
WAO/WAZ/WAJONG/WIA	dzd	964	904	842	844	835
Aantal nieuwe uitkeringsgerechtigden WAO/WAZ/WAJONG/WIA						
		75	35	85	50	50
Aantal beëindiging uitkeringsgerechtigden WAO/WAZ/WAJONG/WIA						
		90	95	87	68	59

Disablement benefits

Benefits under the Sickness Benefits Act⁵ (€bn)

Benefits under the job-related disability schemes WAO/WAZ/WAJONG/WIA

Number of beneficiaries job-related disability WAO/WAZ/WAJONG/WIA ('000)

Number of new beneficiaries

WAO/WAZ/WAJONG/WIA

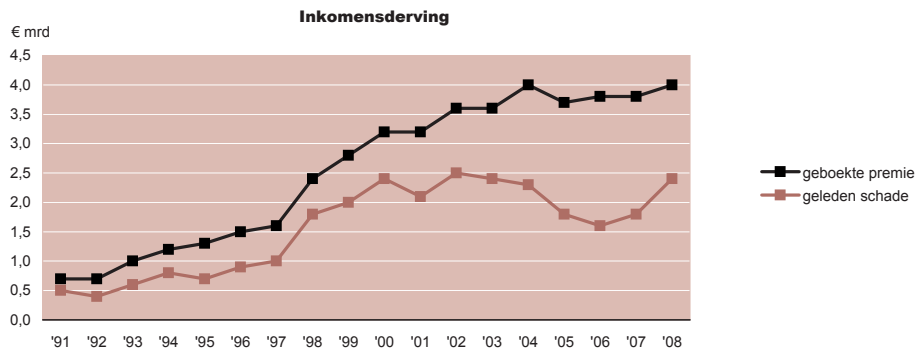
Number of termination beneficiaries

WAO/WAZ/WAJONG/WIA

Bron: CBS/CVS/DNB/UWV

⁵ Exclusief zwangerschappen.

⁵ Excluding pregnancies.

Tabel 9.2 **Uitgaven van de zorgsector****Expenditure of the health care sector**

	2003	2004	2005 ¹	2006	2007 ²	2008 ²	
	€ mln						€m
Totaal	57 528	59 891	67 790	70 532	74 447	79 091	Total
Totaal aanbieders gezondheidszorg	35 786	37 203	39 162	40 683	43 390	46 382	Total health care providers
- verstrekkers van med.- specialist. zorg	15 357	16 364	16 979	17 593	19 012	20 371	- med. spec. care
- verstrekkers geestelijke gezondheidszorg	3 540	3 748	4 048	4 208	4 385	4 895	- mental health care
- huisartsenpraktijken	2 015	1 982	1 970	2 296	2 435	2 471	- general practitioners
- tandartsenpraktijken	1 826	1 857	1 852	1 886	2 021	2 215	- dental care
- paramedische-/verloskundigenpraktijken	1 158	1 163	1 227	1 471	1 580	1 649	- paramedical/obstetrician
- gemeentelijke gezondheidsdiensten	694	701	707	711	729	789	- municipal healthcare
- arbodiensten	1 085	1 046	1 137	999	1 069	1 150	- occupational health and safety services
- leveranciers geneesmiddelen	5 250	5 251	5 482	5 601	6 020	6 103	- suppliers of medical drugs
- leveranciers therapeutische midd.	2 305	2 440	2 479	2 597	2 698	2 993	- suppliers of therapeutics
- verstrekkers ondersteunende diensten	598	637	1 119	1 195	1 190	1 404	- support service providers
- overige verstrekkers gezondheidszorg	1 959	2 014	2 162	2 125	2 252	2 341	- other health care providers
Totaal aanbieders welzijnszorg	19 906	20 765	26 337	27 523	28 562	30 204	Total care providers
- verstrekkers van ouderenzorg	12 272	12 337	12 660	13 392	13 776	14 496	- care of the elderly
- verstrekkers gehandicaptenzorg	4 789	5 217	6 316	6 581	6 917	7 542	- care of the handicapped
- verstrekkers kinderopvang	2 348	2 679	2 816	3 057	3 284	3 526	- care of children
- overige verstrekkers welzijnszorg	498	533	4 545	4 493	4 585	4 640	- other care
Beleids- en beheersorganisaties	1837	1 923	2 291	2 327	2 494	2 505	Policy and Management organisations

Bron: CBS

¹ Herzien, nieuwe reeks.² Voorlopige cijfers.¹ Revised data.² Provisional figures.

Tabel 9.3 **Financiering van de zorgsector****Financing of the health care sector**

	2003	2004	2005 ¹	2006	2007 ²	2008 ²	
	<i>€ mln</i>						
Totaal	57 528	59 891	67 790	70 532	74 447	79 091	Total
Overheid en sociale verzekeringen	39 325	40 424	46 775	57 193	60 217	63 998	Government and social security
- overheid	2 838	2 976					- government
- sociale verzekeringen	36 487	37 448					- social insurances
Particuliere en overige betalingen	18 203	19 467	21 015	13 340	14 230	15 093	Private and other payments
- particuliere zorgverzekeringen	7 849	8 668					- private insurances
- eigen betalingen	4 909	5 206					- own payments
- overige financiers	5 445	5 593					- other

Bron: CBS

¹ Herzien, nieuwe reeks.¹ Revised data.² Voorlopige cijfers.² Provisional figures.

Tabel 9.4 **Huisartsen, specialisten, tandartsen, fysiotherapeuten, verloskundigen, ziekenhuisbedden**
per 1 januari

GPs, specialists, dentists, physiotherapists, accoucheurs/obstetricians, hospitalbeds as at January 1st

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
Huisartsen ¹	7 385	7 420	7 515	7 583	7 641	7 699	General practitioners ¹
Specialisten ²	14 926 ¹	15 230	16 392				Specialists ²
Tandartsen ^{1,3}	7 623	7 759	7 950			8 241	Dentists ^{1,3}
Fysiotherapeuten ⁴	13 425 ¹		13 355				Physiotherapists ⁴
Verloskundigen ¹	1 146	1 187	1 240	1 301	1 358	1 349	Accoucheur/Obstetricians ¹
Gemiddeld aantal bedden totaal	277 840	280 669	259 594	252 683	289 656		Average number of beds, total
Ziekenhuizen	52 292	52 160	51 300	51 500	55 727		Hospitals
Instellingen geestelijke gezondheidszorg	20 719	20 639	21 402	20 051	22 383		Psychiatric hospitals
Instellingen voor verstandelijk gehandicapten	35 346	37 043	37 803	37 929	42 147		Institutions for the mentally handicapped
Verpleeghuizen	61 320	63 852	65 116	62 911	68 248		Nursing homes
Verzorgingshuizen	108 163	106 975	105 375	100 343	101 151		Homes for the elderly

Bron: BIG/CBS/NIVEL/NMT/Nza

¹ Zelfstandig gevestigd met eigen praktijk/maatschap.

² Inclusief specialisten die het specialisme niet meer daadwerkelijk uitoefenen.

³ In Nederland gevestigde tandartsen van 65 jaar en jonger.

⁴ Fysiotherapeuten werkzaam in de eerstelijns gezondheidszorg.

⁵ Tot 2007 feitelijk aantal, vanaf 2007 aantal erkende bedden.

¹ Self-employed.

² Including specialists no longer active in their field.

³ Dentists aged under 65 years domiciled in the Netherlands.

⁴ Physiotherapists working in primary health care.

⁵ Actual number until 2007; from 2007 onward recognised beds.

Tabel 9.5 **Contacten met huisarts, specialist en tandarts**
naar geslacht

Visits to GP, specialist and dentist
by sex

	2004	2005	2006	2007	2008	
<i>gemiddeld aantal contacten per persoon per jaar</i>						<i>average number of visits per person per year</i>
Huisarts	3,5	3,6	3,6	3,8	4,1	GP
Ziekenfondsverzekerden ¹	3,9	4,2				Compulsory health insurance ¹
Particulier verzekerden ¹	3,0	2,8				Private insurance ¹
Man	2,9	2,9	3,1	3,1	3,5	Men
Vrouw	4,2	4,4	4,2	4,6	4,7	Women
Specialist²	1,8	1,8	2,0	1,8	1,8	Specialist²
Ziekenfondsverzekerden ¹	1,9	2,0				Compulsory health insurance ¹
Particulier verzekerden ¹	1,6	1,5				Private insurance ¹
Man	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	Men
Vrouw	2,1	2,0	2,3	2,1	2,0	Women
Tandarts	2,1	2,3	2,2	1,9	2,2	Dentist
Ziekenfondsverzekerden ¹	2,0	2,1				Compulsory health insurance ¹
Particulier verzekerden ¹	2,3	2,6				Private insurance ¹
Man	2,1	2,4	2,1	1,8	2,0	Men
Vrouw	2,2	2,3	2,2	2,1	2,4	Women

Bron: CBS

¹ Reeks gestaakt i.v.m. invoering nieuwe Zorgverzekeringswet per 1-1-2006.

² Exclusief contacten tijdens ziekenhuisopname.

¹ Data gathering ended due to the new Health Insurance Act as of 1-1-2006.

² Excluding visits during hospitalization.

Tabel 9.6 **Ziekteverzuim particuliere bedrijven**

**Absenteeism in
private companies**

	2003	2004	2005	2006	2007	2008 ¹	
	%						%
Bedrijfssector	4,8	4,3	4,3	4,4	4,4	4,3	Industry
Landbouw, bosbouw en visserij	2,6	2,7	2,8	2,6	2,5	2,9	Agriculture, forestry and fisheries
Nijverheid en energievoorziening	5,4	5,1	5,2	5,2	4,8	4,7	Industry and energy supply
Commerciële dienstverlening	4,2	3,5	3,4	3,8	3,9	3,7	Commercial services
Financiële instellingen	3,8	4,2	4,1	3,4	3,3	3,3	Financial institutions
Niet-commerciële dienstverlening	5,8	5,3	5,3	5,2	5,2	5,2	Non-commercial services
Bedrijfsgrootte							Size of company
1 - 9 werknemers	2,2	2,5	2,4	3,1	3,2	3,4	1 - 9 employees
10 - 99 werknemers	3,9	3,7	3,5	3,7	3,7	3,3	10 - 99 employees
100 werknemers of meer	5,9	5,1	5,2	5,1	5,1	5,0	100 employees or more

Bron: CBS

¹ Voorlopige cijfers.

¹ Provisional figures.

Opmerkingen, ideeën of suggesties bij deze of andere tabellen?
Mail uw reactie naar: info@verzekeraars-cvs.nl

Hoofdstuk 10 Levensverzekeringen

Life insurance

10.1	Kerngegevens Leven _____	108	
	Key figures life		
10.2	Bruto premie-inkomen Leven, 2007 _____	109	
	Gross premium income life, 2007		
10.3	Top 25 levensverzekeraars in Nederland _____	110	
	Top 25 life insurers in the Netherlands		
10.4	Grootste levenconcerns in Nederland _____	111	
	Largest life insurance groups in the Netherlands		
10.5	Levensverzekeringssportefeuille individueel _____	112	
	Life insurance portfolio individual		
10.6	Levensverzekeringssportefeuille collectief _____	113	
	Collective life insurance portfolio		
10.7	Balans van levensverzekeringsmaatschappijen _____	114	
	Balance sheet of life insurance companies		
10.8	Beleggingen van levensverzekeringsmaatschappijen _____	115	
	Investments of life insurance companies		
10.9	Binnenlandse productie nieuwe individuele levensverzekeringen _____	116	
	Production of new domestic individual life insurance		

Tabel 10.1 **Kerngegevens Leven****Key figures life**

		2003	2004	2005	2006	2007 ¹	
Omzet							Turnover
Bruto premie-inkomen	€ mln	25 488	25 718	25 365	26 250	26 437	Gross premium income (€m)
Beleggingsopbrengsten		15 301	11 793	22 879	16 582	19 228	Return on investments
Omzet		40 789	37 511	48 244	42 832	45 665	Turnover
Uitkeringen + afkopen							Benefits and surrenders
Totaal bruto		17 237	17 955	17 661	20 943	22 268	Total gross
Resultaat na belastingen							Result after tax
Totaal		2 793	2 306	3 322	3 935	6 954	Total
Polissen²							Policies²
Totaal aantal							Total number,
stand einde boekjaar	mln	41,0	41,2	41,1	41,5		status end of financial year (m)
Individuele polissen		35,8	36,4	36,4	36,7		Individual policies
Nieuwe polissen		2,2	2,7	2,9	3,4		New policies
Pensioengegevens							Pension data
Premie-inkomen							Premium income
- AOW	€ mln	17 935	19 007	17 944	17 364 ¹	17 637	- General Old Age Pension Act (€m)
- pensioenfondsen ³		20 398	22 399	24 982	23 521	25 349	- pension funds ³
Uitkering							Benefits:
- AOW		22 428	22 890	23 369	24 169 ¹	25 198	- General Old Age Pension Act
- pensioenfondsen ³		15 293	16 438	17 743	18 895	20 494	- pension funds ³

Bron: CBS/DNB

¹ Voorlopige cijfers.² Reeks gestaakt.³ Pensioenfondsen bestaan uit ondernemings-, bedrijfs- en beroepspensioenfondsen.¹ Provisional figures.² Data gathering ended.³ Pension funds comprise company pension funds, and occupational pension funds.

Tabel 10.2 **Bruto premie-inkomen Leven, 2007**

**Gross premium
income life, 2007**

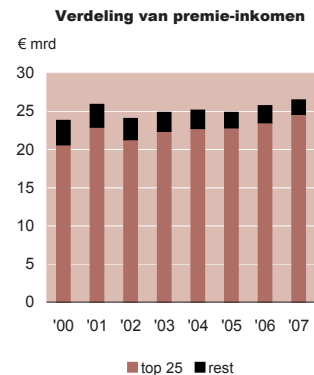
	Risico verzekeraar			Risico polishouder			Totaal			
	Insurer's risk			Policy-holder's risk			Total			
	bruto gross	herver- zekering reinsurance	eigen rekening net	bruto gross	herver- zekering reinsurance	eigen rekening net	bruto gross	herver- zekering reinsurance	eigen rekening net	
€ mln										€m
Totaal gehele bedrijf							26 464	702	25 762	Overall total
Indirect bedrijf							69	13	56	Total indirect business
Direct bedrijf	14 786	474	14 312	11 090	214	10 876	26 395	689	25 706	Total direct business
Premies periodiek	5 968	362	5 606	7 310	153	7 157	13 792	516	13 277	Periodic premiums
Individueel	4 338	324	4 014	5 002	134	4 868	9 855	459	9 395	Individual
- zonder winstdeling	1 908	100	1 808	4 940	133	4 807	7 349	233	7 116	- without profit allocation
- met winstdeling	2 430	224	12 430	62	2	61	2 505	226	2 279	- with profit allocation
Collectief	1 630	38	1 592	2 308	18	2 289	3 938	56	3 881	Group
- zonder winstdeling	93	20	72	810	2	809	903	22	881	- without profit allocation
- met winstdeling	1 537	17	1 520	1 498	17	1 481	3 035	34	3 001	- with profit allocation
Premies ineens	8 817	112	8 706	3 780	61	3 719	12 603	173	12 430	One-off premiums
Individueel	6 645	108	6 537	1 126	53	1 073	7 776	161	7 615	Individual
- zonder winstdeling	3 585	106	3 479	907	53	854	4 497	159	4 338	- without profit allocation
- met winstdeling	3 060	2	3 058	219	0	219	3 279	2	3 277	- with profit allocation
Collectief	2 173	4	2 169	2 654	8	2 646	4 827	12	4 815	Group
- zonder winstdeling	907	0	907	535	0	535	1 443	0	1 442	- without profit allocation
- met winstdeling	1 265	3	1 262	2 119	8	2 111	3 384	12	3 372	- with profit allocation

Bron: DNB

Tabel 10.3 **Top 25 levensverzekeraars in Nederland**

Top 25 life insurers in the Netherlands

	Bruto premie-inkomen Gross premium income		Marktaandeel Marketshare	
	2007 € dzd	2006 €'000	2007 %	2006 %
Nationale-Nederlanden Leven	4 393 086	4 539 337	16,6	17,6
AEGON Leven	2 819 106	2 671 645	10,7	10,4
Fortis ASR Leven	2 351 706	2 723 720	8,9	10,6
Interpolis BTL	2 340 777	2 151 848	8,8	8,4
Delta Lloyd Leven	2 165 836	1 485 712	8,2	5,8
REAAL Leven	1 609 725	1 538 408	6,1	6,0
Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen	1 409 221	1 574 677	5,3	6,1
Zwitserleven	1 406 703	1 200 760	5,3	4,7
DBV Leven	673 596	582 650	2,5	2,3
ABN Amro Leven	613 137	685 492	2,3	2,7
RVS Leven	525 309	522 634	2,0	2,0
AXA Leven	461 171	518 381	1,7	2,0
De Amersfoortse Leven	403 134	387 604	1,5	1,5
Legal & General Nederland	377 539	390 733	1,4	1,5
Loyalis Leven	363 539	374 733	1,4	1,5
Spaarbeleg Kas	353 554	231 515	1,3	0,9
Postbank Leven	350 862	373 060	1,3	1,4
OHRA Leven	337 427	250 836	1,3	1,0
De Goudse Levensverzekeringen	315 616	251 257	1,2	1,0
Allianz Leven	311 717	357 162	1,2	1,4
Credit Life International	239 794	200 838	0,9	0,8
Dela Natura Uitvaart	224 899	206 033	0,8	0,8
Generali Leven	206 383	168 755	0,8	0,7
Avéro Pensioenverzekeringen	168 463	136 318	0,6	0,5
Winterthur Leven	164 432	165 917	0,6	0,6

Tabel 10.4 **Grootste levenconcerns in Nederland**

**Largest life insurance groups in
the Netherlands**

	Bruto premie-inkomen Gross premium income		Marktaandeel Marketshare	
	2006	2007	2006	2007
	€ mln		%	
ING	5 226	5 007	20,7	19,5
SNS REAAL	2 827	4 336	11,2	16,8
Eureko	3 894	3 932	15,4	15,3
AEGON	3 147	3 297	12,5	12,8
Delta Lloyd Groep	2 631	3 291	10,4	12,8
Fortis	3 557	3 192	14,1	12,4

Bron: AM

AEGON AEGON, AEGON Spaarkas, Optas Pensioenen, AEGON Nabestaandenzorg

Delta Lloyd Groep Delta Lloyd, ABN Amro, OHRA, Nationaal Spaarfonds, Erasmus

Eureko Interpolis, Achmea, RoZeker

Fortis Fortis ASR, De Amersfoortse, ABC, Falcon, Interlloyd, Ardanta, VSB

ING Nationale-Nederlanden, RVS, Postbank

SNS REAAL REAAL, Zwitserleven, DBV, AXA, Winterthur, Proteq

Tabel 10.5 **Levensverzekeringportefeuille individueel**
mutatie en per 31 december (inclusief beleggingseenheden)

**Life insurance portfolio individual;
changes and situation at year end
(incl. unit-linked)**

	2002	2003	2004	2005	2006 ¹	
<i>dzd polissen</i>						<i>number of policies ('000)</i>
Totaal vermeerdering	2 656	2 530	2 718	5 070	3 431	Total increase
Totaal vermindering	1 680	2 061	1 981	2 791	3 014	Total decrease
Stand einde boekjaar	35 671	35 835	36 417	36 415	36 660	At year end
	<i>€ mln</i>					<i>€m</i>
Verzekerd bedrag vermeerdering	64 842	70 226	77 214	76 772	73 802	Amount insured increase
Nieuwe verzekeringen	54 173	53 576	60 709	58 663	63 288	New policies
Overgenomen portefeuilles	906	7 149	5 735	6 252	1 671	Cession
Verhogingen	4 540	4 122	3 527	4 416	5 589	Raised amount
Andere oorzaken	5 224	5 381	7 243	7 439	3 254	Other causes
Verzekerd bedrag vermindering	52 998	51 213	52 266	52 290	55 419	Amount insured decrease
Overlijden	919	959	1 023	1 177	1 125	Death
Afloop	8 525	11 207	10 345	12 891	15 137	Expiration
Wijziging	8 602	9 704	7 632	9 895	7 614	Modification
Afkoop	13 392	15 335	16 637	18 886	19 352	Surrender
Premievrijmaking	6 519	6 579	7 157	7 518	7 615	Cessation
Andere oorzaken	15 037	7 427	9 472	1 923	4 577	Other causes
Saldo mutatie	11 844	19 013	24 948	24 482	18 383	Increase minus decrease
Stand einde boekjaar	496 014	507 767	528 603	546 963	563 696	At year end

Bron: DNB

¹ Reeks gestaakt.

¹ Data gathering ended.

Tabel 10.6 **Levensverzekeringsportefeuille collectief**
mutatie en per 31 december

**Collective life insurance portfolio; change
and situation at year end**

	2002	2003	2004	2005	2006 ¹	
<i>dzd polissen</i>						<i>number of policies ('000)</i>
Totaal vermeerdering	581	484	463	473	429	Total increase
Totaal vermindering	1 988	435	802	514	338	Total decrease
Stand einde boekjaar	5 141	5 170	4 811	4 733	4 865	At year end
<i>€ mln</i>						<i>€m</i>
Verzekerd bedrag vermeerdering	21 337	18 678	18 478	17 351	16 866	Amount insured increase
Nieuwe verzekeringen	12 887	10 811	11 694	11 780	11 900	New policies
Overgenomen portefeuilles	119	417	-99	286	26	Cession
Verhogingen	3 443	3 758	3 760	1 838	2 763	Raised amount
Andere oorzaken	4 890	3 692	3 122	3 448	2 177	Other causes
Verzekerd bedrag vermindering	22 498	33 468	20 621	18 170	16 870	Amount insured decrease
Overlijden	205	224	214	177	173	Death
Afloop	4 056	4 438	2 270	1 892	1 771	Expiration
Wijziging	8 279	6 380	6 877	7 158	7 472	Modification
Afkoop	4 259	1 079	2 002	1 006	2 320	Surrender
Premievrijmaking	3 876	2 726	3 142	3 547	3 534	Cessation
Andere oorzaken	1 820	18 617	6 120	4 393	1 598	Other causes
Saldo mutatie	-1 161	-14 790	-2 143	-819	-4	Increase minus decrease
Stand einde boekjaar	116 725	101 538	99 357	98 107	98 245	At year end

Bron: DNB

¹ Reeks gestaakt.

¹ Data gathering ended.

Tabel 10.7 **Balans van levensverzekeringsmaatschappijen**
per 31 december

**Balance sheet of life insurance
companies at year end**

	2004	2005	2006	2007	2008	
	<i>€ mrd</i>					<i>€bn</i>
Activa	275 690	301 320	285 920	294 915	295 298	Assets
Beleggingen	261 512	286 204	278 991	285 138	285 846	Investments
Overige activa	14 178	15 116	6 929	9 777	9 452	Other assets
Passiva	275 691	301 320	285 920	294 915	295 298	Liabilities
Technische voorzieningen	219 964	238 501	240 197	242 978	230 361	Technical provisions
Overige passiva	55 727	62 819	45 723	51 937	64 937	Other liabilities

Bron: DNB

Opmerkingen, ideeën of suggesties bij deze of andere tabellen?
Mail uw reactie naar: info@verzekeraars-cvs.nl

Tabel 10.8 **Beleggingen van levensverzekeringsmaatschappijen**
actuele waarde per 31 december

**Investments of life insurance companies
at market value, at year end**

	2003	2004	2005	2006	2007	
<i>€ mln</i>						<i>€m</i>
Totaal beleggingen	238 222	254 953	287 660	294 406	283 558	Total investments
Terreinen en gebouwen	13 419	13 907	12 770	13 682	2 300	Land and buildings
Beleggingen in groepsmaatschappijen	8 170	6 440	7 836	8 608	16 764	Investments in affiliated companies
Aandelen	68 128	73 078	94 228	102 932	100 436	Shares
Obligaties	80 929	99 681	106 902	105 660	112 667	Bonds
Belangen in beleggingspools	1 370	1 544	1 186	872	2 580	Participations in investment pools
Hypothecaire leningen	28 059	24 923	24 891	23 190	19 287	Loans guaranteed by mortgages
Andere leningen	21 663	17 858	14 303	12 891	4 089	Other loans
Deposito's	4 208	3 890	4 275	4 367	6 881	Deposits
Overige beleggingen	9 321	10 659	18 504	19 751	16 457	Other investments
Depots bij verzekeraars	2 369	2 219	2 161	1 690	606	Deposits with ceding undertakings
Liquide middelen voor rekening polishouders	586	754	604	760	1 491	Liquid assets for account of policyholders

Bron: DNB

Tabel 10.9 **Binnenlandse productie nieuwe individuele levensverzekeringen¹**

Production of new domestic individual life insurance¹

		2004	2005	2006	2007	2008	
Aantal polissen	<i>dzd</i>	1 284	1 268	1 174	1 088	1 071	Number of new policies ('000)
Verzekeringen in beleggingseenheden		360	373	386	232	169	Unit-linked
- tegen periodieke premie ²		340	351	362	216	159	- periodic payment of contribution ²
- tegen eenmalige premie		21	22	24	16	10	- one-off payment of contribution
Verzekeringen in geld		924	895	788	856	903	Euro insurance
- tegen periodieke premie ²		776	736	619	684	742	- periodic payment of contribution ²
- tegen eenmalige premie		148	159	169	172	161	- one-off payment of contribution
Verzekerd kapitaal	<i>€ mln</i>	50 629	55 212	58 417	56 554	61 276	Insured capital (€m)
Verzekeringen in beleggingseenheden		18 656	21 638	24 875	19 290	16 529	Unit-linked
- tegen periodieke premie ²		17 929	20 838	24 053	18 655	16 183	- periodic payment of contribution ²
- tegen eenmalige premie		727	800	821	635	346	- one-off payment of contribution
Verzekeringen in geld		31 973	33 574	33 542	37 264	44 747	Euro insurance
- tegen periodieke premie ²		23 914	25 297	25 565	29 648	36 986	- periodic payment of contribution ²
- tegen eenmalige premie		8 060	8 278	7 997	7 616	7 761	- one-off payment of contribution
Premie	<i>€ mln</i>	6 978	7 535	7 977	7 164	7 183	Contribution (€m)
Verzekeringen in beleggingseenheden		1 603	1 649	1 994	1 318	1 160	Unit-linked
- tegen periodieke premie ²		961	941	1 215	535	769	- periodic payment of contribution ²
- tegen eenmalige premie		642	707	780	783	391	- one-off payment of contribution
Verzekeringen in geld		5 375	5 886	5 983	5 846	6 023	Euro insurance
- tegen periodieke premie ²		576	681	627	698	691	- periodic payment of contribution ²
- tegen eenmalige premie		4 799	5 205	5 356	5 148	5 332	- one-off payment of contribution

Bron: CVS (Voor onderscheid naar productgroep zie www.verzekeraars.nl)

¹ Bruto bedragen van de nieuw afgesloten polissen plus verhogingen op bestaande polissen.

Saldering heeft plaatsgevonden met annuleringen en andere correcties op de opgaven van voorafgaande maanden, zonder aftrek van de afgegeven herverzekering.

De directe productie van herverzekeringsmaatschappijen is in de cijfers inbegrepen.

² Bij deze verzekeringen kan de premiebetaling deels in de vorm van koopsommen (= premie ineens) plaatsvinden.

¹ Gross amount of new policies and increases existing policies. Amounts cancellations and other corrections on statements of previous months without deduction of reinsurance. Direct business of reinsurance companies is included in the figures.

² Parts of the premiums for these policies may have been paid as one-off payments.

Hoofdstuk 11 Pensioenen

Pensions

11.1	Kerngegevens pensioenfondsen _____	118
	Key figures pension funds	
11.2	Premie-inkomen van pensioenfondsen _____	119
	Premium income of pension funds	
11.3	Uitkeringen van pensioenfondsen _____	120
	Benefits of pension funds	
11.4	Balans van pensioenfondsen _____	121
	Balance sheet of pension funds	
11.5	Beleggingen van pensioenfondsen _____	122
	Investments of pension funds	
11.6	Aantal verzekerden bij pensioenfondsen _____	123
	Number of insured: pension funds	
11.7	Pensioenregelingen bij pensioenfondsen _____	124
	Pension schemes of pension funds,	

Tabel 11.1 **Kerngegevens pensioenfondsen****Key figures pension funds**

	2002	2003	2004	2005	2006	2007 ¹	
<i>€ mln</i>							<i>€m</i>
Pensioenfondsen							Pension funds
Premie-inkomen	17 993	20 398	22 399	24 982	23 521	25 349	Premium income
Beleggingsopbrengsten	- 35 336	46 013	48 789	75 768	50 443	24 496	Return on investments
Omzet	- 14 234	67 899	75 913	102 320	76 368	53 263	Turnover
Totaal uitkeringen	14 165	15 293	16 438	17 743	18 895	20 494	Total benefits
Resultaat pensioenbedrijf	- 65 105	11 165	69 704	30 641	54 132	35 429	Result
<i>x1</i>							<i>x1</i>
Aantal pensioenfondsen	928	877	841	802	769	714	Number of pension funds
Bedrijfstakpensioenfondsen	102	103	102	103	103	96	Industry-wide pension fund
Ondernemingspensioenfondsen	811	759	722	683	650	604	Company pension fund
Beroeps- en overige pensioenfondsen	15	15	17	16	16	14	Occupational and other pension funds
<i>€ mln</i>							<i>€m</i>
AOW							General Old Age Pension Act
Premie-inkomen	18 136	17 935	19 007	17 944	17 364 ¹	17 637	Premium income
Uitkeringen	21 376	22 428	22 890	23 369	24 169 ¹	25 198	Benefits

Bron: CBS/DNB

¹ Voorlopige cijfers.¹ Provisional figures.

Tabel 11.2 **Premie-inkomen van pensioenfondsen**
naar bron, frequentie premiebetaling en type pensioenfonds

**Premium income of pension funds
by source, frequency of contribution
payment and type of pension fund**

	2002	2003	2004	2005	2006	2007 ¹	
	€ mln						€m
Totaal premies bruto	18 718	20 789	22 616	25 269	23 726	25 065	Total gross premium
- werkgeverspremie	15 017	16 267	18 212	19 657	18 389	17 339	- employers
- werknemerspremie	3 701	4 522	4 404	5 612	5 337	7 726	- employees
Herverzekeringspremie (-)	467	485	431	378	208	1 221	Reinsurance
Totaal premies eigen rekening	18 251	20 304	22 185	24 891	23 518	23 844	Total net premium
Periodieke premies	16 673	18 469	20 977	22 913	21 634	24 491	Contractual periodic contribution
Premies ineens	2 045	2 320	1 639	2 356	2 092	574	One-off contribution
Bedrijfstakpensioenfondsen	10 954	13 735	15 730	17 527	16 855	17 926	Industry-wide pension funds
Ondernemingspensioenfondsen	7 022	6 248	6 104	6 952	6 277	5 488	Company pension funds
Beroepspensioenfondsen	275	321	351	412	386	430	Occupational pension funds

Bron: CBS

¹ Voorlopige cijfers.

¹ Provisional figures.

Tabel 11.3 **Uitkeringen van pensioenfondsen**
naar soort pensioenfonds en soort pensioen

**Benefits of pension funds
by type of pension fund and
by type of pension**

	2002	2003	2004	2005	2006	2007 ¹	
	€ mln						€m
Totaal	14 368	15 725	16 573	17 867	19 040	20 825	Total
Bedrijfstakpensioenfondsen	9 590	10 391	10 925	11 785	12 748	13 860	Industry-wide pension fund
Ondernemingspensioenfondsen	4 417	4 953	5 247	5 575	5 803	6 431	Company pension fund
Beroepspensioenfondsen	361	381	401	507	489	534	Occupational pension fund
Ouderdompensioen	9086	10186	10 713	11 610	12 276	14 588	Old age pension
Invalideitpensioenen	640	691	732	671	677	735	Disability pension
Weduwnaar/weduwenpensioenen ²	3 162	3 386	3 525	3 703	3 954	4 034	Widowers/Widows pensions ²
Andere uitkeringen	1 480	1 462	1 602	1 883	2 133	1 468	Other benefits

Bron: CBS

¹ Voorlopige cijfers.

² Exclusief wezenpensioen; wezenpensioen is opgenomen onder Andere uitkeringen.

¹ Provisional figures.

² Excl. orphans; Other benefits includes orphans.

Tabel 11.4 **Balans van pensioenfondsen**
op actuele waarde

Balance sheet of pension funds
at current value

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
	€ mln						€m
Activa	442 734	496 750	553 069	640 346	746 356	719 127	Assets
Beleggingen	417 009	472 547	530 215	616 799	661 110	695 789	Investments
Overige activa	25 725	24 203	22 854	23 547	85 246	23 338	Other assets
Passiva	442 734	496 750	553 069	640 346	746 356	719 127	Liabilities
Eigen vermogen	- 911	13 372	83 857	118 345	170 624	210 457	Own funds
Technische voorzieningen	430 494	469 433	451 870	501 508	498 062	491 804	Technical provisions
Overige reserve	2 355	1 575	1 818	2 656	2 756	1 642	Other provisions
Overige passiva	10 795	12 371	15 523	17 836	74 914	14 878	Other liabilities

Bron: DNB

Opmerkingen, ideeën of suggesties bij deze of andere tabellen?
Mail uw reactie naar: info@verzekeraars-cvs.nl

Tabel 11.5 **Beleggingen van pensioenfondsen**
per 31 december

**Investments of pension funds
at year end**

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
<i>€ mln</i>							<i>€m</i>
Totaal beleggingen	432 860	484 474	543 441	632 053	696 839	711 967	Total investments
Onroerende goederen	23 414	22 933	23 107	22 886	19 723	18 860	Real estate
Hypothecaire leningen	15 971	15 049	14 489	12 593	12 337	12 473	Mortgages
Lening op schuldbekentenis	23 240	18 303	12 935	11 827	17 363	17 470	Other loans
Aandelen	171 960	214 583	247 611	298 343	325 517	322 330	Shares
Obligaties	176 954	189 196	218 265	251 688	268 491	274 129	Bonds
Overige beleggingen	21 321	24 410	27 034	34 716	53 408	66 705	Other investments

Bron: CBS

Tabel 11.6 **Aantal verzekerden bij pensioenfondsen**
naar soort pensioenfonds

Number of insured: pension funds

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
<i>dza</i>							<i>'000</i>
Totaal	15 932	16 132	16 666	16 941	16 900	17 436	Total
Actieve deelnemers	6 257	6 032	6 268	6 221	5 930	5 870	Members
Bedrijfstakpensioenfondsen	5 218	5 149	5 320	5 284	5 051	5 036	Industry-wide pension fund
Ondernemingspensioenfondsen	998	838	900	888	834	784	Company pension fund
Beroepspensioenfondsen	41	45	48	49	45	50	Occupational pension fund
Gewezen deelnemers	7 457	7 815	8 034	8 285	8 493	8 988	Deferred members
Bedrijfstakpensioenfondsen	6 438	6 871	7 006	7 206	7 356	7 846	Industry-wide pension fund
Ondernemingspensioenfondsen	1 006	930	1 014	1 064	1 116	1 120	Company pension fund
Beroepspensioenfondsen	13	14	14	15	21	21	Occupational pension fund
Pensioentrekkenden	2 218	2 285	2 364	2 435	2 477	2 578	Pensioners
Bedrijfstakpensioenfondsen	1 727	1 812	1 859	1 924	1 972	2 065	Industry-wide pension fund
Ondernemingspensioenfondsen	477	457	488	494	486	494	Company pension fund
Beroepspensioenfondsen	14	16	17	17	19	20	Occupational pension fund

Bron: CBS

Tabel 11.7 **Pensioenregelingen bij pensioenfondsen**

naar soort pensioenregeling, per 1 januari 2008

Pension schemes of pension funds, by type of pension scheme as at 1 January 2008

	Fondsen	Deelnemers	Voorziening pensioen- verplichtingen	Premies	Uitkeringen	
	Funds	Members	Provisions	Premiums	Benefits	
	%					%
Defined benefit						Defined benefit
Eindloon	13,6	1,2	3,6	1,9	5,7	Final pay
Middelloon	53,9	87,1	83,9	84,8	80,4	Average pay
Combinatieregeling	2,6	1,2	3,2	5,8	3,5	Combination scheme
Vaste bedragen	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	Fixed amounts
Anders	0,9	0,5	0,2	0,6	0,1	Other
Defined contribution						Defined contribution
Premieovereenkomst	8,6	4,9	1,1	1,1	1,2	Premium agreement
Kapitaalovereenkomst	1,1	0,1	0,1	0,1	0,1	Capital agreement
Combinatie van overeenkomsten	13	3,4	7,5	5,2	8,4	Combination of agreements
Overig	5,7	1,6	0,4	0,5	0,8	Other
	x1	dzd	€ mln			
		'000	€m			
Totaal	545	5 972	444 924	21 451	16 973	Total
Defined benefit	390	5 372	404 740	19 980	15 215	Defined benefit
Defined contribution	53	297	5 114	251	208	Defined contribution
Anders	102	303	35 070	1 220	1 550	Other

Bron: DNB

Hoofdstuk 12 Consument en verzekering

Consumer and insurance

12.1	Penetratie verzekeringen per leeftijdscategorie van de hoofdkostwinner	126
	Penetration of insurances by age of main wage earner	
12.2	Penetratie verzekeringen per inkomenscategorie	127
	Penetration of insurances by income group	
12.3	Penetratie verzekeringen per soort huishouden	128
	Penetration of insurances by type of household	
12.4	Penetratie verzekeringen per regio	129
	Penetration of insurances by region	
12.5	Penetratie hypotheeklen per inkomensklasse	130
	Penetration of mortgages by type of income group	
12.6	Penetratie hypotheekvormen	131
	Penetration of mortgages by type	
12.7	Verzekeringsfraude	132
	Insurance fraud	
12.8	Klachten over levensverzekeringen	133
	Complaints about life insurance	
12.9	Klachten over pensioenverzekeringen	134
	Complaints about pension insurance	
12.10	Klachten over schadeverzekeringen	135
	Complaints about non-life insurance	
12.11	Klachten over zorgverzekeringen	136
	Complaints about health care insurance	

Tabel 12.1 **Penetratie verzekeringen per leeftijdscategorie van de hoofdkostwinner**

Penetration of insurances by age of main wage earner

			tot 35 jaar	35-49 jaar	50-64 jaar	> 65 jaar	Totaal	
Totaal aantal huishoudens	2006	<i>dzd</i>	1 539	2 286	1 841	1 515	7 182	Total number of households ('000)
	2008		1 536	2 253	1 857	1 597	7 244	
Levensverzekering hypotheek ¹	2006	%	43,4	52,5	32,5	2,0	34,8	Mortgage life insurance ¹
	2008		39,3	55,1	36,0	2,0	35,1	
Levensverzekering pensioen ²	2006		25,5	39,0	37,9	4,0	28,5	Pension life insurance ²
	2008		12,7	35,6	35,6	4,4	23,9	
Natura-uitvaart ³	2006		31,8	37,8	36,9	30,4	34,7	Funeral expenses and benefits in kind ³
	2008		31,1	41,5	39,6	30,8	36,5	
Inboedel	2006		93,0	96,6	97,8	97,7	96,4	Contents
	2008		88,4	96,3	98,1	98,1	95,5	
Opstal	2006		46,6	66,1	65,7	44,4	57,2	Buildings
	2008		41,8	67,2	69,1	44,3	57,2	
AVP	2006		91,5	97,6	98,8	95,9	96,3	General liability (family)
	2008		89,8	99,2	99,0	95,1	96,2	
Rechtsbijstand ⁴	2006		43,3	48,7	47,5	28,2	42,9	Legal aid ⁴
	2008		39,7	55,9	56,3	34,1	47,8	

Bron: GfK/TOF

¹ Definitie levensverzekering hypotheek: alle gekoppelde verzekeringen aan de hypotheek, zowel risico- als kapitaalverzekeringen.

² Definitie levensverzekering pensioen: alle verzekeringen (kapitaal, lijfrente, beleggingsverzekeringen, etc.) ten behoeve van de oude dag.

³ Definitie natura-uitvaart: alle begrafenis-/crematie-/uitvaartverzekeringen met uitkering in natura.

⁴ Definitie rechtsbijstand: apart afgesloten polissen, dus exclusief onderdelen van auto-/motorverzekering.

¹ Definition of mortgage life insurance: all insurance policies linked to mortgages both term and endowment life insurance policies.

² Definition of pension life insurance: all insurance policies for provision for old age (endowment, annuity, investment, etc.).

³ Definition of funeral expenses and benefits in kind: all burial/cremation/funeral insurance with payment in kind.

⁴ Definition of legal aid: separate policies, i.e. exclusive components of vehicle/motorcycle insurance.

Tabel 12.2 **Penetratie verzekeringen per inkomenscategorie****Penetration of insurances
by income group**

			Netto gezinsinkomen < 1 000	1 000	1 500	2 000	2 500	> 3 000	Onbekend	Totaal	
			per maand	- 1 500	- 2 000	- 2 500	- 3 000				
Totaal aantal huishoudens	2006	<i>dzd</i>	551	1 095	1 566	1 223	962	1 766	18	7 182	Monthly net family earnings
	2008		680	1 058	1 375	1 133	953	2 018	27	7 244	Total number of households ('000)
Levensverzekering hypotheek ¹	2006	%	4,2	10,7	23,8	39,4	48,8	57,6	73,4	34,7	Mortgage life insurance ¹
	2008		3,7	6,4	27,6	34,8	50,6	58,5	57,3	35,1	
Levensverzekering pensioen ¹	2006		7,2	16,9	24,2	34,5	35,1	37,9	68,6	28,5	Pension life insurance ¹
	2008		7,7	10,8	21,2	23,9	32,3	33,8	37,0	23,9	
Natura-uitvaart ¹	2006		25,9	31,0	34,5	39,1	40,8	34,0	4,3	34,7	Funeral expenses and benefits in kind ¹
	2008		33,4	35,8	36,5	35,0	38,5	37,7	33,5	36,5	
Inboedel	2006		88,4	95,9	97,0	97,9	96,6	97,5	87,4	96,4	Contents
	2008		87,8	93,0	95,8	98,2	96,3	97,0	100,0	95,5	
Opstal	2006		22,4	32,1	43,9	60,6	73,6	83,8	95,7	57,2	Buildings
	2008		15,1	25,8	50,3	55,4	74,4	85,2	87,9	57,2	
AVP	2006		86,5	92,8	96,6	99,3	98,1	98,0	100,0	96,3	General liability (family)
	2008		81,0	94,1	97,5	98,1	98,3	99,6	100,0	96,2	
Rechtsbijstand ¹	2006		17,3	27,3	36,1	53,2	51,6	55,1	12,6	42,9	Legal aid ¹
	2008		19,1	28,2	46,3	53,0	57,2	61,1	67,1	47,8	

Bron: GfK/TOF

¹ Zie tabel 12.1.¹ See table 12.1.

Tabel 12.3 **Penetratie verzekeringen per soort huishouden****Penetration of insurances
by type of household**

		Alleenstaand < 35 jr	Alleenstaand > 35 jr	Meer- persoons gezin met kinderen tot 18 jr	Meer- persoons gezin (< 35 jr) geen kinderen tot 18 jr	Meer- persoons gezin (> 35 jr) geen kinderen tot 18 jr	Totaal	
		Single person household, < 35 years	Single person household, > 35 years with children	Multi-person household < 18 years	Multi-person household without children < 18 years	Multi-person household without children < 18 years	Total	
Aantal huishoudens	2006 <i>dzd</i>	639	1 759	2 083	447	2 255	7 182	Number of households ('000)
	2008	784	1 972	1 896	398	2 194	7 244	
Levensverzekering hypotheek ¹	2006 %	20,3	12,4	60,6	54,8	28,4	34,8	Mortgage life insurance ¹
	2008	21,5	15,2	61,9	56,3	31,0	35,1	
Levensverzekering pensioen ¹	2006	14,3	21,8	37,3	32,1	28,9	28,5	Pension life insurance ¹
	2008	9,5	20,5	30,9	10,7	28,3	23,9	
Natura-uitvaart ¹	2006	14,7	27,2	40,5	44,5	39,0	34,7	Funeral expenses and benefits in kind ¹
	2008	22,6	31,3	44,6	32,6	39,7	36,5	
Inboedel	2006	88,3	96,7	96,4	98,0	98,1	96,4	Contents
	2008	84,7	96,7	96,0	90,6	98,6	95,5	
Opstal	2006	23,5	43,1	72,3	59,4	63,4	57,2	Buildings
	2008	22,7	41,1	75,1	57,0	68,7	57,2	
AVP	2006	83,3	96,5	97,9	98,2	97,8	96,3	General liability (family)
	2008	84,1	95,3	100,0	91,7	99,0	96,2	
Rechtsbijstand ¹	2006	26,1	33,0	51,5	52,4	45,6	42,9	Legal aid ¹
	2008	30,0	38,4	58,2	45,7	53,9	47,8	

Bron: GfK/TOF

¹ Zie tabel 12.1.¹ See table 12.1.

Tabel 12.4 **Penetratie verzekeringen per regio****Penetration of insurances by region**

		A'dam, R'dam, Den Haag	West NL West NL	Noord NL North NL	Oost NL East NL	Zuid NL South NL	Totaal Total	
Aantal huishoudens	2006	<i>dzd</i> 1 197	2 089	753	1 430	1 712	7 182	Number of households ('000)
	2008	1 216	2 104	765	1 461	1 698	7 244	
Levensverzekering hypotheek ¹	2006	% 25,7	35,1	39,4	37,5	36,4	34,8	Mortgage life insurance ¹
	2008	28,0	33,5	42,2	36,9	37,7	35,1	
Levensverzekering pensioen ¹	2006	25,5	30,1	26,3	26,8	30,9	28,5	Pension life insurance ¹
	2008	20,1	28,0	22,7	22,4	23,2	23,9	
Natura-uitvaart ¹	2006	22,5	27,6	49,5	39,5	41,5	34,7	Funeral expenses and benefits in kind ¹
	2008	27,3	28,9	50,5	39,4	43,5	36,5	
Inboedel	2006	96,7	96,8	96,3	97,7	94,6	96,4	Contents
	2008	97,5	94,6	96,3	96,7	93,6	95,5	
Opstal	2006	38,9	58,2	64,7	60,3	62,9	57,2	Buildings
	2008	36,3	59,1	68,2	59,8	62,8	57,2	
AVP	2006	94,4	97,2	97,9	96,2	95,7	96,3	General liability (family)
	2008	95,4	95,8	97,8	95,3	97,5	96,2	
Rechtsbijstand ¹	2006	38,6	44,5	34,0	41,6	49,0	42,9	Legal aid ¹
	2008	41,6	47,8	41,3	48,4	54,5	47,8	

Bron: GfK/TOF

¹ Zie tabel 12.1.¹ See table 12.1.

Opmerkingen, ideeën of suggesties bij deze of andere tabellen?
Mail uw reactie naar: info@verzekeraars-cvs.nl

Tabel 12.5 **Penetratie hypotheeken per inkomensklasse****Penetration of mortgages by
income group**

Netto gezinsinkomen per maand		< 1 000	1 000 - 1 500	1 500 - 2 000	2 000 - 2 500	2 500 - 3 000	> 3 000	Onbekend	Totaal	Monthly net family earnings Total
Totaal aantal	1996 <i>dzd</i>	1 861	1 733	1 454	824	335	283	13	6 504	Total number of households ('000)
huishoudens	1998	1 684	1 683	1 342	1 099	485	388	7	6 687	
	2000	1 304	1 566	1 550	1 124	651	624	10	6 828	
	2002	910	1 451	1 548	1 300	824	929	14	6 977	
	2004	736	1 112	1 271	1 221	901	1 817	-	7 059	
	2006	551	1 095	1 566	1 223	962	1 766	18	7 182	
	2008	680	1 058	1 375	1 133	953	2 018	27	7 244	
Hypotheekgevers	1996 %	10,4	40,0	50,0	64,3	61,7	61,9	90,0	39,0	Mortgagees
	1998	9,3	30,1	51,1	67,8	72,4	75,8	81,3	41,0	
	2000	9,8	29,3	49,8	66,1	76,1	79,6	76,3	45,4	
	2002	7,1	25,4	46,9	62,3	72,5	80,5	67,2	47,6	
	2004	8,9	21,3	35,5	58,9	71,3	77,9	-	50,0	
	2006	11,9	24,0	38,3	57,3	68,6	79,0	90,6	51,5	
	2008	8,9	17,9	46,4	55,4	72,5	80,3	64,7	53,1	

Bron: GK/TOF

Tabel 12.6 **Penetratie hypotheekvormen,**
alle huishoudens in bezit van een hypotheek

**Penetration of mortgages by type,
all mortgagors**

	1996	1998	2000	2002	2004	2006	2008	
	%							%
Lineaire hypotheek	10,8	9,1	6,4	5,0	4,9	4,0	3,0	Mortgage, linear
Annuïteitenhypotheek	32,9	20,0	13,7	11,4	8,2	6,7	5,2	Mortgage, annuity
Levenhypotheek	9,9	9,0	9,2	10,8	11,4	10,0	10,0	Mortgage, life
Spaarhypotheek	37,3	44,1	37,0	30,9	27,2	26,3	24,0	Mortgage, savings
Beleggingshypotheek	0,4	3,3	9,2	12,5	14,0	10,3	11,2	Mortgage, unit-linked
Effectenhypotheek	0,0	0,0	0,7	0,6	0,5	0,6	0,5	Mortgage, assets
Aflossingsvrije hypotheek	11,1	20,0	30,9	36,9	42,6	50,5	53,4	Mortgage, without redemption
Andere hypotheekvorm	3,4	3,5	2,8	4,0	4,1	3,8	6,1	Mortgage, other

Bron: GK/TOF

Tabel 12.7 **Verzekeringsfraude**
aantal fraudemeldingen naar branche

**Insurance fraud,
reported fraud by line of business**

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
Totaal meldingen	1466	2 130	3 377	3 628	3 724	3683	Total reports
Aansprakelijkheid	125	176	271	326	299	252	Liability
Arbeidsongeschiktheid	14	26	65	71	36	30	Disability
Brand	324	361	584	594	660	522	Fire
Interne criminaliteit	2	2	0	0	0	0	Internal fraud
Krediet en borgtocht	25	20	25	26	6	55	Credit and security
Levensverzekering	37	53	39	56	64	33	Life insurance
Motorrijtuigen	323	509	1124	1476	1780	1892	Motor vehicle
Rechtsbijstand	7	107	261	168	174	153	Legal aid
Reis/ongevallen	276	406	331	313	211	255	Travellers' accident insurance
Transport/plezier- en beroepsvaart	9	9	12	18	22	13	MAT
Ziektekosten	290	433	618	488	369	385	Health care
Ziekteverzuim	6	3	2	5	2	7	Absenteeism
Brancheoverschrijdend	28	25	45	87	101	86	Cross-industry

Bron: CBV

Tabel 12.8 **Klachten over levensverzekeringen****Complaints about life insurance**

	2003	2004	2005	2006	2007 ¹	2008	
Te behandelen klachten	2172	3 026	3 038	2 665	1 264		Complaints to be dealt with:
- in behandeling per 1 januari	381	423	440	536	654		- being dealt with as of 1 January
- nieuw ontvangen klachten	1791	2 603	2 598	2 129	610	2 295	- new complaints
Afgehandeld:	1749	2 586	2 502	2 011	1 264		Complaints dealt with:
- niet ontvankelijk	160	326	128	83	29	727	- inadmissible
- informatief	7	462	399	220	108	0	- information and advice
- geseponeerd	37	211	255	324	281	29	- dropped/withdrawn
- niet voor toewijzing vatbaar	992	1 052	796	629	288		- not allowable
- ten gunste van klager	464	449	846	685	392		- settled in favour of the complainant
- anders afgehandeld	89	86	78	70	166		- settled in a different way
- onbemiddelbaar						132	- not employable
- ongegrond						263	- baseless
- aanbeveling						479	- recommendation
- resultaat						333	- result
In behandeling per 31 december	423	440	536	654	0	332	Being dealt with as of 31 December

Bron: SKV/Kifid

¹ Cijfers eerste kwartaal; per 1 april 2007 is het klachtenregime gewijzigd met de introductie van het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (Kifid).

¹ First quarter data; as of April 1st 2007 the complaints regime has changed with the introduction of the Financial Services Complaints Institute (Kifid).

Tabel 12.9 **Klachten over pensioenverzekeringen****Complaints about pension insurance**

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
Nieuw ontvangen klachten	552	642	616	725	662	738	New complaints
Afgehandeld	547	616	599	657	654	646	Complaints dealt with
Niet ontvankelijk	110	99	79	113	94	126	Inadmissible
Informatief	221	276	232	283	168	154	Information and advice
Ten gunste van klager	86	80	119	105	140	102	Settled in favour of the complainant
Niet ten gunste van klager	81	89	104	101	188	159	Not allowable/rejected
Verwezen naar eigen procedure van het fonds	38	60	47	47	39	38	Referred to the fund's own procedure
Doorverwezen	11	12	18	8	25	67	Referred to others
In behandeling per 31 december ¹		31		85		100	Being dealt with as of 31 December ¹

Bron: Ombudsman Pensioenen

¹ Het Verslag van werkzaamheden van de Ombudsman Pensioenen verschijnt om het jaar.¹ The Ombudsman Pensions reports bi-annually.

Opmerkingen, ideeën of suggesties bij deze of andere tabellen?
Mail uw reactie naar: info@verzekeraars-cvs.nl

Tabel 12.10 **Klachten over schadeverzekeringen****Complaints about non-life insurance**

	2003	2004	2005	2006	2007 ¹	2008	
Te behandelen klachten	4 043	4 460	3 585	3 472	1 297		Complaints to be dealt with
- in behandeling per 1 januari	742	758	717	589	610		being dealt with as of 1 January
- nieuw ontvangen klachten	3 301	3 702	2 868	2 883	687	1 527	new complaints
Afgehandeld	3 285	3 743	2 996	2 862	1 297		Complaints dealt with
- niet ontvankelijk	278	586	211	222	106	687	- inadmissible
- informatief	520	555	785	655	230	35	- information and advice
- geseponeerd	7	15	4	14	3	44	- dropped
- niet voor toewijzing vatbaar	1 135	1 059	841	721	372		- not allowable
- ten gunste van klager	961	851	759	715	285		- settled in favour of the complainant
- anders afgehandeld	384	677	396	535	301		- settled in a different way
- onbemiddelbaar						76	- not employable
- ongegrond						254	- baseless
- aanbeveling						3	- recommendation
- resultaat						301	- result
In behandeling per 31 december	758	717	589	610	0	127	Being dealt with as of 31 December

Bron: SKV/Kifid

¹ Cijfers eerste kwartaal; per 1 april 2007 is het klachtenregime gewijzigd met de introductie van het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (Kifid).

¹ First quarter data; as of April 1st 2007 the complaints regime has changed with the introduction of the Financial Services Complaints Institute (Kifid).

Tabel 12.11 **Klachten over zorgverzekeringen****Complaints about health care insurance**

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
Te behandelen klachten							Complaints to be dealt with
Nieuw ontvangen klachten	1 226	1 392	1 438	1 494	1 440	1 517	New complaints
Totaal afgehandeld	1 140	1 262	1 370	1 336	1 407	1 452	Complaints dealt with
Doorgezonden ¹	99	101	142				Passed on ¹
Geseponeerd/ingetrokken ¹	20	128	232				Dropped/withdrawn ¹
Informatie verstrekt ¹	186	147	157				Information provided ¹
Zonder verbetering voor de klager ¹	433	509	432				Settled without betterment for the complainant ¹
Met verbetering voor de klager ¹	402	377	407				Settled with betterment for the complainant ¹
Succesvolle bemiddelingen				841	663	683	Successfull mediation
In behandeling per 31 december ¹	86	130	68				Being dealt with as of 31 December ¹

Bron: Ombudsman Zorgverzekeringen

¹ Reeks gestaakt omdat de registratiewijze is veranderd.¹ Data gathering ended with the change in manner of recording as of 2006.

Veelvoorkomende begrippen

Aansprakelijk vermogen

Het aansprakelijk vermogen van een verzekeringsmaatschappij bestaat uit de volgende componenten

1. eigen vermogen: dit wordt gevormd door het geplaatste aandelenkapitaal, het geplaatst waarborgkapitaal, de reserves, de onverdeelde winst minus de obligo en het onverrekend verlies;
2. minderheidsbelang van derden in geconsolideerde deelnemingen;
3. achtergestelde leningen.

Aansprakelijkheidsverzekering

Verzekering die de schade vergoedt, als de verzekerde als gevolg van tegen hem gerichte aanspraken uit de wet of overeenkomst een bedrag aan een ander moet betalen. Er zijn verschillende vormen van aansprakelijkheidsverzekeringen, voor particulieren en bedrijven. Soms is het sluiten van een aansprakelijkheidsverzekering wettelijk verplicht, bijvoorbeeld bij motorrijtuigen.

Afkoop

Beëindigen van een verzekeringsovereenkomst door de verzekeringnemer, eerder dan oorspronkelijk is afgesproken. De waarde die de verzekering op het moment van afkopen heeft, wordt daartoe uitgekeerd aan de verzekeringnemer. Afkoop kan alleen plaats hebben bij levensverzekeringen met een spaarelement.

Arbeidsongeschiktheidsverzekering (AOV)

Verzekering tegen financiële gevolgen van arbeidsongeschiktheid. Particuliere verzekeringen kennen twee onderdelen:

- rubriek A: tot maximaal 12 maanden na het intreden van de (gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheid;
- rubriek B: na 12 maanden na het intreden van de (gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheid tot uiterlijk het bereiken van de eindleeftijd.

Voor beide rubrieken geldt dat de hoogte van de uitkering wordt bepaald door de hoogte van de verzekerde jaarrente en de mate van ongeschiktheid om het eigen of een gelijkwaardig beroep uit te oefenen.

Definitions

Available national income

The available national income is formed by the national income plus the balance of the transfers to and from abroad (see also: domestic product, national income).

Consumption expenditure

Consumption expenditure is domestic consumer spending on goods and services to non-productive effect or received from imports.

Costs

Costs include direct and imputed costs connected with salaries, social security premiums and other personnel costs, depreciation, housing, commission, etc.

Disability insurance

Insurance against the financial consequences of disability.

Individual insurance can be divided into:

- A: up to 12 months after the commencement of partial disability;
- B: 12 months after the commencement of the (partial) disability, until the age of expiry at the latest.

The level of payment is determined by the amount of the insured annuity and the person's degree of disability in practising his own or an equivalent profession.

Domestic product

The domestic product is the total amount of the added value of all domestic sectors (see also: national income, available national income).

Group/individual

Individual policies focus on the kind of insurance and insured capital individuals need. They usually relate to one person or a few family members/spouses per insurance contract. Group policies usually deal with a group of five or more employees.

Beschikbaar nationaal inkomen

Het beschikbaar nationaal inkomen wordt gevormd door bij het nationaal inkomen het saldo van de inkomensoverdrachten om niet op te tellen (zie ook: binnenlands product, nationaal inkomen).

Binnenlands product

Het binnenlands product is het totaal van bedragen van de toegevoegde waarde van de binnenlandse sectoren (zie ook: nationaal inkomen, beschikbaar nationaal inkomen).

Branchegroepen

Bij schadeverzekeringen worden gegevens gerangschikt naar verschillende productgroepen. Dat zijn:

medische varia: ziektekosten, arbeidsongeschiktheid (AOV), reis;

motorrijtuigen: wettelijke aansprakelijkheid en casco;

transport (wettelijke aansprakelijkheid): weg, lucht, water, rail;

brand: brand, inbraak, storm, water, glas;

overige varia: aansprakelijkheid, rechtsbijstand, reis, krediet.

Waar een verzekeringsproduct als nevenproduct verbonden is aan een hoofdverzekering (b.v. motorrijtuigrechtsbijstand) geldt het hoofdproduct als branchegroep waarbij het is ingedeeld.

De reisverzekering valt onder medische varia waar het letselschade betreft; is er sprake van materiële schade (inbraak, diefstal e.d.), dan valt die schade onder overige varia.

Collectief/individueel

Individuele verzekeringen zijn, wat soort verzekering en verzekerd kapitaal betreft, afgestemd op de behoefte van een individu. Het gaat hierbij doorgaans om een persoon of enkele familieleden/partners per verzekeringscontract.

Collectieve verzekeringen zijn verzekeringen die worden afgesloten voor een groep van doorgaans 5 of meer werknemers. Het contract wordt gesloten door de werkgever.

Consumptieve bestedingen

Onder consumptieve bestedingen wordt verstaan de aanwending van goederen en diensten voor niet-productieve doeleinden die in het binnenland zijn voortgebracht dan wel uit invoer zijn verkregen.

The contract is concluded by the employer.

Guarantee Fund for Motorised Traffic

Special fund for payments in the event of accidents where the guilty party is unidentified or uninsured.

Import and export

Imported or exported goods are not registered in the tables in conformity with the amounts actually paid, but at the value of products at the moment they are brought into the Dutch free market. The value of the imported goods also includes the costs of transport and insurance of the goods abroad. In the export value similar costs are only included in so far as they relate to domestic transport.

Insurance

Insurance involves an agreement between an insurer and a policy holder.

The policy holder is obliged to pay an insurance premium; the obligation of the insurer is to cover the insured party should a covered event which causes loss occur. In the case of life insurance, the insurer is obliged to pay at a certain moment: in the event of death or at an agreed date.

Insurance policy

An insurance policy is a document recording an insurance agreement in writing. The insurance policy includes, among other things, the rights and duties of the policy holder, the insured party/parties and the insurer.

Insurance premium

The insurance premium is the price paid by, or on behalf of, an insured party for an insurance. Sometimes 'premium' refers to the premium income of the insurer (see premium income).

Insured

The insured party is the one whose life, health or possessions are insured.

Individueel/collectief: zie collectief/individueel

Interest

Interestbaten zijn de opbrengsten uit beleggingen.

In-, uitvoer

De goederen van invoer en uitvoer zijn in de tabellen niet geregistreerd conform de feitelijk te betalen bedragen, maar tegen de waarde die deze goederen hebben op het moment dat zij in en uit het Nederlandse vrije verkeer worden gebracht. De waarde van de ingevoerde goederen omvat tevens de kosten die samenhangen met het vervoer en de verzekering van de betrokken goederen in het buitenland. In de uitvoerwaarde worden dergelijke kosten uitsluitend begrepen voor zover ze betrekking hebben op het binnenlandse traject.

Investerings

Investerings (in vaste activa) zijn aankopen van vaste activa door bedrijven en overheid met als bestemming de inzet in het productieproces, alsmede overeenkomstige activa in eigen beheer geproduceerd. Tot de vaste activa worden goederen gerekend met een levensduur langer dan een jaar (inclusief de aan deze goederen verbonden diensten).

Kosten

Kosten omvatten zowel directe als toegerekende kosten uit hoofde van: salarissen, sociale lasten en overige personeelskosten, afschrijvingen, huisvesting, provisie e.d.

Macro-economische gegevens

De indeling van de macro-economische gegevens in de tabellen is gebaseerd op de macro-economische vergelijking:
nationaal product + invoer = consumptie + investering + uitvoer (inclusief de overheidsbestedingen).

Nationaal inkomen

Het nationaal inkomen is de waarde van het binnenlands product + de per saldo uit het buitenland ontvangen primaire inkomens (zie ook: beschikbaar nationaal inkomen, binnenlands product).

In the case of non-life insurance, the insured party and the policy holder are usually the same person.

In the case of life insurance, a very precise distinction is made between the insurer, the policy holder, the insured party and the beneficiary.

The policy holder is the one who concludes the contract and usually pays the premium. The insured party is the person whose life is insured. The beneficiary is entitled to the payment. A single person may be the policy holder, insured party and beneficiary.

Interest

Interest consists of receipts from investments.

Investments

Investments (in fixed assets) are purchases of fixed assets by businesses and public authorities for use in the production process, as well as similar assets produced in-house. Fixed assets are goods that will last longer than one year (the attached services included).

Liability insurance

Insurance to compensate the loss when the insured party has to pay for the damage caused by his behaviour towards others, or arising from claims addressed to him by law or agreement. There are different forms of liability insurance for individuals and businesses. Liability insurance is sometimes compulsory by law, for example in the case of motor vehicles.

Macroeconomic data

The division of macroeconomic data in the tables is based on the macroeconomic equation:
national product + import = consumption + investment + export (including government expenditure).

Nationale besparingen

Nationale besparingen zijn het verschil tussen het beschikbaar nationaal inkomen en de consumptieve bestedingen.

Ombudsman Financiële Dienstverlening

Een Ombudsman probeert een klacht of een geschil via de weg van de bemiddeling op te lossen. Dit houdt in dat de Ombudsman in overleg met de klager en de verzekeringsmaatschappij en/of assurantietussenpersoon een bevredigende oplossing voor een geschil tracht te vinden.

Polis

Een polis is een document waarin het bestaan van een verzekeringsovereenkomst schriftelijk is vastgelegd. De polis omvat onder meer de rechten en plichten van verzekeringnemer, verzekerde(n) en verzekeraar.

Premie

De premie is de prijs die door of ten behoeve van een verzekerde wordt betaald voor een verzekering.

Soms wordt met premie ook het premie-inkomen van de verzekeringsmaatschappij bedoeld (zie aldaar).

Premie-inkomen (schadeverzekeraars)

Het premie-inkomen is het totaalbedrag van de door verzekeraars ontvangen premies.

Met premie-inkomen hangen nog andere begrippen samen:

- **geboekte premie-inkomen:** het totaalbedrag van de gedurende een periode ontvangen dan wel opeisbaar geworden premies. Een deel van de geboekte premie heeft betrekking op dekking van risico's in een volgende periode; het deel van het geboekte premie-inkomen dat bestemd is voor de dekking van deze risico's is nog niet verdiend (= overlopende premie) en telt dus niet mee met het verdiende premie-inkomen. Omgekeerd is een deel van de in een vorige periode ontvangen premie bestemd voor dekking van het risico in de betreffende periode; dit wordt bij het geboekte premie-inkomen opgeteld om te komen tot het verdiende premie-inkomen;
- **verdiende premie-inkomen** is geboekte premie-inkomen minus het nu geboekte premie-inkomen t.b.v. risico in volgende perioden plus eerder

National income

National income is the value of the domestic product plus the balance of primary incomes coming from abroad (see also: available national income, domestic product).

Non-life insurance classes

Accident and health: medical expenses, disability, travel.

Automobile insurance: third party and motor hull. Transport insurance.

Fire and other property risks: fire, burglary, storm, water, glass.

Other non-life insurance: liability, legal expenses, travel, credit.

When an insurance is attached to a master insurance, it comes under the master insurance class.

Financial Services Ombudsman

An Ombudsman attempts to deal with a complaint or resolve a dispute through mediation. Hence an Ombudsman will try to find a solution that satisfies all parties through consultation with the complainant and the insurance company and/or insurance agent.

Operating result

The following definitions apply:

- **pre-tax profit/loss for non-life:** the net earned premium less total claims, costs, commission, and miscellaneous costs, excluding reinsurance premiums;
- **pre-tax profit/loss interest included for non-life** (direct domestic business): the earned premium income plus the imputed interest less claims, costs and commission;
- **technical result for life:** the balance of earned premiums (reinsurance excluded) return on investments, other profits of the technical account, less -changes of the technical provisions, commitments and deductions, costs and interest and other charges;
- **pre-tax profit/loss for life:** the balance of premiums, interest and other receipts less the provision for (future) commitments, payments, surrenders, profit intended for

geboekte premie-inkomen t.b.v. risico dat nu wordt gelopen;
of: verdiende premie-inkomen is het geboekte premie-inkomen plus
voorziening premies primo (incl. wiskundige voorziening) minus voorziening
premie ultimo (incl. wiskundige voorziening) plus interesttoevoeging
wiskundige voorziening;

- **premie-inkomen eigen rekening** is het premie-inkomen minus het bedrag
aan premie dat een verzekeraar betaalt aan de herverzekeraar waarmee door
een verzekeraar geleden schade wordt vergoed door de herverzeke- raar.
Dus geboekte premie eigen rekening is geboekte premie minus de geboekte
herverzekeringspremie;
- **bruto premie-inkomen** is het premie-inkomen zonder de aftrek van de
herverzekeringspremie;
- **premie-inkomen directe zaken** is het premie-inkomen uit verzekeringen
anders dan die welke zijn gesloten door herverzekeraars;
- **nettopremie** is de door de verzekerde te betalen brutopremie exclusief
opslagen voor kosten waaronder provisie e.d. Bij schadeverzekeringen is de
nettopremie gelijk aan de gemiddelde (te verwachten) schade per polis.

Provisie

Provisie omvat de betalingen aan het intermediair wegens bemiddeling.

Rendementsmaatstaven

Het rendement is het gemiddelde reële rendement van alle guldens- en euro-
obligatieleningen uitgegeven door de Staat der Nederlanden. Zij moeten
voldoen aan criteria die betrekking hebben op de looptijd, de wijze, de duur en
de hoogte van de notering in de Officiële Prijscourant van Euronext te
Amsterdam. Per lening wordt uitgegaan van de, op de vijf- tiende en op de
laatste dag van iedere maand, bekende middenkoers.

De middenkoers is de halve som van de laagste en de hoogste in de Prijs-
courant gepubliceerde koers.

Het verschil tussen S-, T- en U-rendement is, naast de techniek van de bere-
kening, in hoofdzaak de looptijd van de gebruikte leningen.

Resultaat

Onder resultaat worden verschillende begrippen gebruikt:

- **branche resultaat (voor belastingen)**: bij schadeverzekeringsmaatschap-
pijen is de verdiende premie eigen rekening minus de geleden schade eigen
rekening, kosten, provisie en diverse lasten, exclusief herverzeke-

policy holders, costs, commission and other
miscellaneous costs.

Payments

Payments are made by insurers to, or on behalf of, an insured
party or beneficiary. In so far as no payment has been made
but is anticipated the commitment results in an addition to the
provision. Payments also include the costs of an independent
survey, hardship money and the like. Losses which can be
recovered from other insurers (reinsurers not included, see
below) are not included in the total amount paid out.
Payments are made subsequent to death or as a result of loss
of assets, bodily injury, disease, income-loss or other
misfortune resulting from unexpected circumstances.
The heading also includes payments agreed in advance to
insured-parties upon attaining a certain age.

In the case of non-life insurance reference is made to loss.

There is a difference between booked and suffered loss.

- **booked claim** is the sum of the damage payments over a
certain period of time;
- **suffered losses**: total payments and commitments in
connection with claims occurring over a period of time plus
extra commitments arising from claims of less recent date
which have meanwhile become apparent.

As in the case of premium income a distinction can be made
between gross and net figures. The gross figure is prior to the
deduction of compensation under reinsurance contracts.

Payments under life insurance policies can be divided into
two main groups:

1. **capital payments**: a payment of the entire sum insured;
2. **annuity payments**: periodic payments.

Premium income (non-life)

Premium income is the total amount of premiums received by
insurers.

The following definitions are also linked to premium income:

ringspremies;

- **resultaat na interest:** bij schadeverzekeringen (directe zaken binnenland) is het verdiende premie-inkomen plus de toegerekende interest minus geleden schade, kosten en provisie;
- **technisch resultaat** bij levensverzekeringsmaatschappijen is de verdiende premie exclusief herverzekeringspremies, beleggingsopbrengst en overige baten technische rekening minus de uitkeringen eigen rekening, mutatie technische voorzieningen, winstdelingen en kortingen, bedrijfskosten, beheerskosten en rentelasten alsmede overige lasten technische rekening;
- **winst/verlies (voor belastingen):** bij levensverzekeringsmaatschappijen. Winst/verlies zijn de premies, interest en diverse andere baten minus de voorziening van (toekomstige) verzekeringverplichtingen, uitkeringen, afkopen, winst bestemd voor polishouders, kosten, provisie en diverse andere lasten.

Schade: zie uitkering

Sociale zekerheid

Onder de term sociale zekerheid vallen werknemersverzekeringen, volksverzekeringen en sociale voorzieningen.

- werknemersverzekeringen zijn:
  - ZW: ziektewet
  - WAO: wet op de arbeidsongeschiktheid
  - WW: werkloosheidswet
  - ZFW: ziekenfondswet
  - WIA: wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
- volksverzekeringen zijn:
  - AOW: algemene ouderdomswet
  - AWW: algemene weduwen- en wezenwet
  - AAW: algemene arbeidsongeschiktheidswet
  - AWBZ: algemene wet bijzondere ziektekosten
  - Anw: algemene nabestaandenwet
- sociale voorzieningen zijn:
  - TW: toeslagenwet
  - IOAW: wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
  - IOAZ: wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeids-

- **booked premium income:** the total amount that has been received or owed during a period of time. Some of the booked premium relates to the covering of risks in a subsequent period; this part of the booked premium has not yet been earned and is not counted as part of the earned premium income. By the reverse token some of the premium received in an earlier period is intended to cover the risk in the current period. This is added to the booked premium income to arrive at the earned premium income;
- **earned premium income** is booked premium income less booked premium income for risks in subsequent periods plus earlier booked premium income for risks currently being incurred; or: earned premium income is the booked premium income plus the premiums paid in advance in the previous year (incl. mathematical provision) less the paid in advance premiums exposed to loss (incl. mathematical provision) plus the mathematical provision interest addition;
- **net premium income:** is the premium income minus the amount which the insurer pays to the reinsurer. The insurer is compensated for loss by the reinsurer. Consequently net premium income is booked premium income less the booked reinsurance premium;
- **gross premium income:** is the premium income without deduction of the reinsurance premium;
- **premium income direct business:** is the premium income originating from insurances excluding reinsurance contracts;
- **net premium:** is the gross premium excluding costs and commission, etc. In the case of non-life insurance the net premium equals the average (expected) claim per policy.

Savings/Savings funds

- **nominal deposits registered:** the total savings of all the participants of a savings fund collected over a series of years;

ongeschikte zelfstandigen
ABW: algemene bijstandswet
WAZ: wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen
WAJONG: wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jong gehandicapten
AOK: arbeidsongeschiktheidskas

Spaarkapitaal/Spaarkassen

- **nominaal ingeschreven spaarkapitaal** is de totale som aan spaargelden die alle deelnemers aan een spaarkas over een reeks van jaren bijeenbrengen;
- **nieuwe spaarkasinschrijvingen** zijn het totaal aan te verwachten spaargelden over een reeks van jaren vermeld in nieuwe spaarcontracten;
- **spaartegoed** is het totaal aan gestorte spaargelden, inclusief beleggingsopbrengsten;
- **spaarstortingen** zijn de door banken of spaarkassen werkelijk ontvangen stortingen.

Toegevoegde waarde

De toegevoegde waarde is het verschil tussen de productiewaarde en de waarde van het verbruik in het productieproces. Bruto wil zeggen: vóór aftrek van afschrijvingen; het begrip marktprijzen wil zeggen: vóór aftrek van het saldo van de indirecte belastingen en de subsidies (zie ook: binnenlands product).

Uitkering

Uitkeringen zijn betalingen door verzekeraars aan of ten behoeve van verzekerden/begunstigden. Voorzover uitkering nog niet heeft plaatsgevonden, maar wel wordt voorzien, leidt de betalingsverplichting bij de verzekeraar tot een toevoeging aan de voorziening. Uitkering/schade omvat soms ook de kosten van externe expertise, smartengeld e.d.

Schade die kan worden verhaald op andere verzekeraars (excl. herverzekeraars – zie hierna) of op anderen, wordt niet meegeteld voor het totaalbedrag van de uitkeringen.

De uitkering is het gevolg van overlijden of een door een verzekerde geleden vermogensverlies, letsel, ziekte, inkomensderving of anderszins als gevolg van een onvoorziene gebeurtenis. Ook behoren hiertoe de uitkeringen in het geval de verzekerde een van tevoren afgesproken leeftijd bereikt.

- **new savings funds deposits:** the total savings to be expected over a series of years in new savings contracts;
- **savings balance:** the total of deposited savings including investment proceeds;
- **savings funds deposits:** the total of deposits as actually received by banks or savings funds.

Social security

Social security includes contributory employee insurances, national insurances and social provisions.

- employee insurances are:
  - sickness benefits act
  - disability insurance act
  - unemployment insurance act
  - compulsory health insurance act
- national insurances are:
  - general old age pension act
  - general widows and orphans act
  - general disability benefits act
  - exceptional medical expenses act
  - general surviving relatives act
- social provisions are:
  - disability supplementary benefits act
  - act on income provisions for older and partially disabled workers
  - act on income provisions for older and partially disabled, formerly self-employed
  - young disabled persons act
  - national assistance act

Statutory interest rate

Since 2 December 2002 DNB uses two kinds of statutory interest rate:

- the statutory interest rate for commercial transactions, which derives from an European Directive. A commercial transaction is a transaction between undertakings or

Bij schadeverzekeringen wordt gesproken van schade. Onderscheid kan worden gemaakt tussen geboekte schade en geleden schade.

- **geboekte schade** is gelijk aan de som van de schadebetalingen gedurende een periode;
- **geleden schade** is het totaal van betalingen en overig verschuldigd geworden bedragen in verband met schaden die optreden gedurende een periode, vermeerderd met het saldo van inmiddels gebleken extra-verplichtingen op schaden van oudere datum.

Evenals bij het premie-inkomen kan onderscheid worden gemaakt tussen **bruto schade** en **schade eigen rekening**: het brutobedrag is voor aftrek van de vergoeding uit hoofde van herverzekeringscontracten.

Uitkeringen bij levensverzekeringen vallen in 2 hoofdgroepen uiteen:

1. **kapitaaluitkering**: een uitkering van een bedrag ineens;
2. **rente-uitkeringen**: periodieke uitkeringen van bedragen.

Verzekeraar: zie **verzekering**

Verzekering

Een verzekering is een overeenkomst tussen verzekeraar en verzekeringnemer. De verzekeringnemer is verplicht premie te betalen. De plicht van de (schade)-verzekeraar is de verzekerde schadeloos te stellen als er zich een gedekte schadeveroorzakende gebeurtenis voordoet.

Bij levensverzekeringen verplicht de verzekeraar zich tot een uitkering op een bepaald moment: bij overlijden of juist bij in leven zijn van de verzekerde/begunstigde op een vooraf vastgesteld moment.

Verzekerde is degene van wie het leven, de gezondheid of bezittingen of ander belang zijn verzekerd.

De verzekerde en de verzekeringnemer zijn bij schadeverzekeringen veelal een en dezelfde persoon.

Bij levensverzekeringen is een strikt onderscheid tussen verzekeringnemer, verzekerde en begunstigde: verzekeringnemer is degene die het contract afsluit en meestal de premie betaalt. Verzekerde is degene wiens leven is verzekerd.

Begunstigde is degene die recht heeft op de uitkering. Iemand kan zowel verzekeringnemer, verzekerde als begunstigde zijn.

between undertakings and public authorities;

- the statutory interest rate that was used prior to 2002 which continues to apply to non-commercial transactions e.g. a transaction between a retailer and a consumer.

Surrender

Termination of an insurance contract by the policy holder earlier than originally agreed.

The value of the policy at that moment is paid to the policy holder. Surrender can only take place in the case of life insurance with a savings element.

Technical provisions

Technical provisions items on the balance sheet result from obligations of insurers to the policy holders. They may comprise commitments arising from future payments on submitted or expected claims and commitments arising from future payments (lump sum or annuity) for life and pension insurance.

The technical provisions also include the balance of savings funds.

In the case of non-life insurance a distinction can be made between the provision for premium (see also premium income), mathematically determined provisions in connection with the increasing risk at higher ages (in the case of health and disablement), and provisions for claims (the lump sum or annuity payment). Technical provisions in some cases also include provisions connected with the costs of settling payments. In establishing the present scale of future commitments account is taken of future interest receipts deriving from investment of reserves. This is notably important in the case of long-term provisions (life, pension, periodic loss payments, mathematically determined provisions)

Voorzieningen, technische

Technische voorzieningen zijn bedragen op de balans van de verzekeraar die voortvloeien uit verzekeringstechnische verplichtingen van verzekeraars aan de polishouders.

Deze kunnen bestaan uit verplichtingen uit hoofde van toekomstige betalingen op reeds ingediende claims of nog te verwachten claims, alsmede uit verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen (ineens of als periodieke uitkering) bij levens- en pensioenverzekeringen.

De technische voorzieningen omvatten ook het tegoed van spaarkassen. Bij schadeverzekeringen kan onderscheid worden gemaakt tussen de voorziening overlopende premies (zie onder premie-inkomen), wiskundig bepaalde voorzieningen in verband met het stijgend risico bij hogere (bij ziektekosten en arbeidsongeschiktheid) en voorziening schaden (betaling ineens of periodieke uitkering).

De technische voorzieningen omvatten in voorkomende gevallen tevens voorzieningen in verband met kosten van afhandeling van uitkeringen.

Bij het vaststellen van de huidige omvang van de toekomstige verplichtingen wordt rekening gehouden met toekomstige interestbaten, die voortvloeien uit belegging van die reserves. Dit is met name van belang bij langetermijnvoorzieningen (leven, pensioen, periodieke schade-uitkeringen, wiskundig bepaalde voorzieningen).

Waarborgfonds Motorverkeer

Fonds dat vergoedingen uitkeert na schade veroorzaakt door een onverzekerde motorrijtuig of als de dader onbekend is.

Wettelijke rente

Sinds 2 december 2002 kent DNB twee soorten wettelijke rente:

- de wettelijke rente voor handelstransacties, die voortvloeien uit een Europese richtlijn. Handelstransactie is een transactie tussen ondernemingen of tussen ondernemingen en overheidsinstanties;
- de wettelijke rente die ook al voor 2002 bestond; deze blijft gelden voor niet- handelstransacties (= bijvoorbeeld een transactie tussen een winkelier en een consument).

Value added

Value added represents the value 'added' to the product in the course of production.

Gross: before depreciation.

Market prices: before deduction of indirect taxes and subsidies.

Yields

The yield is the average return of all fixed interest security bonds issued in Dutch guilders or euros by the Dutch government. The bonds in the basket on which the average yield is based, will have to respond to certain criteria like

the contracted term, time to maturity and quotation in the official pricelist of Euronext in Amsterdam. For each loan the

middle price on the 15th and the last day of the month is used for the calculations. The middle price is half the sum of the lowest and highest quotation on the official Euronext pricelist.

Beside different calculation techniques, the difference between the yields S, T and U, mainly consists of the term of the used loans.

Trefwoordenregister

Aansprakelijkheid

kerngegevens	8.1
premie-inkomen	8.1

Afkoop

levensverzekering	10.5
	10.6

Anw

premie (bijdragen)	2.8
uitkeringen	2.9

AOW

premie (bijdragen)	10.1
	2.8
uitkeringen	10.1
	2.9

Assurantiebemiddeling

aantal personen	4.6
inschrijvingen	4.4
kosten	4.7
ontvangsten	4.8
provisie	4.8
	4.9
rechtsvorm	4.5

Auto

aantal polissen (index)	7.1
consumentenprijsindex	2.5

AVP

claimfrequentie	5.11
	8.1
gemiddelde schade	5.10
	8.1
premie per post	5.3

AWBZ

premie (bijdragen)	2.8
uitkeringen	2.9

Bedden (ziekenhuis)

aantal	9.4

Bedrijven

aantal	3.1
	3.2
	6.1
	7.1
	8.1
	9.1

Beleggingen

schadeverzekeraars	5.9
levensverzekeraars	10.8

Beroepsbevolking

Nederland	1.6

Beroepsziekten

algemeen	8.4

Besparingen

nationale	2.1
overheid	2.1
overig	2.1

Bestedingen

bestedingen	2.4
consumptief	2.1
huishouden	2.4
inkomen	2.4
uitgaven	2.4
verzekeringen	2.4

Beursindices

Belangrijkste beurzen	2.12

Bevolking

aantal werkenden	1.6
buitenland	1.8
huishouden	1.5
kerngegevens	1.1
leeftijd	1.2
levensverwachting	1.7
	1.9
migratie	1.1
	1.3
mutaties	1.3
sterfte	1.4

Binnenlands product

algemeen	2.1
	2.2

Bouw		Bruto binnenlands product		Dividend	
algemeen	2.1	algemeen	2.1	op gewone aandelen	2.6
			2.2		
Brancheresultaat		Europese Unie	2.13	Farmaceutische hulp	
brand	3.4			uitgaven	9.2
leven	3.1	Buitenland			
	3.4	bruto binnenlands product	2.13	Fiets-ongeval	
motorrijtuigen	3.4	premie-inkomen	2.14	doden	7.8
ongevallen en ziekte	3.4			gewonden	7.9
overige varia	3.4	Claimfrequentie			
schade	3.1	aansprakelijkheid	8.1	Fraude	
	3.4	algemeen	5.11	gemelde fraude	12.7
transport	3.4	brand-inboedel	6.1		
		brand-woonhuizen	6.1	Fysiotherapeuten	
Brand		inbraak-inboedel	6.1	aantal	9.4
geboekte schade	5.4	personenauto's WA	7.1		
kerngegevens	6.1	rechtsbijstand	8.2	Gehandicapten	
premie-inkomen	5.2	reis	8.3	uitgaven	9.2
Branden		Consumentenprijsindex		Gezinsrechtsbijstand	
grote branden	6.5	algemeen	2.1	aantal polissen/index	8.2
met/zonder schade	6.3		2.5	aantal maatschappijen	8.2
oorzaak	6.4			claimfrequentie	8.2
		Consumptief krediet		gemiddelde schade	8.2
Bromfiets		algemeen	2.3	premie-inkomen	8.2
vervoersmodaliteit	7.3			resultaat na interest	8.2
nieuwe verkoop	7.5	Diefstal		schade	8.2
diefstal	7.6	algemeen	6.1		
		voertuigen	7.6	Gezondheidszorg	
Bromfiets-ongeval				uitgaven	9.2
doden	7.8	Distributiekanaal			
gewonden	7.9	soort verzekering	4.2	Huisartsen	
			4.3	aantal	9.4
				contacten met	9.5

Huishoudens		Kerngegevens		balans	10.7
algemeen	1.5	alg. aansprakelijkheid	8.1	beleggingen	10.8
bestedingen	2.4	bevolking	1.1	beleggingseenheden	10.9
consumentenprijsindex	2.5	brand	6.1	bruto premie-inkomen	10.1
naar omvang (Nederland)	1.5	economisch; buitenland	2.13		10.2
		economisch; Nederland	2.1	geldverzekering	10.9
Hypotheken		inkomensderving	9.1	individueel	10.9
hypotheekvorm	12.6	leven	10.1	kerngegevens	10.1
inkomensklasse	12.5	motorrijtuigen	7.1	klachten	12.8
		rechtsbijstand	8.2	kosten en provisie	3.1
Inboedelverzekering		reisverzekering	8.3	marktaandeel	10.3
aantal polissen	6.1				10.4
brand	6.1	Klachten		nieuwe polissen	10.9
claimfrequentie	5.12	levensverzekeringen	12.8	portefeuille individueel	10.5
gemiddelde schade	5.11	pensioenverzekeringen	12.9	portefeuille collectief	10.6
premie per post	5.3	schadeverzekeringen	12.10	premie-inkomen maatschappijen	10.3
		zorgverzekeringen	12.11	premiebetaling	10.9
Industrie				productie	10.9
algemeen	2.1	Kosten		technisch resultaat	3.1
		schade/leven	3.1	verhoging	10.5
Inkomen					10.6
nationaal	2.2	Krediet		verzekerd kapitaal	10.9
		consumptief	2.3		
Inkomensderving				Loonkosten	
kerngegevens	9.1	Landbouw en visserij		marktsector	2.1
		algemeen	2.1		
Investerings				Maatschappijen	
bedrijven	2.1	Levensverwachting		aantal	3.1
vaste activa	2.2	algemeen	1.7		3.2
		buitenland	1.9	alg. aansprakelijkheid	8.1
Invoer				brand/natuurevenementen	6.1
algemeen	2.2	Levensverzekering		motorrijtuigen	7.1
		aantal ondernemingen	3.1	ongevallen	9.1
			3.2	premie-inkomen leven	10.3
					10.4

premie-inkomen schade	5.5	Ongevallen		premie-inkomen	11.1
	5.6	verkeer	7.1		11.2
rechtsbijstand	8.2		7.8	pensioenregelingen	11.7
voertuigcasco	7.1		7.9		
ziektekosten	9.1	WAO	2.11	Personenauto	
Medewerkers		Opstalverzekering		aantal	7.1
algemeen	3.1	branden	6.4	aantal polissen	7.1
		claimfrequentie	5.11	algemeen	7.1
Medische varia		gemiddelde schade	5.10	claimfrequentie WA	5.11
geboekte schade	5.4	premie per post	5.3	diefstal	7.6
geleden schade	9.1			gemiddelde schade	5.10
premie-inkomen	9.1	Ouderen		premie per post	5.3
		uitgaven	9.2	terugvindpercentage	7.6
Motorfiets		Particuliere consumptie		Personenauto-ongeval	
aantallen	7.4	algemeen	2.1	doden	7.8
doden	7.8			gewonden	7.9
gewonden	7.9	Penetratie verzekeringen		Polissen	
Motorrijtuigen		huishouden	12.3	aansprakelijkheid	8.1
diefstal	7.6	inkomen	12.2	inboedels/woonhuizen	6.1
geboekte schade	5.4	leeftijd	12.1	leven	10.5
kerngegevens	7.1	regio	12.4		10.6
motorrijtuigenpark	7.4				10.9
premie-inkomen	5.2	Pensioen		personenauto's	7.1
	5.7	algemeen	11.1	rechtsbijstand	8.2
	7.1	klachten	12.9		
rechtsbijstand	8.2	uitkeringen	11.3	Premie-inkomen	
verkopen	7.5			aansprakelijkheid	8.1
Nationaal inkomen		Pensioenfondsen		AOW	10.1
algemeen	2.2	aantal verzekerden	11.6	bedrijfstakpensioenfondsen	11.2
beschikbaar	2.2	balans	11.4	brand	6.1
		beleggingen	11.5	leven	3.1
		bruto uitkeringen	11.3		3.2
					10.2

	10.3	Schadebedrag		Sociale verzekeringen	
	10.4	aansprakelijkheid	8.1	Nederland	2.8
leven (per hoofd/land)	2.14	brand	6.1		2.9
motorrijtuigverzekeringen	7.1	gemiddeld	5.10		
ondernemingspensioenfondsen	11.2	motor	7.1	Spaarsaldi	
rechtsbijstand	8.2	rechtsbijstand	8.2	algemeen	2.3
schade	3.1				
	3.2	Schade-uitkering		Specialisten	
	5.2	aansprakelijkheid	8.1	aantal	9.4
	5.5	brand	6.1	contacten met	9.5
schade (per hoofd/land)	2.14	motorrijtuigen	7.1		
		rechtsbijstand	8.2	Sterfte	
				leeftijd/geslacht	1.4
Rechtsbijstand		Schadeverzekering		Tandartsen	
algemeen	8.2	aantal maatschappijen	3.1		
kerngegevens	8.2		3.2	aantal	9.4
premie per post	5.3	algemeen	3.1	contacten met	9.5
		balans	5.8		
Reisverzekering		beleggingen	5.9	Technische voorzieningen	
algemeen	8.3	brandschade	6.3	leven	10.7
		bruto geboekte premie	5.2	schade	5.8
Rendementsmaatstaven		claimfrequentie	5.11		
rendement S, T, U	2.7	gemiddelde bedragen	5.10	Transport	
		klachten	12.10	geboekte schade	5.4
Resultaat na belastingen		kosten en provisie	3.1	premie-inkomen	5.2
leven	3.1	omringende landen	5.7		7.2
schade	3.1	per maatschappij	5.5		
		premie-inkomen	5.2	Uitkeringen	
Resultaat na interest		technische voorzieningen	5.1	leven	10.1
aansprakelijkheid	8.1			pensioenfondsen	11.3
brand	6.1	Snorfiets		rechtsbijstand	8.2
motor	7.1	doden	7.8	schade	3.1
rechtsbijstand	8.2	gewonden	7.9	WAO	9.1
		verkoop	7.5	Ziektewet	9.1
Schade					
resultaat	3.1				

Uitvoer		WAO		Ziekenhuisbedden	
algemeen	2.2	premie (bijdragen)	2.8	aantal	9.4
		uitkeringen	2.9		
Varia (overige)			2.10	Ziektekosten	
geboekte schade	5.4		2.11	premie-inkomen	5.2
premie-inkomen	5.2		9.1		
		uitkeringsgerechtigden	9.1		
Verkeersmobiliteit		WAZ		Ziekteverzuim	
algemeen	7.3	premie (bijdragen)	2.8	verzuimpercentage	9.1
		uitkeringen	2.9		9.6
Verkeersongevallen			2.10	Ziektewet	
algemeen	7.1		2.11	uitkeringen	2.9
doden	7.8		9.1		9.6
gewonden	7.9	uitkeringsgerechtigden			
Verloskundigen		Werknemers		Zorgsector	
aantal	9.4	algemeen	3.1	financiering	9.3
				uitgaven	9.2
Verpleeghuizen		Winst na belastingen			
aantal bedden	9.4	levensverzekeraars	3.1		
		schadeverzekeraars	3.1		
Verzuimpercentage		Woningvoorraad			
algemeen	9.1	algemeen	6.2		
Waarborgfonds		Woonhuizen			
uitgekeerde claims	7.7	branden	6.1		
WAJONG		WW			
uitkeringsgerechtigden	2.10	premie (bijdragen)	2.8		
	2.11	uitkeringen	2.9		

Index

Absenteeism		Bicycles	7.9	Compulsory care insurance	
general	9.4	sales	7.5	benefits	2.9
Accident and health		Caravan	5.3	financing	9.3
claim amount	5.4	Cars		premium contributions	2.8
premium income	5.2	consumer price index	2.5	Construction	2.1
	4.10	Claim frequency		Consumers credit	
Accidents		fire-contents	6.1	general	2.3
invalidation	2.10	fire-dwellings	6.1	Contents	
traffic	7.1	general	5.11	claim frequency	5.11
	7.8	legal expenses	8.2	fire	6.1
	7.9	liability	8.1	Costs	
Accoucheurs		cars third party	7.1	non-life/life	3.1
number	9.4	travel	8.3	Credit	
Aggregate balance		Companies		consumers	2.3
life	10.7	accidents	9.1	Dentists	
non-life	5.8	cars accidental damage	7.1	number	9.4
Beds (hospital)		fire/natural events	6.1	visits to	9.5
number	9.4	general liability	8.1	Disability	
Benefits		health	9.1	benefits	9.1
disability	9.1	legal expenses	8.2		2.9
legal expenses	8.2	number	3.1	premium (contribution)	2.8
life	10.1	premium income life	3.2	beneficiaries	9.1
non-life	3.1	Complaints	10.2	Disabled	
pension funds	11.3	health care insurance	12.11	expenditure	9.2
Sickness Benefits Act	9.1	life insurance	12.8		
		non-life insurance	12.10		
		pension insurance	12.9		

Distribution channel		premium per policy	5.3	Hospitalization	9.5
type of insurance	4.2			expenditure	9.2
	4.3	Foreign			
		economic key figures	2.1	Hospitals	
Domestic product	2.13	gross domestic product	2.13	number of beds	9.4
general	4.2	premium income	5.2		
		Fraud	12.7	Households	
Dwellings		reported fraud	12.7	by size	1.5
claim frequency	8.3			consumer price index	2.5
fire	6.1	General Old Age Pension Act		spending	2.4
		benefits	11.1		
Elderly		premium income	11.1	Housing stock	
expenditure	9.2			general	6.2
		General practitioners		Import	2.2
Employees	3.1	number	9.4		
		visits to	9.5	Income	
Enterprises		General Surviving Relatives Act		national	2.2
number	6.1	benefits	2.9		
		premium contributions	2.8	Insurance office	
Family	8.2			commission	4.8
household	1.1	Gross domestic product		costs	4.7
legal expenses	8.2	agriculture and fisheries	2.1	legal form	4.5
		construction	2.1	number of employees	4.6
Family legal expenses		European Union	2.13	receipts	4.8
claim frequency	8.2	manufacturing	2.1	register	4.4
number of policies/index	8.2	Guarantee Fund	7.7		
		claims submitted	7.7	Interest income	
Fire				life	3.1
cause	6.4	Health care		non-life	3.1
claim amount	5.4	expenditure	9.2	pension funds	3.1
damage/without damage	6.3	financing	9.3		
key figures	6.1				
large fires	6.5				
premium income	5.2				

Intermediaries	4.4	key figures	10.1	casualty	7.8
registrations	4.4	market share	10.3		
			10.4	Motor vehicles third party	5.3
Key figures	2.1	number of companies	3.1	claim amount	5.4
economic	2.13		3.2	key figures	7.1
economic; domestic	2.1	Life insurance portfolio	10.6	legal expenses	8.2
fire	6.4	Collective portfolio	10.6	number of motor vehicles	7.4
general liability	8.1	premium income companies	10.2	premium income	5.2
legal expenses	8.2			sales	7.5
life	10.1	Loss of income		theft	7.6
motor vehicles	7.1	key figures	9.1		
population	1.1			National income	
		Manufacturing		disposable	2.2
Legal expenses		general	2.1	general	2.2
key figures	8.2				
		Medical drugs		Non-life	
Labour force	1.6	expenditure	9.2	result	3.4
Netherlands	1.8				
		Moped		Non-life benefits	
Liability		kilometres traveled	7.3	fire	6.1
key figures	8.1	sales	7.5	legal expenses	8.2
premium income	5.2	theft	7.6	liability	8.1
	8.1			motor vehicles	7.1
		Moped accidents		Non-life claim amount	
Life expectancy	1.7	casualty	7.8	average	5.10
Europe	1.9			fire	6.1
		Mortality		legal expenses	8.2
Life insurance		by sex and age	1.4	liability	8.1
aggregate balance	10.7			motor vehicles	7.1
complaints	12.9	Mortgages			
costs and commission	3.1	income group	12.5	Non-life insurance	
gross premium income	10.2	type of mortgage	12.6	aggregate balance	5.8
	10.4			by company	5.6
Increase	10.6	Motorvehicles	7.6		

claim frequency	5.11	investments	11.4	industry-wide pension fund	11.2
complaints	12.11		11.5	legal expenses	8.2
costs and commission	3.1	number insured	11.6	liability	8.1
Premiums	5.7	pension schemes	11.7	life	3.1
EU countries	5.8	premium income	11.2		3.2
fire damage	6.3				10.2
gross premium written	5.3	Physiotherapists			10.3
investments	5.9	number	9.4		10.4
number of companies	3.1			life (capita/country)	2.14
	3.2	Policies		motor vehicles insurance	7.1
technical provisions	5.1	contents	6.1	non-life	3.1
		dwellings	6.1		3.2
Nursing homes		legal expenses	8.2		5.2
number of beds	9.4	liability	8.1		5.5
		life	10.1	non-life (capita/country)	2.14
Occupational diseases		passenger cars/accidental insurance	7.1	pension funds	11.1
general	8.4	private cars third party	7.1		
				Prevention (medical)	
Out-patients care		Population		expenditure	9.2
expenditure	9.2	age	1.2		
		changes	1.3	passenger cars	7.8
Penetration of insurances		foreign	1.8	average amount	5.10
age	12.1	household	1.5	By type	7.4
household	12.3	key figures	1.1	Per claim	7.1
income	12.2	labour force	1.6	general	7.1
region	12.4	life expectancy	1.7	number	7.1
			1.9	Thefts	7.6
Pension		migration	1.1		
benefits	11.3		1.3	passenger cars accidents	7.8
complaints	12.10	mortality	1.4	fatality	7.7
general	11.1			casualty	7.8
		Premium income			
Pension funds		fire	6.1	Private consumption	
aggregate balance	11.4	general old age pension act	10.1	general	2.1

Psychiatric hospitals		Savings deposits		Traffic	
number of beds	9.4	general	2.3	kilometres travelled	7.3
Result after interest		absenteeism	9.6	Transport	
fire	6.1	national	2.2	claim amount	5.4
legal expenses	8.2	percentage	7.6	premium income	5.2
liability	8.1	Sickness Benefits Act			7.2
motor vehicles	7.1	benefits	9.1	Unemployment Insurance Act	
Result after tax			2.9	benefits	2.9
life	3.1	premiums	5.2	premium (contributions)	9.1
non-life	3.1	Social insurance			2.8
Results by category		Netherlands	1.8	Wage costs	
accident and health	3.4	Spending		banking	2.1
fire	3.4	consumption	2.1	Yield value	
life	3.1	household	2.5	Yield S,T,U	2.7
	3.4	income	2.4		
motor vehicle	3.4	insurance	2.4		
non-life	3.1	spending	2.4		
	3.4	Stock exchange			
other non-life	3.4	indices	2.12		
transport	3.4	Surrender	10.1		
Road accidents	7.8	life insurance	10.4		
fatality	7.7	Theft			
casualty	7.8	from dwellings	6.1		
general	7.1	from schools	6.1		
Savings		from/of vehicles	7.6		
national	2.1				
government	2.1				
other	1.5				

Bronnen

AM	Assurantie Magazine
AVc	Stichting Aanpak Voertuigcriminaliteit
BOVAG	Belangenvereniging voor de mobiliteitsbranche
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CBV	Centrum Bestrijding Verzekeringsfraude
CEA	Europese koepelorganisatie van (her)verzekeraars
CVS	Centrum voor Verzekeringsstatistiek
DVS	Dienst Verkeer en Scheepvaart
DNB	De Nederlandsche Bank Eurostat
FD	Het Financieele Dagblad
GfK	GfK PanelServices Benelux
Kifid	Klachteninstituut Financiële Dienstverlening
NVA	Nederlandse Vereniging van assurantieadviseurs en financiële dienstverleners
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling Ombudsman Pensioenen Ombudsman Zorgverzekeringen
SER	Sociaal-Economische Raad Swiss Re
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen Verbond van Verzekeraars Waarborgfonds Motorverkeer

Sources

AM	Insurance Magazine
AVc	The Foundation for Tackling Vehicle Crime
BOVAG	Association of the mobility branche
CBS	Statistics Netherlands
CBV	Insurance Fraud Bureau
CEA	European Insurance and Reinsurance Federation
CVS	Centre for Insurance Statistics
DVS	Consultancy Traffic and Shipping
DNB	Dutch central bank Eurostat
FD	Financial Newspaper
GfK	GfK PanelServices Benelux
Kifid	Financial Services Complaints Tribunal
NVA	Dutch Association of Insurance Brokers and Insurance Agents
OECD	Organisation for Economic Cooperation and Development Ombudsman Pensions Ombudsman Health Care Insurance
SER	Socio-Economic Council Swiss Re
UWV	Implementation institute employee insurance Dutch Association of Insurers Guarantee Fund for Motorised Traffic

